

RJGE

E-ISSN : 2730-4132

วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

MBU Roi Et Journal of Global Education Review

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2566)

Vol.3 No.2 (May - August 2023)

MBU 101

มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

MBU REC

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

MBU Roi Et Journal of Global Education Review

ISSN : 2730-4132 (Online)

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2566)

Vol. 3 No. 2 (May – August 2023)

เจ้าของวารสาร

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ และรวมถึงสหวิทยาการเชิงประยุกต์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนักวิชาการของสถาบันการศึกษากับนักวิชาการของสถาบันและหน่วยงานอื่นๆ ให้มีความหลากหลายของบทความ เป็นการพัฒนาคุณภาพทางความคิดสู่สากล
3. เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ที่ปรึกษา

พระพรหมวชิรโสภณ

พระราชพัชรญาณมุนี

พระเทพวชิรวิมล, ดร.

พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.

ปฐมาจารย์ผู้ก่อตั้ง มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ปรึกษาอุปถัมภ์ มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ปรึกษารองอธิการบดี มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด

บรรณาธิการ

ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.บรรจง ลาวะลี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กองบรรณาธิการ

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประจิดร มหาหิง

รองศาสตราจารย์ ดร.สำเร็จ ยุธชัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลาด จันทสมบัติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ฝ่ายจัดทำ

ดร.บรรจง ลาวะลี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.สงวน หล้าโพนทัน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กำหนดเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม

สถานที่ติดต่อ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียงเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

โทร 0-4351-8364 และ 0-4351-6076 โทรสาร 0-4351-4618

E-mail: JournalMBU101@gmail.com

<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/RJGE>

บทความทั่วไป บทความวิชาการ บทความวิจัย ที่ปรากฏในวารสารนี้ เป็นความรับผิดชอบของผู้เรียบเรียง กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย การนำบทความในวารสารนี้ไปเผยแพร่ สามารถดาวน์โหลดได้ที่ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/RJGE>

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารกำหนด บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 3 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2566) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัย ด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์และรวมถึงสหวิทยาการเชิงประยุกต์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนักวิชาการของสถาบันการศึกษากับนักวิชาการของสถาบันและหน่วยงานอื่นๆ ให้มีความหลากหลายของบทความ เป็นการพัฒนาคุณภาพทางความคิดสู่สากล และเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป วารสารมีการควบคุมคุณภาพบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึงมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพัฒนาให้มีการส่งบทความแบบออนไลน์หรือระบบ Online journal System (OJS)

วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ผ่านการประเมินคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย(TCI) โดยได้รับการจัดให้อยู่ในวารสารกลุ่มที่ 2 : วารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2566 ไปจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2567) ซึ่งท่านสามารถดาวน์โหลดบทความฉบับสมบูรณ์ได้ที่ <http://202.29.86.169/index.php/RJGE>

กองบรรณาธิการวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอขอบคุณผู้เขียนบทความ สมาชิก และผู้อ่านทุกท่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) ที่มีส่วนในการควบคุมคุณภาพของวารสารให้ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด กองบรรณาธิการวารสารหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน หากผู้อ่านมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นกองบรรณาธิการวารสารขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดี

ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี
บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

แนวทางการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 (GUIDELINES FOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF LEADING BUDDHISM ORIENTED SCHOOLS UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1) เกษร สุ่มมาตย์, วิมลพร สุวรรณแสนทวี.....	1
การศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (A STUDY ON SCHOOL ADMINISTRATIONS COMPETENCE MUEANG KETPRATHUM CONSORTIUM UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE) สุชาติ สว่างกุล, พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์.....	12
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด (ACADEMIC ADMINISTRATION IN DEGITAL AGE OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF PHRAPARIYTTIDHAMMA SCHOOL UNDER GENERAL EDUCATION SECTION ROI ET PROVINCE) จตุพร ศรีประเสริฐ, พรทิวา จุลสุคนธ์.....	25
การบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 (INSTRUCTIONAL MANAGEMENT IN DIGITAL AGE OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE INSTITUTE OF VOCATIONAL EDUCATION: NORTHERN REGION 3) กานดา บุญราช, พรทิวา จุลสุคนธ์.....	35
แนวทางพัฒนาการบริหารงานของกลุ่มบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด (GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THE GENERAL ADMINISTRATION GROUP OF ROI ET SPECIAL EDUCATION CENTER) ธনীท วิชาผง, วิมลพร สุวรรณแสนทวี.....	47
สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบ ออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 (SCHOOL ADMINISTRATOR'S COMPETENCIES THAT SUPPORT ONLINE LEARNING UNDER ROI-ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2) ณัฐวุฒิ โมฆรัตน์, พรทิวา ชนะโยธา.....	57

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทความวิจัย

การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก (A STUDY OF THE ADMINISTRATION OF THE STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM OF SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION EASTERN BANGKOK GROUP) กฤษณะ มีสุข, อำนวย ทองโปร่ง.....	70
การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ รายวิชา ส14101 สังคมศึกษา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสิงห์สะอาด (THE DEVELOPMENT OF ANALYTICAL THINKING ABILITY USING MACRO MODEL WITH SOCIAL MEDIA IN SOC14101 SOCIAL STUDIES SUBJECT FOR GRADE 4 STUDENTS AT SINGSA-ARD SCHOOL) พรนภา แคนนานารถ, มณฑา ชุ่มสุคนธ์.....	81
ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 (TECHNOLOGICAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE LEARNING MANAGEMENT EFFICIENCY OF TEACHERS IN ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3) นันทพงศ์ มงคลแก้วเลิศ, ชัยยนต์ เพาพาน.....	90
การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 (THE ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE DIGITAL ERA ACCORDING TO THE FOUR BHAVANA DHAMMAS OF EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF UDON THANI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 4) รัตติยา จันทร์สว่าง, พระครูปริยัติคุณรังสี, ประสงค์ ทัสรินทร์.....	105
การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 (PERSONNEL ADMINISTRATION IN THE DIGITAL ERA BY THE PRINCIPLE OF FOUR SANGHAVATHU FOR THE ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF LOEI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1) ประมล สอนสุภาพ, พระครูปลัดสมชัย นิสฺโสภ, พระมหาสุภาวิญญ์ ปภัสโร.....	117

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 (THE ACADEMIC ADMINISTRATION ACCORDING TO THE FOUR NOBLE TRUTHS OF EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATORS IN SMALL SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF LOEI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1) พัชราพร มุ่งคุณแสน, พระครูปริยัติคุณรังษี, ประสงค์ ทัศรินทร์.....	127
การพัฒนาแบบวัดมโนคติวิชาวฟิสิกส์ เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎี การตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (THE DEVELOPMENT OF CONCEPTUAL PHYSICS TEST ON FORCE AND LAW OF MOTION USING ITEM RESPONSE THEORY FOR MATTHAYOMSUKSA 4) วีรพงษ์ วงษ์รักสันติ, พชรินทร์ ชมภูวิเศษ.....	139
การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (OPEN APPROACH) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ที่ส่งเสริม ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (AN ACTION RESEARCH ON DEVELOPING THE LEARNING ACTIVITIES BY USING OPEN APPROACH SUPPLEMENTED WITH KWDL TECHNIQUE ACCORDING TO THE PROBLEM SITUATIONS OF THE PISA FRAMEWORK FOR PROMOTE MATHEMATICAL LITERACY OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS) วรรณวนัช จิตธรรมมา, พงษ์ศักดิ์ ศรีจันทร์.....	152
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (THE MODEL DEVELOPMENT OF A LEARNING MANAGEMENT BASED ON THE CONCEPT OF BUILDING KNOWLEDGE BASED ON CONSTRUCTIVIST THEORY IN CONJUNCTION WITH SOCIAL MEDIA TO STRENGTHEN PROBLEM-SOLVING ABILITIES BASIC MATHEMATICS COURSE FOR STUDENTS IN GRADE 1) จารุณี วิชาชัย.....	166
บทความวิชาการ	
การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (RESULTS BASED MANAGEMENT WITH ACTIVE LEARNING MANAGEMENT) ปรมัตต์ บุญโพธิ์, จิราภรณ์ ผันสว่าง, พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์.....	179
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน หลักเกณฑ์และรูปแบบการเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด	190 197

**แนวทางการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1***
**GUIDELINES FOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF LEADING
BUDDHISM ORIENTED SCHOOLS UNDER ROI ET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

เกษร สุ่มมาตย์¹, วิมลพร สุวรรณแสนทวี²
Kesorn Soommart¹, Vimponporn Suwanseantavee²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : kesorn.tim20@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพของการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ จำแนกตามตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูพระสอนศีลธรรม จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ ค่า t-test และ F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมประจำวันพระ ด้านพฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และด้านกายภาพ ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ จำแนกตามตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะ ควรมีการจัดอาคารสถานที่เอื้อต่อผู้เรียน ครูควรใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรม การฝึกปฏิบัติโดยนิมนต์พระสงฆ์มาเป็นวิทยากรให้นักเรียนได้ฝึกสมาธิ เพื่อให้เกิดสมาธิที่ดีควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวิถีพุทธ โดยนำนักเรียนเข้าอบรมในวัดเป็นบางช่วง บางชั่วโมง เพื่อให้พระสงฆ์ได้อบรมถึงศีล สมาธิปัญญา

คำสำคัญ : แนวทาง; การบริหารจัดการศึกษา; โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study the educational administration of Leading Buddhism Oriented Schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 1, 2) to compare Administrators and teachers' opinion the educational administration of Leading Buddhism Oriented Schools classified by positions, age and educational level, 3) to find out the recommendation for educational administration of Leading Buddhism Oriented Schools of the said area. Samples were the administrators and teachers, totally 127 in number. The research instrument for collecting the data was the questionnaire, IOC values between 0.67-1.00, with its reliability value at 0.98 and quality verified interview. The data collected were analyzed by the computer program, and the statistical devices composed of Frequency, percentage, mean, standard deviation. The hypothesis was tested with t-test, and One-way ANOVA F-test.

The research results were as follows: 1) the educational administration of Leading Buddhism Oriented Schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 1 was found, in both overall and individual aspects, to stand at a 'MUCH' level. The leading aspect was that the promotion of the Buddhist way, followed by teaching and learning, the daily activities of the Buddha, Behavior of school administrators, teachers, students and physical, respectively. 2) The comparison of the educational administration of Leading Buddhism Oriented Schools under Roi Et Primary Educational Service Area Office 1 classified by positions, age and educational level was found to show no difference in both overall and individual dimensions. 3) Recommendations found that there should be a building to facilitate learners. Teachers should apply the principles of sufficiency economy in their way of life. Consistently instilling morals There are activities Practicing by inviting monks to be lecturers for students to practice meditation. for good meditation should organize activities related to the Buddhist way by bringing students to attend the training in the temple for some time, some hours in order for the monks to be trained on morality, concentration, and wisdom.

Keywords : Guidelines; Educational Administration; Leading Buddhism Oriented Schools

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 12 พุทธศักราช 2560-2564 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้กำหนดกรอบแนวคิด ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ให้เกิดความสัมพันธ์และเชื่อมโยงเป็นกระบวนการโดยรวม ทั้งให้มีความเหมาะสมพอดี โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานการพัฒนา โดยครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่สำคัญที่สุด ต่อมาเป็นการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานที่เด็กและเยาวชนไทยทุกคนต้องเข้าถึงบริการการศึกษาพื้นฐานที่มีคุณภาพ รวมทั้งต้องเป็นการศึกษาที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ใหม่ได้จากแหล่งความรู้ต่างๆ การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีทักษะอาชีพ พัฒนาสมรรถนะเพื่อการแข่งขันและรู้เท่าทันโลก รวมทั้งการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อช่วยให้คนสามารถปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงสามารถสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพและการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม พัฒนาการที่เป็นบูรณาการจะต้องมุ่งพัฒนาจิตใจให้ยึดมั่นในสันติสุขอยู่ในกรอบของคุณธรรมและจริยธรรมของแต่ละศาสนา ขจัดอวิชชา ตัณหา อุปาทาน อันเป็นบ่อเกิดแห่งทุกข์ ให้มีปัญญารู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์และธรรมชาติ และได้นำความรู้นั้นไปพัฒนาโดยการฝึกจนรู้แจ้งชัดเจนเป็นสัมมาทิฐิ มีอิสรภาพเข้าใจในแก่นแท้ที่เป็นหัวใจแห่งศาสนธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นที่ผดุงความดีงามของจิตใจมนุษย์ให้สูงขึ้น ส่วนเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2564 นั้นมุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ 1)สังคมแห่งคุณภาพ 2) สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ 3) สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

สถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนโดยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขตามความมุ่งหมายและหลักการ หมวดที่ 1 มาตรา 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) สภาพแวดล้อมของสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์เนื่องจากการเคลื่อนไหลของวัฒนธรรมที่หลากหลายจากต่างประเทศมีสื่อและเทคโนโลยีที่ไร้พรมแดนส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมของบุคคลจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วและรุนแรงเด็กและเยาวชนมีสภาพจิตใจอ่อนแอและภูมิคุ้มกันบกพร่องทางสังคมขาดวิจารณญาณในการคัดสรรที่จะเลือกรับสิ่งที่ดีและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์มาใช้เป็นเหตุให้ค่านิยมพฤติกรรมสังคมวิถีชีวิตโลกทัศน์มนุษย์และความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปเกิดค่านิยมแนวใหม่เลียนแบบค่านิยมสังคมอุตสาหกรรมเป็นแบบบริโภคนิยมและวัตถุนิยมยึดถือการ

แข่งขันและการผลิตเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของตนเป็นหลักสังคมเกิดการแข่งขันเพื่อความได้เปรียบได้ชัยชนะใช้กลยุทธ์การตลาดเพื่อสร้างค่านิยมทางวัตถุกลายเป็นวัตถุนิยมสร้างความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการโดยมิได้คำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งต่างจากค่านิยมตะวันตกโดยเฉพาะสังคมไทยที่มีค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมในอดีตเป็นแบบสังคมกสิกรรมกลายเป็นสังคมไทยแบบเปลี่ยนผ่านอย่างที่เราเห็นและเป็นอยู่ในปัจจุบัน

เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งพัฒนาคนให้เต็มศักยภาพตลอดชีวิตซึ่งจะนำไปสู่สังคมแห่งคุณภาพให้สามารถสร้างคนที่พร้อมด้วยความรู้คู่คุณธรรม แรงปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีชีวิตไทยที่ตั้งมาโดยใช้กระบวนการทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนไทยให้ถึงพร้อมด้วยภูมิรู้และภูมิธรรม จากแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2564 ดังกล่าวที่เน้นกรอบแนวคิด เจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติมุ่งพัฒนาศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมควบคู่กับด้านต่างๆโดยใช้กระบวนการทางศาสนาอย่างชัดเจนและมากยิ่งขึ้นและจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 24 (1) ที่ได้บัญญัติให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลนั้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทั้งด้านโครงสร้าง ด้านระบบบริหารจัดการและการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กไทยให้มีคุณภาพและได้รับโอกาสอย่างทั่วถึง กล่าวได้ว่า รัฐบาลจึงต้องดูแลผู้เรียนทุกกลุ่ม ไม่ทอดทิ้งผู้ด้อยโอกาสผู้ยากไร้ผู้พิการและต้องสนับสนุน ส่งเสริมผู้ที่พร้อมกว่าเช่น เด็กปัญญาเลิศให้ก้าวไปข้างหน้าเต็มตามศักยภาพอย่างรวดเร็วเป็นพิเศษ เปรียบเสมือนว่ากระทรวงศึกษาธิการต้องเตรียมเส้นทาง 2 เส้นทางขนานกันคือ เส้นทางธรรมดาที่รองรับผู้เรียนทั่วไปและทางด่วน (Fast Track) สำหรับผู้ที่พร้อมจะขับเคลื่อนด้วยความเร่งด่วนพิเศษ

สำหรับโรงเรียนวิถิพุทธนั้น พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2543) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนวิถิพุทธไว้ว่าโรงเรียนวิถิพุทธมีจุดเน้นที่จิตวิญญาณเป็นการเรียนรู้รากเหง้าของภูมิปัญญาไทยคือหลักธรรมพระพุทธศาสนาอันทรงคุณค่าให้ผสมผสานกับการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นการเริ่มต้นใหม่ที่กลมกลืนกับภูมิหลังทางวัฒนธรรมของชาติและเป็นแกนนำอันจะช่วยประสานให้สถานศึกษาได้ดำเนินการวิถิพุทธให้เข้มแข็งและขยายขอบเขตกว้างขวางออกไปจากความเป็นมาที่เกิดโรงเรียนในรูปแบบใหม่คือโรงเรียนวิถิพุทธขึ้นมา นั้น การดำเนินการโรงเรียนวิถิพุทธยังไม่ทั่วถึง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) และได้ดำเนินการในรูปแบบโรงเรียนอาสาสมัครโดยในระยะเริ่มแรกได้มีโรงเรียนอาสาสมัครไม่มากนักมีแค่ประมาณ 80 โรงเรียนต่อมาได้ขยายออกไปเป็นโรงเรียนนาร่องทุกเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 175 เขตพื้นที่การศึกษาและกระจายออกไปอีกเป็นโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนวิถิพุทธอีกจำนวนมากซึ่งในปัจจุบันมีโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำของจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 5 แห่งที่ผ่านการประเมิน ปี 2564 และจากการประชุมสัมมนาผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำ ได้สรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำ จังหวัดร้อยเอ็ด ว่าการดำเนินงานของโรงเรียนวิถิพุทธในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนยังขาดความตระหนักในหน้าที่ตนเองในส่วนบุคลากรในโรงเรียนวิถิพุทธชั้นนำยังขาดการประสานงานกับเขตพื้นที่ฯ และไม่เข้าใจแนวทางวิถิพุทธอย่างแท้จริงในส่วนการบริหาร

จัดการนั้นแต่ละโรงเรียนต่างก็ดำเนินการในแบบฉบับของตนเองและขาดการประสานงานกับชุมชนและพระภิกษุสงฆ์ซึ่งเป็นภาพรวมของปัญหาการบริหารงานโรงเรียนวิถิปุทธสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

จากรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบปัญหาในการดำเนินงานหลายๆด้าน ที่ทำให้งานไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น การวางแผนเตรียมบุคลากร การจัดองค์กร การอำนวยความสะดวก ยังขาดการสนับสนุนและการให้ความร่วมมือจากบุคคลในองค์กร จากหมู่บ้านและชุมชน การกำกับติดตามดูแลผลการดำเนินงานสนับสนุน การปรับปรุงและพัฒนาไม่มีความต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2564) ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึง มีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถิปุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถิปุทธชั้นนำ ในด้านการวางแผนการจัดองค์กร การอำนวยความสะดวกและด้านการกำกับติดตามดูแลเพื่อนำข้อมูลจากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม และปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานโรงเรียนวิถิปุทธให้มีความก้าวหน้า มีประสิทธิภาพในการพัฒนานักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพของการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถิปุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถิปุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถิปุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3. สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถิปุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนวิถิปุทธที่ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำผลจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ผลจากการเปรียบเทียบการบริหารจัดการโรงเรียนวิถิปุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 บุคลากรสามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

4.3 ผลการวิจัยนี้จะเป็นสารสนเทศที่มีคุณูปการในการกำหนดทิศทางหรือยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970) จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ ในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 127 รูป/คนซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) มีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และค่าการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F-test)

6. ผลการวิจัย

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1. ด้านกายภาพ	4.25	0.63	5	มาก
2. ด้านการเรียนการสอน	4.31	0.51	2	มาก
3. ด้านพฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนครู นักเรียน	4.26	0.61	4	มาก
4. ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ	4.33	0.54	1	มาก
5. ด้านกิจกรรมประจำวันพระ	4.30	0.61	3	มาก
รวมเฉลี่ย	4.29	0.56	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.56) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.54) รองลงมาคือ ด้านการ

เรียนการสอน ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.51)ด้านกิจกรรมประจำวันพระ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.61) ด้านพฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนครู นักเรียน ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.61) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกายภาพ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.63)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1) ด้านกายภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ บุคลากรทุกคนมีการทำความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียนให้เกิดความสะอาด สงบ ร่มรื่นโดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนมีส่วนร่วมทุกคน รองลงมา คือ โรงเรียนมีห้องพระพุทธศาสนา ศาลาหรือลานธรรม มีแหล่งเรียนรู้พร้อมตารางการใช้งานจริงและนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีพระพุทธรูปอยู่ในซุ้มบริเวณหน้าโรงเรียน เครื่องบูชา และให้นักเรียนไหว้ทุกวัน

2) ด้านการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียน ครู และผู้บริหาร ทุกคนเข้าค่ายปฏิบัติธรรมอย่างน้อย 1 ครั้งรองลงมา คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมบริหารจิตเจริญปัญญาก่อนเข้าเรียนเช้า-บ่ายทั้งนักเรียนและครูและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักเรียน ครู และผู้บริหารทุกคนไปปฏิบัติธรรมที่วัดเดือนละ 1 ครั้งโดยมีวัดเป็นแหล่งเรียนรู้

3) ด้านพฤติกรรม ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู นักเรียนรักษาศีล 5โรงเรียนมีการจัดประชุมอบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนางานการเรียนการสอนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนสนับสนุนให้มีการใช้ระบบสารสนเทศในการวัดผลและประเมินผลที่ทันสมัยรวดเร็ว

4) ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธโดยรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนสนับสนุนให้มีพระสงฆ์เข้ามาสอนศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอโรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมรับศีลหรือทบทวนศีล และแม่เมตตา เพื่อให้ตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ไม่ดูด่านักเรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนสนับสนุนให้มีการขายอาหารสุขภาพ ไม่มีขนมกรุบกรอบ ของทอด อาหารขยะ น้ำอัดลมและนักเรียนไม่รับประทานอาหารขยะหรืออาหารที่ไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ

5) ด้านกิจกรรมประจำวันพระ โดยรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนสวมชุดขาวในทุกวันพระรองลงมาคือ โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำบุญใส่บาตร ฟังเทศน์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนสนับสนุนให้มีการพิจารณาอาหารก่อนรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อให้กินเป็น กินอย่างมีสติ มีปัญญารู้เข้าใจ

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกัน

6.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 สรุปได้ว่า ควรมีการจัดอาคารสถานที่เอื้อต่อผู้เรียนสิ่งแวดล้อมให้ร่มรื่น น่าอยู่ มีการจัดบรรยากาศเพื่อการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนควรใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต และการเรียนรู้สอดแทรกในกลุ่มสาระปลูกฝังคุณธรรมให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนโดยรอบจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ โดยนิมนต์พระสงฆ์มาเป็นวิทยากรให้นักเรียนได้ฝึกสมาธิ เพื่อให้เกิดสมาธิที่ดีในการเรียนที่ตื่นจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวิถี

พุทธ เช่น พาเด็กไปบวชชีพรามณ์เพื่อฝึกจิตใจสงบ และฝึกสมาธิ ประชุมวางแผนโดยนำเอาหลักการวิถีพุทธให้เข้าสู่หลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบ ควรนำนักเรียนเข้าอบรมในวัดเป็นบางช่วง บางชั่วโมง เพื่อให้พระสงฆ์ได้อบรมถึงศีล สมาธิ ปัญญา ว่าอะไรคือศีล อะไรคือสมาธิ อะไรคือปัญญา

7. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจผู้วิจัยจึงได้นำมาอภิปรายผล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

7.1 ระดับการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์มีการประสานความร่วมมือกันภายในองค์การโดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆอย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ร่วมกัน เป็นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ระเบียบ โดยใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้และผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาซึ่งตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการนั้นได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้โรงเรียนแต่ละแห่งได้มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมและสถานที่ให้นักเรียนได้สัมผัสกับพระพุทธศาสนาในทุกสถานที่ทุกเวลาเพื่อให้พระพุทธศาสนาอยู่คู่กับวิถีชีวิตและมีการบริหารงานโครงการอย่างเข้มแข็ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณะ ศรีมาลา, ชูชีพ เปียดนอก (2564) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหารเขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ ด้านงานบริการให้แก่ นักเรียนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการจัดการบริหารงานอนามัยในโรงเรียนให้กับนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน บริการงานอนามัยด้วยความมีเมตตา กรุณาต่อนักเรียนที่มารับบริการจัดการงานบริการข้อมูลและให้บริการสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้กับนักเรียนทุกคน ให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการข้อมูลสารสนเทศ ให้คำแนะนำปรึกษาให้นักเรียนด้วยจิตใจที่เมตตากรุณาผู้เรียนอย่างเต็มใจจัดการด้านระบบสาธารณูปโภคไฟฟ้า ประปา ถนน อย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐานเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ระบบสาธารณูปโภคอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกคนจัดการห้องสมุดที่ดีและทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริการในห้องสมุดที่ดี ให้ความเมตตากรุณาแก่นักเรียนทุกคนที่เข้ามาเพื่อค้นคว้าหาความรู้ในห้องสมุดอย่างเท่าเทียมกันจัดการระบบความปลอดภัยภายในโรงเรียนระบบการจราจร ยานพาหนะในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยของนักเรียนทุกคนภายในโรงเรียน ด้วยหลักความเมตตากรุณาต่อผู้เรียนทุกคนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทนา บุญพุ่ม (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของ

ครูในการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตาม ค่าเฉลี่ย คือ ด้านขั้นตอนการ จัดสภาพและองค์ประกอบ ด้านขั้นเตรียมการ ด้านขั้นตอนการ พัฒนาผู้เรียนและบุคลากรตามระบบไตรสิกขา ด้านขั้นปรับปรุงพัฒนา ประเมินผล และเผยแพร่ และ ด้านขั้นสนับสนุนและดูแล

7.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่วางไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงานต่างกันต่างก็มีความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารมีอยู่เพื่อ การทำงานหรือหลักการบริหารที่ทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยอาศัยแนวทางการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านพฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนครู นักเรียน 4) ด้านการส่งเสริม วิถีพุทธ และ 5) ด้านกิจกรรมประจำวันพระ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดธรรมสรณ์ โสภานุบุตร (2561) ได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธตามหลักบรรพชาปฏิบัติของผู้ปกครองในโรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย อำเภอโพธิ์ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธตามหลักบรรพชาปฏิบัติของผู้ปกครองในโรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย อำเภอโพธิ์ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

7.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 สรุปได้ว่า ควรมีการจัดอาคารสถานที่เอื้อต่อผู้เรียน สิ่งแวดล้อมให้ร่มรื่น น่าอยู่ มีการจัดบรรยากาศเพื่อการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพด้านการเรียน การสอนครูควรใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต และการเรียนรู้สอดแทรกในกลุ่มสาระปลูกฝังคุณธรรมให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนโดยรอบจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ โดยนิมนต์พระสงฆ์ มาเป็นวิทยากรให้นักเรียนได้ฝึกสมาธิ เพื่อให้เกิดสมาธิที่ดีในการเรียนที่ดีขึ้นจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ วิถีพุทธ เช่น พาเด็กไปบวชชีพรามณ์เพื่อฝึกจิตให้สงบ และฝึกสมาธิ ประชุมวางแผนโดยนำเอา หลักการวิถีพุทธให้เข้าสู่หลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบ ควรนำนักเรียนเข้า อบรมในวัดเป็นบางช่วง บางชั่วโมง เพื่อให้พระสงฆ์ได้อบรมถึงศีล สมาธิ ปัญญา ว่าอะไรคือศีล อะไร คือสมาธิ อะไรคือปัญญาทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาควรส่งเสริมบรรยากาศใฝ่เรียนรู้ มีความ เป็นกัลยาณมิตร เคารพอ่อนน้อม ยิ้มแย้ม แจ่มใส การมีเมตตากรุณาต่อกันอย่างจริงจัง ต่อเนื่องโดย ผ่านกิจกรรม ที่หลากหลายอาทิการกระตุ้นทุกคนให้ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีการยกย่อง ผู้ทำดีการ ปลูกฝังศรัทธาคานิยมปฏิบัติดีปฏิบัติชอบต่อผู้อื่น เป็นต้น โดยครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและ บุคคลอื่น แสวงหาความร่วมมือจากชุมชนโดย สร้างความเข้าใจวิธีการดำเนินการโรงเรียนวิถีพุทธโดย

จัดการศึกษาตามสภาพความพร้อม คำนี้ ภาพงามของโรงเรียนวิถีพุทธที่สะท้อนถึงการนำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้พัฒนาผู้เรียนสอดคล้องกับพระครูปลัดธรรมสรณ์ โสภานุตร (2561) ได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธตามหลักบรรพชาปฏิบัติของผู้ปกครองในโรงเรียน เมืองโพธิ์ชัย อำเภอโพธิ์ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนควรสร้างบทบาทในการสอนและอบรมนักเรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการครองตนในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดของนักเรียนหลังจากได้ผ่านการฝึกอบรมจากครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนโดยเกิดความเหมาะสมให้กับนักเรียน ควรฝึกหัดนักเรียนให้เข้าใจในการใช้ปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมนักเรียนให้พัฒนาความรู้ความสามารถไปในทางที่ดีงามได้จัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ฝึกหัดนักเรียนให้เกิดความตั้งใจในการเรียน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธโรงเรียนสนับสนุนให้มีพระสงฆ์เข้ามาสอนศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอ

8.1.2 ด้านการจัดการด้านกายภาพโรงเรียนควรจัดให้มีพระพุทธรูปอยู่ในซุ้มบริเวณหน้าโรงเรียน เครื่องบูชา และให้นักเรียนไหว้ทุกวันมีป้ายคติธรรม ในทุกพื้นที่ของโรงเรียน

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ด้านกายภาพบุคลากรร่วมมือกันทำความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียนให้เกิดความสะอาด สงบ ร่มรื่นโดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและนักเรียนมีส่วนร่วมทุกคน

8.2.2 ด้านการเรียนการสอนนักเรียน ครู และผู้บริหารทุกคนควรไปปฏิบัติธรรมที่วัดเดือนละ 1 ครั้งโดยมีวัดเป็นแหล่งเรียนรู้

8.2.3 ด้านพฤติกรรม ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนโรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการใช้ระบบสารสนเทศในการวัดผลและประเมินผลที่ทันสมัยรวดเร็ว

8.2.4 ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธโรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการขายอาหารสุขภาพ งดเว้นการอนุญาตให้ขายขนมกรุบกรอบ ของทอด อาหารขยะ น้ำอัดลมและนักเรียนไม่รับประทานอาหารขยะหรืออาหารที่ไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ

8.2.5 ด้านกิจกรรมประจำวันพระ โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนสวดมนต์ ฟังธรรมประจำสัปดาห์ หรือในวันพระ เพื่อการพัฒนาศีล สมาธิ ปัญญา

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 โรงเรียนควรวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม ประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธร่วมกันระหว่างบ้าน(ชุมชน) วัด และโรงเรียน (บวร) เพื่อให้เห็นสภาพการร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ

8.3.2 ส่งเสริมการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในโรงเรียนแบบเชิงคุณภาพ

8.3.3 ควรวิจัยการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ตามแนววิถีพุทธที่สอดคล้องกับการดำเนินงานเพื่อยกระดับความเข้าใจทางพระพุทธศาสนาให้กับนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

8.3.4 ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ ศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลต่อการบริหารโรงเรียนวิถีพุทธ ร่วมกับตัวแปรงานวิจัยนี้เช่น ความรู้ความเข้าใจแรงจูงใจในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ : ศรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(รสพ).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนพัฒนาการศึกษาของ สป. ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**. สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2564. จาก <http://www.moe.go.th/moe/th>
- กฤษณะ ศรีมาลา, ชูชีพ เปียดนอก. (2564). การบริหารโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**. 15(1). 21-32.
- พระครูปลัดธรรมสรณ์ โสภานุบุตร. (2561). **แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธตามหลักบรรพบุรุษมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย อำเภอโพธิ์ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2543). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. (2564). **รายงานประจำปี 2564**. ร้อยเอ็ด : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.

การศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด*

A STUDY ON SCHOOL ADMINISTRATIONS COMPETENCE MUEANG
KETPRATHUM CONSORTIUM UNDER ROI ET SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

สุชาติ สว่างกุล¹, พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์²

Suchart Sawanggul¹, Phrakhruvijitpanyaporn²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : sawanggul@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของครูต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม จำนวน 145 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากในสมรรถนะหลัก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการการมุ่งผลสัมฤทธิ์และด้านการมีวิสัยทัศน์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการสื่อสารและจูงใจ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และด้านการมีวิสัยทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารต้องใส่ใจในเรื่องผลการเรียนของนักเรียนให้มากขึ้น รู้จักวิเคราะห์ปัญหาที่พบในปัจจุบันและควรรหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างระบบ ศึกษาบริบทและปัญหาที่พบ แล้วนำมาวางแผนพัฒนานักเรียนโดยเฉพาะงานวิชาการ

คำสำคัญ : สมรรถนะการบริหาร; ผู้บริหารสถานศึกษา; สหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to study on school administrators' competencies according to the teachers' opinions 2) to compare the teachers' opinions towards school administrators' competencies according to the teachers' opinions, classified by gender, education level, and work experience and 3) to collect teachers' suggestions on administrative competencies of school administrators. The sample group consisted of 145 teachers of Mueang Ketpathum Consortium. The research instrument was a questionnaire 5-level estimation scale with a confidence value of 0.99. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean and standard deviation, t-test (Independent Samples) and F-test (One-Way ANOVA).

The results showed that; 1. A Study on school administrators Competencies in Mueang Ketpathum Consortium under Roi Et Secondary Education Service Area Office was at the high level in core competencies. When considering each aspect, the highest average was self-development, followed by good service. 2. Comparison of opinions on school administrators' competencies, classified by gender, overall and each aspect was not different. Except for achievement-oriented and visionary, there was a statistically significant differences at the .05 level. Classified by educational level, Overall and each aspect is no different. Classified by work experience, it was team work, analysis and synthesis communication and motivation Personnel potential development and the aspect of having a vision there was a statistically significant difference at the .05 level. Classified according to the overall level of education and each aspect was not different, and classified by work experience, teamwork, and synthesis of communication and motivation, personnel potential development, and vision were significantly different at the 0.05 level. 3. Recommendations on School Administrators Competencies was the administrators need to pay more attention to student's academic performance, know how to analyze current problems and should find a solution to those problems systematically, study on the context and problems encountered. Then use it to develop a plan for students, especially academic work.

Keywords : Administrative Competencies; School Administrators; Mueang Ketpathum Consortium

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและมีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลก พร้อมทั้งจะพัฒนาศักยภาพให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะให้พร้อมรับมือต่อกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดัน

ภายในประเทศที่เป็นปัญหาและวิกฤตที่ต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ รวมทั้งความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดด การเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้และวิถีการดำเนินชีวิตเกิดเป็นความท้าทายของกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทุกประเทศในโลกจะต้องเตรียมพร้อมเพื่อรับมือให้ทันการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดน (แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา, 2560) ปัจจัยสำคัญที่จะสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้ก็คือ คุณภาพของคน ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้กำหนดหลักการสำคัญไว้ว่ามุ่งเน้นพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัยใฝ่เรียนรู้ มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564)

ในส่วนของการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญและถือเป็นหัวใจหลักของการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนที่มีสมรรถนะความเป็นผู้นำสูงย่อมมีโอกาสบริหารงานในสิ่งที่ตนรับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเฉพาะการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาที่ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบและบริหารคุณภาพการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ในระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษาได้กำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

สหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีนโยบายในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพทางการศึกษา และการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายการจัดการศึกษา และการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ปัจจัยที่สำคัญคือ สมรรถนะของผู้บริหาร เพราะสมรรถนะคือความสามารถ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความเป็นผู้นำและมีสมรรถนะคือ มีทักษะใช้ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่จำเป็นในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงกว่าเดิมซึ่งหมายถึงการได้รับการพัฒนาและการเสริมสร้างสมรรถนะ (นุชนรา รัตติระประภา, 2557) พฤติกรรม (Behavior) และความรับผิดชอบของผู้บริหารที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดว่าอยู่ในระดับใดเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบการวางแผนการศึกษาและการปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนก เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของครูต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้บริหารบริหารสถานศึกษาและครูได้ทราบระดับสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดและนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาส่งเสริมสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ให้มีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดปีการศึกษา 2564 โดยวิธีเทียบสัดส่วน จำนวน 292 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม จำนวน 145 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543) ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามกลุ่มประชากรตามสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม 8 โรงเรียนและใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายในโรงเรียนที่เป็นหน่วยตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสมรรถนะประจำสายงานการบริหารงานของผู้บริหารแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับตามลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดโดยใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) หาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 และทดลองใช้ (Try – out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาคมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลนำแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

โดยจะทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถาม แจ้งวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง และผู้วิจัยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม มีผู้แบบสอบถาม 145 คน จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม เพื่อจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-Way ANOVA)

6. ผลการวิจัย

6.1 การศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขต เมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97, S.D.=0.62$)

เมื่อพิจารณาเรียงลำดับสมรรถนะการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สมรรถนะหลัก ($\bar{X}=3.99, S.D.=0.64$) อยู่ในระดับมาก และสมรรถนะประจำสายงาน ($\bar{X}=3.95, S.D.=0.60$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสมรรถนะหลักเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X}=4.16, S.D.=0.63$) อยู่ในระดับมาก ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X}=4.11, S.D.=0.53$) อยู่ในระดับมาก ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X}=3.85, S.D.=0.69$) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=3.84, S.D.=0.72$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสมรรถนะประจำสายงานออกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารและจูงใจ ($\bar{X}=4.11, S.D.=0.49$) อยู่ในระดับมาก ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{X}=3.94, S.D.=0.61$) อยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ($\bar{X}=3.89, S.D.=0.62$) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}=3.88, S.D.=0.66$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

6.1.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางเลือกใหม่ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถกำหนดขั้นตอนทิศทางที่จะสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้

6.1.2 ด้านการบริการที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมต่างๆ มาปรับปรุงระบบบริการและให้บริการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีคุณลักษณะเป็นบุคคลที่มีจิตใจโอบอ้อมอารีและขอความช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เป็นนิตย์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอและทันต่อความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

6.1.3 ด้านการการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีความสามารถในการเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาวิชาการของครู และนักเรียนรองลงมา คือ ผู้บริหารมีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงการวิชาการและวงการวิชาชีพเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้ Computer เบื้องต้นในการติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการและสามารถใช้บริการด้านสารสนเทศได้เป็นอย่างดี

6.1.4 ด้านการทำงานเป็นทีมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการรับฟังความคิดเห็น ยอมรับข้อติงของทีมงานด้วยคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความเต็มใจในการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน ยึดมั่นในหลักการ และจรรยาบรรณของวิชาชีพส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารแสดงบทบาทความเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสม

6.1.5 การวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคู่ที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารมีแผนงานหรือโครงการที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันกับนโยบาย การพัฒนาองค์กรและมีการระบุตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างชัดเจนส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีการคิดเชิงกลยุทธ์ มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ภาวะคุกคาม และสามารถวางแผนหรือคาดการณ์ความสำเร็จของสถานศึกษาในอนาคตได้

6.1.6 ด้านการสื่อสารและจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ผู้บริหารสามารถชักจูงโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับคล้อยตามอย่างมีความเข้าใจระหว่างกันและกัน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดและเขียนในโอกาสต่างๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศในด้านแนวคิดหลักวิชาเพื่อพูดโน้มน้าว พูดจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตามเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสารในทุกสถานการณ์

6.1.7 ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและสร้างเครือข่ายการพัฒนาบุคลากร เช่น ระดับกลุ่มสถานศึกษาและเขตพื้นที่ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและนักเรียนอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาเพิ่มพูนสมรรถภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

6.1.8 ด้านการมีวิสัยทัศน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการพัฒนาองค์กรที่เป็นรูปธรรมชัดเจนตามวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์หรือแนวทางการพัฒนางานรองลงมา คือ ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง หรือแนวทางการพัฒนาองค์กรที่เป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับและนำไปปฏิบัติส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และความสามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่จะนำสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย

6.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะสมรรถนะ การบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานสรุปได้ดังนี้

6.2.1 การศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ที่มีเพศต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน

6.2.2 การศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดที่มีระดับการศึกษาต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน

6.2.3 การศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดสรุปได้ดังนี้

6.3.1 ข้อเสนอแนะในสมรรถนะหลัก ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ผู้บริหารต้องต้องใส่ใจในเรื่องผลการเรียนของนักเรียนให้มากขึ้น ต้องพัฒนาเรื่องผลการเรียนนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ มีการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารงานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่สำคัญและเกี่ยวกับนักเรียนโดยตรงและให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน พร้อมทั้งยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้บริหาร

6.3.2 ข้อเสนอแนะในสมรรถนะประจำสายงาน ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ผู้บริหารต้องรู้จักวิเคราะห์ปัญหาที่พบในปัจจุบันในเรื่องของการศึกษาหรือเรื่องการจัดการเรียนรู้ และควรหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างระมัดระวังมากกว่าให้บุคลากรแก้ไขปัญหาเองหรือตามลำพังควรมีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการสื่อสารกับคณะครูหรือบุคลากรในโอกาสต่างๆ

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสมรรถนะสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

7.1 ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยภาพรวมทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 8 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดได้ตระหนักถึงสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนว่าเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา จึงได้ให้ผู้บริหารโรงเรียนมีการอบรมพัฒนาดตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งรูปแบบปกติและรูปแบบออนไลน์ ตามนโยบายต่างๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีสมรรถนะการบริหารในการปฏิบัติงานที่จะส่งผลสู่การบริหารที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวคิดของ ชำนาญ สุรินาม (2554) ได้สรุปความหมายสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง สมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่ทำให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) สมรรถนะหลัก

1.1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่ออยู่ในระดับมากขึ้นไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน มุ่งมั่นในการผลิตผลงาน พัฒนา และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้เป็นที่ประจักษ์ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ บรรลุ ชินน้ำพอง (2555) กล่าวว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบ สอดคล้องกับ หลักการกระจายอำนาจและเป้าหมายของโรงเรียน ความมุ่งมั่น กระตือรือร้น มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีการนำนวัตกรรมมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

1.2) ด้านการบริการที่ดีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่ออยู่ในระดับมากขึ้นไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงสมรรถนะด้านนี้อย่างชัดเจน โดยผู้บริหารศึกษาสภาพและปัญหาการให้บริการของสถานศึกษาครอบคลุมทุกด้าน ศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงระบบการให้บริการที่ดีอย่างต่อเนื่อง อาทิ เช่น การให้บริการด้วยกัลยาณมิตรอย่างใกล้ชิด มีไมตรีจิตต่อผู้รับบริการ การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดระบบการให้บริการแก่ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้รับบริการ และผู้บริหารมีการวิเคราะห์และนำผลการให้บริการมาปรับปรุง พัฒนาการบริหารงาน เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของบรรลุ ชินน้ำพอง (2555) ที่ได้กล่าวว่า การบริการที่ดี หมายถึง การศึกษาความ ต้องการของผู้รับบริการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการของผู้รับบริการมาปรับปรุงและพัฒนาระบบในการให้บริการ มีความตั้งใจ เต็มใจ และกระตือรือร้นในการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการ การจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานความต้องการของผู้รับบริการ การศึกษา ความพึงพอใจของผู้รับบริการเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาระบบการให้บริการ

1.3) ด้านการพัฒนาตนเองเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสามารถเลือกวิธีการในการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน และให้ความร่วมมือกับ หน่วยงานต่าง ๆ และผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เป็นต้น รวมถึงผู้บริหารสามารถศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการบริหาร รวบรวมองค์ความรู้ ผลิตผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชำนาญ สุรินาม (2554) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นมีคุณภาพ มีหลากหลายวิธีไม่ว่าจะเริ่มต้นที่การศึกษา อบรม หาความรู้ใหม่ๆ รวบรวมข้อมูลหรือความรู้ที่ได้และนำไปแลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ หรือใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4) ด้านการทำงานเป็นทีมความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่ออยู่ในระดับมากแสดงได้ว่า ผู้บริหารสามารถสร้างทีมงาน เป็นผู้นำทีมงานร่วมกับผู้อื่น ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรง ให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน เปิดโอกาสให้สมาชิกในทีมงานได้แสดงความคิดเห็น ประวิวิธีคิด วิธีปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และสนับสนุนด้านทรัพยากรให้ผู้ร่วมงาน

ปฏิบัติงานสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนภา ฉิมเฉย (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สมรรถนะหลักอยู่ในระดับมาก ส่วนสมรรถนะประจำสายงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2) สมรรถนะประจำสายงาน

2.1) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้ออยู่ในระดับมากแสดงได้ว่า ผู้บริหารสามารถศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารสถานศึกษา วางแผนและกำหนดโครงการในแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับบริบทและงบประมาณของสถานศึกษา ดำเนินการแก้ไขปัญหา หาวิธีการพัฒนางานบริหารอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร ช่อชิต (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ด้านด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์อยู่ในระดับมาก

2.2) ด้านการสื่อสารและจูงใจเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของสมรรถนะประจำสายงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากนั้นแสดงได้ว่า ผู้บริหารสามารถ พูด เขียนและสื่อสารในโอกาสต่างๆ ใช้ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการสื่อสาร ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ พูดจูงใจ โน้มน้าวให้ผู้อื่น ปฏิบัติงานด้วยความยินดี และเต็มใจ สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้อื่นยอมรับนับถือและปฏิบัติงานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิลลารัตน์ โตมาก (2557) กล่าวว่า การสื่อสารและการจูงใจ หมายถึง การเป็น ผู้นำในกิจการทั่วไป สามารถใช้เทคโนโลยี พูด เขียน ประสานเครือข่าย โต้ตอบในสถานการณ์ ต่างๆ ได้และสามารถโน้มน้าวให้ผู้อื่นยอมรับและคล้อยตามเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้และเข้าใจตรงกัน

2.3) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกต ชาวสะอาด (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอยู่ระดับมาก

2.4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้ออยู่ในระดับมากแสดงได้ว่า ผู้บริหารสามารถใช้ กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนางาน และสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และทันสมัย สอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัด มีความเป็นรูปธรรม เป็นไปได้ในทางปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนภา ฉิมเฉย (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านอยู่ด้านการมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก

7.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

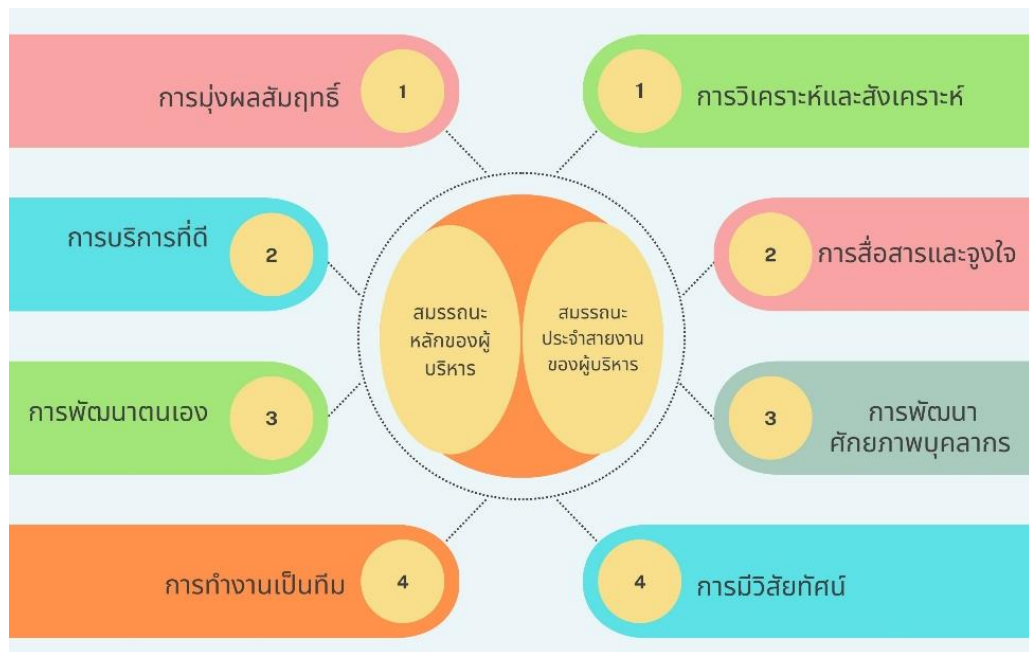
7.2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิฑูล ไชยศิริ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนบรบือวิทยาคาร พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นในสมรรถนะการบริหารของผู้บริหาร เพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบและโอกาสในการทำงานตลอดจนการสร้างผลงานไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากเป็นเพราะครูที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน บางครั้งอาจเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่อาจจะได้รับมอบหมายงานจากหัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากลุ่ม หรือผู้บริหารระดับกลาง ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอาจได้รับมอบหมายงานและได้ทำงานใกล้ชิดกับผู้บริหารระดับสูงหรือรองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการสถานศึกษา เช่น มีการประชุมร่วม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การศึกษาดูงานร่วมกัน การมอบหมายงานหรือภาระกิจต่างๆ ให้ดำเนินการแทน รวมทั้งมีการรับมอบแนวคิดทางการบริหารโดยตรงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาราพิศ หัตถนิ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 ไม่ต่างกัน

7.2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการสื่อสารและจูงใจด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และด้านการมีวิสัยทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากครูที่ประสบการณ์ทำงานมานาน มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานได้อย่างเชี่ยวชาญ สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างดี สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ทางวิชาชีพได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลรัตน์ ศรีสำอาง (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม พบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกัน

8. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยการศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1) สมรรถนะหลัก 2) สมรรถนะประจำสายงาน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

สมรรถนะการบริหารของผู้บริหาร เป็นคุณลักษณะที่กำหนดเฉพาะสำหรับผู้บริหารแสดงให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ และทัศนคติ และทักษะที่จำเป็น เพื่อให้การบริหารงานสำเร็จและได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ มี 2 สมรรถนะ คือ สมรรถนะหลัก ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม และสมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 2) การสื่อสารและจูงใจ 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4) การมีวิสัยทัศน์

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 จากผลการวิจัยการศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาตนเองมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาด้านการบริการที่ดี และการทำงานเป็นทีมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด จึงควรมีการจัดให้มีการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารด้วยกัน และ

ผู้บริหารกับผู้ร่วมงานโดยเปิดรับความคิดเห็นและสนทนาร่วมกันเพื่อพัฒนาและแก้ไขในสมรรถนะการบริหารในด้านต่างๆ ต่อไป

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำสารสนเทศ ไปวางแผนในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถที่เกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารงาน หรือทักษะกระบวนการต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการทำงานเป็นทีมที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แก่บุคลากรร่วมงาน

9.2.2 ควรมีการจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม โดยสนับสนุนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขในสมรรถนะการบริหารในด้านต่างๆ ต่อไป

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

9.3.1 การวิจัยครั้งนี้ได้ทราบทราบถึงระดับสมรรถนะการบริหารดีแล้ว จึงควรมีการศึกษาความต้องการในการที่จะพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารจากครูในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดให้ดียิ่งขึ้นไป

9.3.2 การวิจัยครั้งนี้ได้ทราบทราบถึงระดับสมรรถนะการบริหารดีแล้ว จึงควรมีการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดให้ดียิ่งขึ้นไป

9.3.3 การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุมแล้ว จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารในสหวิทยาเขตอื่นในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต่อไป

10. บรรณานุกรม

- กรกต ขาวสะอาด. (2559). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2560). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2564. จาก <https://lamphuncity.go.th/wpcontent/uploads/2020/05/แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา.pdf>
- ชำนาญ สุรินาม. (2554). สมรรถนะของผู้บริหารและคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิลลารัตน์ โทมาก. (2557). การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

- นุชนรา รัตนศิริประภา. (2557). **สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บรรลุ ชินน้ำพอง. (2555). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด. (2552). **การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปาริฉัตร ช่อชิต. (2559). **สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิทูล ไชยศิริ. (2560). **สมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนบรบือวิทยาคาร**. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 65-78.
- วิมลรัตน์ ศรีสำอางค์. (2558). **สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม**. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 5(2). 80-89.
- ศรีนภา นิมเฉย. (2558). **สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564**. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2564. จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.
- อาราพัต หัตถนิ. (2562). **สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด*
ACADEMIC ADMINISTRATION IN DIGITAL AGE OF SCHOOL ADMINISTRATORS
OF PHRAPARIYTTIDHAMMA SCHOOL UNDER GENERAL EDUCATION
SECTION ROI ET PROVINCE

จตุพร ศรีประเสริฐ¹, พรทิวา จุลสุคนธ์²
Jatuporn Sriprasert¹, Porntiwa Chulasukhont²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : pandanusgoodjob@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 97 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด (1) สถานศึกษาควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และพัฒนาทักษะการใช้ไอที แก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (2) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมครูผู้สอน ศึกษา และทำความเข้าใจแนวทางและพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน (3) สถานศึกษาควรมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ทันสมัยยิ่งขึ้นสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ; ยุคดิจิทัล; ผู้บริหาร

ABSTRACT

The aims of this research were 1) to study the Academic administration in the digital age of school administrators of Phrapariyattidhamma schools under the general education section, Roi Et province 2) to compare the academic administration in the digital age of school administrators in Phrapariyattidhamma schools under the general education section, Roi Et province, classified by position, educational, and work experience 3) to study the recommendations for academic administration in the digital age of school administrators in Phrapariyattidhamma schools under the general education section, Roi Et province. The sample group used were 97 school administrators and teachers. The instrument used to collect data was a questionnaire with a 5-level estimation scale with content validity between 0.67–1.00 with a questionnaire's reliability of 0.93. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and statistics used in hypothesis testing were F-test and t-test.

The results of the study showed that 1) The academic administration in the digital age of school administrators of Phrapariyattidhamma schools under the general education section, Roi Et province, Overall and each aspect was at a high level. When considering side by side, sorted from the side with the highest mean to the least mean: Development of learning process with digital technology, educational curriculum development with digital technology, educational supervision with digital technology, Assessment and evaluation of educational results with digital technology, Media development innovation and educational technology with digital technology, respectively. 2) Comparison of academic in the digital age of school administrators of Phrapariyattidhamma schools under the general education section, Roi Et province, classified by position, educational level, and work experience, overall and each aspect was not different. 3) Recommendations for academic in the digital age of school administrators of Phrapariyattidhamma schools under the general education section, Roi Et province: 1. Educational institutions should organize workshops, production and use of innovative media and technology for education and develop teachers IT skills continuously and consistently 2. Administrators should encourage teachers to study and understand guidelines and develop the use of media, innovation and technology for as to be applied to be useful in learning management and student development. 3. Educational institutions should change and improve the existing curriculum to be more modern in line with the changes in the world.

Keywords : Academic Administration; Digital age; Administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในยุคดิจิทัลหรือยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาท โดยกำเนิดมาจากความรู้ความสามารถของมนุษย์ที่มุ่งหวังนำความรู้จากธรรมชาติวิทยามาคิดค้นและดัดแปลง เพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานต่างๆ ในแต่ละด้านเพื่อความสะดวกสบาย และเพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าในการดำรงชีวิต ไม่เว้นแม้แต่ในด้านของการศึกษา คุณลักษณะยุคดิจิทัลที่สำคัญ คือ ความรวดเร็วในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่างๆ จึงมีผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ซึ่งมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จึงจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าที่แท้จริง(เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559) การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) โดยเฉพาะงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด ในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าจำเป็นต้องมีระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพของการศึกษาจะดีหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล คุณภาพของอาจารย์และการบริการวิชาการ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานสำคัญและเป็นภารกิจหลักของบุคลากรทุกฝ่ายที่ต้องร่วมมือกันปฏิบัติงาน อย่างเต็มความสามารถตลอดจนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ธัญดา ยงยศยิ่ง, 2560)

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งแผนกบาลีสนามหลวงและแผนกธรรมสนามหลวง ควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเป็นการผลิตผู้เรียนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา และมีมาตรฐานการศึกษาของชาติและวิธีการดำเนินงานของการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม, 2562) ปัจจุบันการดำเนินงาน ด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ครูผู้สอนขาดการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนบางคนสอนไม่ตรงกับวุฒิการศึกษา ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนและงานทะเบียนนักเรียน ด้านหลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติขาดการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขาดบุคลากรที่มีความสามารถในด้านการนิเทศ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในด้านการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (พระราชวุฒูปัญญาวิโร (เพชรไพร), 2561)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด

ร้อยเอ็ด ว่ามีสภาพการบริหาร งานเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต้นสังกัดใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำผลวิจัยที่ได้มาเป็นสารสนเทศพื้นฐานเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล และได้ออกเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล เพื่อนำไปวางแผนในการพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 14 แห่ง จำนวน 97 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านนิเทศการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 4) ด้านวัดผลประเมินผลการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 5) ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) อ้างอิงบุญชม ศรีสะอาด (2545) ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) หาคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 และทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha-Coefficient)ตามวิธีของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า t-test และ F-test

6. ผลการวิจัย

6.1 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	ความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	4.22	0.47	มาก	2
2. ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	4.30	0.39	มาก	1
3. ด้านนิเทศการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	4.22	0.56	มาก	3
4. ด้านวัดผลประเมินผลการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	4.13	0.49	มาก	4
5. ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	4.12	0.53	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.20	0.49	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปยังด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.39) ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.47) ด้านนิเทศการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

($\bar{X}=4.22, S.D.=0.56$) ด้านวัดผลประเมินผลการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}=4.13, S.D.=0.49$) ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}=4.12, S.D.=0.53$) ตามลำดับ

6.1.1 ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปยังข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ทุกองค์ประกอบของหลักสูตร สถานศึกษามีการจัดเนื้อหาสาระที่สอน กิจกรรมการเรียนรู้ชิ้นงาน/ภาระงาน ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ โดยใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาระบบหลักสูตรสถานศึกษาและการเรียนการสอน ตามลำดับ

6.1.2 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปยังข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ครูผู้สอนมีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ทันสมัย สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาค้นคว้า วิจัยและการสร้างผลงานใหม่ๆ โดยมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและครูผู้สอน โดยการใช้แอปพลิเคชันต่างๆ เช่น Google Classroom, Kahoot, Canva, Parrot Teleprompter, Procreate เป็นต้น ผู้บริหารปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ภายใต้บรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ตามลำดับ

6.1.3 ด้านนิเทศการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปยังข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ผู้บริหารมีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา และ ผู้บริหารมีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น โปรแกรม Zoom, Line, Google Meet, Facebook Live, Microsoft Teams เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดการระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่นโปรแกรม Zoom, Line, Google Meet, Facebook Live, Microsoft Teams เป็นต้น และผู้บริหารมีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ นิเทศติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน เช่น โปรแกรม Zoom, Google Classroom, Kahoot, Canva, Procreate เป็นต้น ผู้บริหารมีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา โดยใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ และ ผู้บริหารมีการประเมินผลการจัดระบบและการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาโดยใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

6.1.4 ด้านวัดผลประเมินผลการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปยังข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้โปรแกรมต่างๆ เช่น Zoom, Microsoft office,

Google, Canva, Plicker, Classdojo, Zipgrade, Schoology เป็นต้น ให้ครุมีความรู้ความสามารถ ในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน ผู้บริหารมีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน เช่น โปรแกรม Microsoft office, Plicker, Classdojo, Zipgrade, Schoology เป็นต้น ตามลำดับ

6.1.5 ด้านวัดผลประเมินผลการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยรวมและรายข้ออยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปยังข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้โปรแกรมต่างๆ เช่น Zoom, Microsoft office, Google, Canva, Plicker, Classdojo, Zipgrade, Schoology เป็นต้น ให้ครุมีความรู้ความสามารถ ในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน ผู้บริหารมีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน เช่น โปรแกรม Microsoft office, Plicker, Classdojo, Zipgrade, Schoology เป็นต้น ตามลำดับ

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า 1) จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2) จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและราย ด้านไม่แตกต่างกัน 3) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.3 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่ามีข้อเสนอแนะดังนี้

6.3.1 ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง หลักสูตรเดิมให้ดียิ่งขึ้น ปรับหลักสูตรให้ทันสมัยสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดย เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ทุกองค์ประกอบของหลักสูตร โดยใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

6.3.2 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมครูผู้สอน ติดตาม ศึกษา และทำความเข้าใจแนวทางและพัฒนาการที่เกิดขึ้นอย่างรู้เท่าทัน เพื่อที่จะนำเทคโนโลยีดิจิทัลไป ประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทางด้านไอทีและนำไป ประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ ผู้สอนในยุคดิจิทัลจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เท่า ทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ต้องพัฒนาทักษะบทบาทหน้าที่ มาตรฐานการใช้สื่อใน การสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถชี้แนะและส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วย

6.3.3 ด้านนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรมีการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ นำมาใช้ในการพัฒนาร่วมด้วย เนื่องจากก่อให้เกิดการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยอาศัยวิธีการต่างๆ เช่น การประชุม สัมมนา เอกสาร หนังสือ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงานโดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้

Application Line การใช้ Clip Video การใช้ Video Conference หรือ YouTube รวมทั้งการใช้ Facebook Lite, Facebook Group เป็นต้น

6.3.4 ด้านวัดผลประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารควรมีการประชุม วางแผน ปรับปรุงรูปแบบการนิเทศและการประเมินผล โดยมุ่งเน้นให้ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนและสภาวะการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน ซึ่งหากครูผู้สอนมีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม จะทำให้สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ที่มีความสนใจในเทคโนโลยี นอกจากนี้ครูสามารถให้ผลสะท้อนกลับผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว

6.3.5 ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารควรมีการจัดอบรม เชิงปฏิบัติการ การผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และพัฒนาทักษะการใช้ไอซีที แก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูผู้สอนมีการเปลี่ยนวิธีจัดการเรียนการสอน ด้วยการประยุกต์นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เพื่อให้รูปแบบการเรียนการสอนเป็นรูปแบบกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ เกิดการคิดอย่างเป็นระบบ เกิดองค์ความรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบันและอนาคต

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 จากผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระราชวุฒิชัย ปญญาวิโร (เพชรไพร) (2561) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

7.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวุฒิชัย ตรีภพ (2560) ได้เปรียบเทียบการเปรียบเทียบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ปานเมือง (2563) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดชุมพรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และพัฒนาทักษะการใช้ไอที แก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูผู้สอนมีการเปลี่ยนวิธีจัดการเรียนการสอน ด้วยการประยุกต์นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ดียิ่งขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนและสภาพการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

8.2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารควรมีการประชุม วางแผน ปรับปรุงรูปแบบการนิเทศและการประเมินผล มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และพัฒนาทักษะการใช้ไอซีที แก่ครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หรือสังกัดอื่นๆที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง

8.3.2 ควรมีการศึกษาการบริหารงานวิชาการเชิงรุกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

9. บรรณานุกรม

กมลวรรณ ปานเมือง. (2563). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดชุมพรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. **วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น**. 16(1). 51–71.

ธัญดา ยงยศยง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. **สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- พระราชอุฎฐพงษ์ (เพชรไพร). (2561). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระวุฒิไกร ตรีภพ. (2560). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ในจังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.** 11(1). 270-274.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พุทธศักราช 2562.**
สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564. จาก [https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/
2562/A/050/T_0011.PDF](https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/050/T_0011.PDF)
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). **การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital
Era).** สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564. จาก <https://www.truelookpanya.com/>
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement. 30(1). 607-610.

การบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3*
INSTRUCTIONAL MANAGEMENT IN DIGITAL AGE OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE INSTITUTE OF VOCATIONAL
EDUCATION: NORTHERN REGION 3

กานดา บุญราช¹, พรทิวา จุลสุขนธ์²
Kanda Boonrach¹, Porntiwa Chulasukhont²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : nookanda87087@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 184 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า t-test และ F-test และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและด้านการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวางแผนการสอน ด้านการวัดผล และประเมินผล และด้านการพัฒนาครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 มีดังนี้ ควรมีการจัดทำแผน วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมครูผู้สอนใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน จัดอบรมพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการจัดทำสื่อแก่ครูผู้สอนสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวิธีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เทคโนโลยี การแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน ส่งเสริมให้

ครูมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะที่จำเป็นซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

คำสำคัญ : การบริหาร; การจัดการเรียนการสอน; ยุคดิจิทัล; ผู้บริหาร

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study instructional management in the digital age of school administrators, 2) to compare the instructional management of administrators in the digital age, classified by gender, educational level, and work experience, 3) to collect recommendations for instructional management in the digital age of school administrators under the Institute of vocational education: northern region 3. The sample group used in this research consisted of 184 of administrators and instructors. The research instrument used for data collection was questionnaire. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. A Research hypothesis testing with t-test and F-test(One-way ANOVA) and descriptive analysis.

The results showed that; 1. Instructional management in the digital age of school Administrators under the Institute of Vocational Education: Northern Region 3 found that the overall was at a high level. 2. Comparison of instructional management under the Institute of Vocational Education: Northern region3, classified by gender and education level found that overall and in each aspect were not different. There was a statistically significant difference at the .05 level among teaching and teaching media. The aspect of lesson planning, measurement and evaluation and teacher development were no different. Classified by work experience, it was found that, overall teaching and teaching media was a statistically significant difference at the 0.05 level. In part of lesson planning, measurement and Evaluation and instructor development was no different. 3. Recommendations on the Instructional management in the digital age of school administrators under the Institute of Vocational Education: Northern Region 3 were as follows: Teaching planning: Plans, visions and strategies should be prepared in accordance with the curriculum and changes. Encourage teachers to use technology in teaching and learning. organize knowledge development training Media preparation skills for teachers to build knowledge and understanding of the principles Methods for measuring and evaluating results based on actual conditions using technology knowledge sharing Encourage teachers to continue their education at a higher level in order to increase their knowledge and skills necessary for self-improvement and further development of teaching and learning.

Keywords : Administration; Instructional management; Digital Age; School Administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมโลก เนื่องมาจากเกิดการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 เกิดจากการเปลี่ยนสู่อุตสาหกรรม 4.0 การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรทำให้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ รวมถึงทัศนคติความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่เปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงระบบการศึกษาที่มีปัญหาหลายหลายประการ อาทิเช่น คุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับที่ประสบปัญหา ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี และการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดความคล่องตัว เกิดความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษา ตลอดจนปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ ส่งผลให้ระบบการศึกษาไทยจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องและรองรับความท้าทาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เนื่องจากการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างประชากรที่มีคุณภาพและมีสมรรถนะเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ

ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) กำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้คนไทยมีทักษะความรู้ ความสามารถ และได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานที่พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการขยายโอกาสให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนยุค 4.0 พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นสังคมแห่งยุคดิจิทัล (Digital Era) ซึ่งเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า มีความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูล ข่าวสารและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพ เสียง หรือวิดีโอ ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทุกที่ และตลอดเวลา อีกทั้งสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล ปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น โลกที่อินเทอร์เน็ตเป็นทุกสรรพสิ่ง (Internet of Things) อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่สามารถเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่างๆ ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้เรียน การเรียนรู้ ครูและเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (กัญญา แข่งช้อย, 2561)

การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับฝีมือ (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ปวช.) ระดับเทคนิค (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือ ปวส.) และระดับเทคโนโลยี (ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ หรือ ทล.บ.) เป็นการจัดการศึกษาระยะยาว และการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นการจัดการศึกษาระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน ตลาดแรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระ โดยการจัดการศึกษา เพื่อผลิตและ

พัฒนากำลังคนอาชีวศึกษานั้นจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานอาชีพที่ได้กำหนดให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีทักษะความรู้และความสามารถที่เข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมถึงมีระบบบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว ที่ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างกว้างขวาง (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2562) ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) (2561) ได้รายงานเกี่ยวกับสถานะการศึกษาไทยว่า ถ้าต้องการยกระดับฐานะประเทศ การปฏิรูปอาชีวศึกษาถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ โดยควรบริหารให้เกิดความยืดหยุ่น ไม่เป็นแท่งหรือตายตัวเหมือนในอดีต ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลมีการปรับรูปแบบการเรียนการสอนของอาชีวศึกษาให้ก้าวทันต่อยุคไทยแลนด์ 4.0 หรือยุคดิจิทัล เพื่อรองรับความต้องการของสถานประกอบการต่างๆ ที่ต้องการผู้ที่จบจากอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สังคมไทย ควรเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย โดยเน้นพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้มีทักษะความสามารถ ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย ด้วยการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและสถานประกอบการ เน้นการลงมือปฏิบัติจริง และเรียนรู้โลกการทำงาน ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งข้อมูลด้านอาชีพและแสดงเส้นทางความก้าวหน้าทางอาชีพเพื่อสร้างแรงจูงใจ และความเชื่อมั่นในการเรียนอาชีวศึกษา(ชนิษฐา ชัยรัตนาวรรณ, 2561)

นอกจากนี้ อาชีวศึกษาควรมีการปรับรูปแบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาโดยเฉพาะในส่วนขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน อาทิการพัฒนาหลักสูตร การปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูผู้สอน รวมถึงการสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้แก่ผู้เรียนอาชีวศึกษา การใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา รวมถึงการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ของปัจจัยทางการบริหารการศึกษา นั่นคือผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ปัจจุบันนั้นจะต้องมีลักษณะของการเป็นผู้นำที่สามารถเชื่อมโยงและนำเทคโนโลยีไปสู่การปฏิบัติใน สถานศึกษาได้ ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ของครูและด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาของ ผู้บริหาร รวมถึงต้องมีการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2561)

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จัดตั้งขึ้นตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 ซึ่งออกตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่งและมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ดและวิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด ซึ่งถือเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการและส่งเสริมการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพโดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ การทำให้การอาชีวศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเลิศทางวิชาชีพที่สามารถตอบสนองกับความต้องการของสถานประกอบการ ทั้งความต้องการกำลังคน กำลังการผลิต การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563) ด้วยสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา อาทิเช่น การขาดแคลนครูอย่างต่อเนื่อง ครูไม่เก่งในเชิงปฏิบัติจึงไม่สามารถสอนเด็กให้เก่งในเชิงปฏิบัติได้ หลักสูตร ไม่ตรงและไม่ตอบโจทย์กับความต้องการของผู้ประกอบการ ขาดแคลนวัสดุและครุภัณฑ์ที่ทันสมัย การจัดการศึกษาทวิภาคี รู้ว่าดีแต่ก็มีผู้เรียนในระบบทวิภาคีเพียง 14% จากผู้เรียนอาชีวะทั้งหมด ขาดแรงจูงใจให้สถานประกอบการเข้าร่วม ผลิตบุคคลากรได้ไม่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน และการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ยังขาดกระบวนการสร้างคนและสร้างเทคโนโลยีควบคู่กันไปอย่างครบวงจร ไม่มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนการจัดการศึกษาอาชีวะเอกชนที่ชัดเจน และภาพลักษณ์นักเรียนอาชีวศึกษาไม่ดี (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2561) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานและสถาบันทางการศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลากรอาชีวศึกษา และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาบุคลากรรวมถึง นักเรียน นักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ตลอดจนความเชี่ยวชาญในงานนั้น ๆ โดยตระหนักถึงนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ของจังหวัด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม

จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ทราบสภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวางแผนการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาครูผู้สอน เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3

3. สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 วิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ได้สารสนเทศเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

4.2 วิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ได้แนวทางในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล ให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำนวน 184 คน ปีการศึกษา 2564 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนการเรียนการสอน 2) ด้านการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล 5) ด้านการพัฒนาครูผู้สอน ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended) หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 และทดลองใช้ (Try-out) กับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า t-test และ F-test

6. ผลการวิจัย

6.1 การบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยภาพรวม

การบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3	ความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการวางแผนการสอน	4.29	0.24	มาก	2
2. ด้านการสอน	4.24	0.31	มาก	3
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.18	0.38	มาก	4
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.18	0.36	มาก	5
5. ด้านการพัฒนาครูผู้สอน	4.29	0.34	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.24	0.33	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.29, S.D. = 0.34$) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการสอน ($\bar{X} = 4.29, S.D. = 0.24$) ด้านการสอน ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.31$) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.38$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

6.1.1 ด้านการวางแผนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมอบหมายครูผู้สอนจัดทำตารางการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน สภาพสังคม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเพิ่มพูนทักษะความรู้ใหม่ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และแผนยุทธศาสตร์ นโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และ ผู้บริหารมอบหมายครูผู้สอนจัดทำแผนจัดการเรียนการสอนล่วงหน้า และจัดทำแผนการสอนตรงตามหลักสูตรส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนในการเตรียมการด้านเนื้อหาสาระที่จะถ่ายทอดความรู้

6.1.2 ด้านการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้ รองลงมา ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย นำสื่อ

อุปกรณ์เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน

6.1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ผ่านสื่อแอปพลิเคชันที่หลากหลาย อาทิ Google Classroom, Google Sites, Google Form, Zoom, Google Meet เป็นต้น รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการติดตามประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอน จัดหาสื่อ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยน่าสนใจใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน

6.1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการวัดผลและประเมินผลสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นประเมินตามสภาพใช้ในการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดให้มีการประชุม สรุปผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุง แก้ไข ให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและผู้บริหารส่งเสริมครูผู้สอนจัดทำเกณฑ์ประเมินที่ครอบคลุมหลักสูตร ด้านเนื้อหา สารความรู้ ทักษะและพฤติกรรมของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.1.5 ด้านการพัฒนาครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูผู้สอนเข้าศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน จากหน่วยงานต่างๆรองลงมา คือผู้บริหารมีการส่งเสริมครูผู้สอนพัฒนา คัดค้น นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนร่วมเข้ารับการอบรมการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม รูปแบบการสอนที่ทันสมัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารกำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ โครงการ กิจกรรม ให้ครูผู้สอนพัฒนาด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6.2 ผลการทดสอบสมมติฐานในการการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน สรุปได้ดังนี้

6.2.1 การบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.2.2 การบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.2.3 การบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน โดยรวมและด้านการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวางแผนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน

6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 พบว่า มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

6.3.1 ด้านการวางแผนการสอนควรมีการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงโดยเน้นการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการวางแผนการสอน รวมถึงมีการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อสนับสนุนในการจัดหาอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน และเพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ ควรมีการวางแผนทางในการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาในการจัดทำแผนในปีต่อไป

6.3.2 ด้านการสอน ควรมีการส่งเสริมครูผู้สอนให้ใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลายใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และการพัฒนาแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูล โดยใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

6.3.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมครูผู้สอนเข้ารับการอบรม เพิ่มทักษะ พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย รวมถึงสถานศึกษาควรมีการจัดเตรียมความพร้อมของสื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน และมีการสนับสนุนงบประมาณสร้างสื่อ พัฒนานวัตกรรม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

6.3.4 ด้านการวัดและประเมินผลควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวิธีการวัดผลและประเมินผลที่ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพจริง และหลักสูตรสถานศึกษา มีการประชุม นำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนในการวัดและประเมินผลผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย เหมาะกับความถนัดของครูผู้สอนเพื่อให้การวัดผลและประเมินผลมีคุณภาพ

6.3.5 ด้านการพัฒนาครูผู้สอน ให้ครูผู้สอนที่เข้ารับการอบรมนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร เพื่อนครู เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะพร้อมกัน ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจแก่ครูผู้สอน ในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเป็นต้นแบบของครูผู้สอนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะที่จำเป็นซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อไปสู่การเพิ่มวิทยฐานะของครูผู้สอนต่อไป

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 จากผลการศึกษาด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรียงตะวัน

สิทธิเชนทร์ และคณะ (2563) พบว่าสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

7.2 การเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงาน

7.2.1 การการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำแนกตาม เพศ และระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตนา ตรงประสิทธิ์ (2559) ได้ศึกษาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี พบว่า ครูที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วศิน เรืองจันทร์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนของครูในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ครูในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวม และรายด้าน ด้านการวางแผนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

7.2.2 การการบริหารการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและด้านการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวางแผน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่ามีความรู้ความสามารถ ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยการมีรูปแบบที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อ อุปกรณ์ ที่ทันสมัย กว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการทำงานนั้นเป็นสิ่งเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญในงานที่ทำประจำของบุคคลสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนุ่น มีเพชร (2563) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร พบว่าประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน และรายด้านด้านการเรียนการสอน ด้านการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวางแผน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ควรมีงบประมาณเพื่อใช้สนับสนุนด้านอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีหลากหลาย เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ดึงความสนใจของผู้เรียน ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ พัฒนาทักษะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน โดยคำนึงถึงความ

แตกต่างของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุน จัดอบรมให้ครูผู้สอนนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

8.2.2 ควรมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้ครูผู้สอนและผู้เรียนมีช่องทางที่หลากหลายในการเรียนรู้ สืบค้นข้อมูล ที่เหมาะสมเกิดประโยชน์ต่อทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

8.3.2 ควรศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเปรียบเทียบสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

8.3.3 ควรศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จากสถานศึกษาที่หลากหลายเพิ่มขึ้น อาทิ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด

9. บรรณานุกรม

ชนิษฐา ชัยรัตน์วารรณ. (2561). แนวทางการการขับเคลื่อนและพัฒนาอาชีวศึกษาไทย. **วารสารอาชีวศึกษาภาคกลาง**. 2(2). 1-9.

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2561). **กอปศ.เสนอแนวทางปฏิรูปอาชีวศึกษาต่อรัฐบาล**. สืบค้นเมื่อ 21 กันยายน 2564. จาก <https://siamrath.co.th/n/32483>

ชนินทร์ ศรีสองและคณะ. (2564). แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. **วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 18(80). 55-37.

ทิตนา แคมมณี. (2555). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

เรียงตะวัน สิทธิเชนทร์ และคณะ .(2563). **การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

วศิน เรื่องจันทร์. (2560). **การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาครูในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- สนุ่น มีเพชร. (2563). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร. **วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 3(3). 380-387.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). **หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ : พรินทวานกราฟฟิค.
- สุกัญญา แซงซ้อย. (2561). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจินตนา ตรงประสิทธิ์. (2561). **การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

**แนวทางพัฒนาการบริหารงานของกลุ่มบริหารงานทั่วไป
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด***
**GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THE GENERAL ADMINISTRATION
GROUP OF ROI ET SPECIAL EDUCATION CENTER**

ธนัท วิชาพง¹, วิมลพร สุวรรณแสนทวี²
Thanat Wichaphong¹, Vimonporn Suwanseantavee²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : bond101liver@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 109 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานทั่วไป และแนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานทั่วไป ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ รองลงมาได้แก่ ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่ม และด้านที่มีค่าต่ำสุดได้แก่ ด้านงานยานพาหนะ 2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ในสภาพการบริหารงานทั่วไป ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ ระดับคะแนนความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษา ระดับคะแนนความคิดเห็นโดยรวม แตกต่างกัน และประสบการณ์ทำงาน ระดับคะแนนความคิดเห็นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่ม ควรจัดเก็บงานพัสดุแบบเป็นระบบและปัจจุบัน เพื่อจ่ายต่อการสืบค้น และจัดเป็นหมวดหมู่ให้ค้นหาได้ง่าย ด้านงานอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ในการทำความสะอาด และไฟฟ้า ควรตรวจเช็คให้เรียบร้อย และวัสดุและอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ด้านงานยานพาหนะ ขอความร่วมมือในการรักษาความปลอดภัยของรถที่ใช้ในราชการ ควรมีการตรวจสภาพรถก่อนใช้งานเป็นประจำ การดูแลรักษาให้พร้อมกับการใช้งานอยู่เสมอ ควรมีมาตรการในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบงานยานพาหนะมากขึ้น

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา; กลุ่มบริหารงานทั่วไป; ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the General administration group of Roi Et Special Education Center 2) to compare the General administration group of Roi Et Special Education Center, classified by gender, educational level and work experience 3) to study the guidelines for the development of general administration group of Roi Et Special Education Center. The sample group consisted of 109 personnel of Roi Et Special Education Center, academic year 2022. The research instrument was a questionnaire on the level of opinions towards general administrative conditions and the guidelines for the development of the General administration group of Roi Et special education center. The statistics used were frequency, percentage, mean, and standard deviation, t-test statistics (t-test).

The research result was as follows: 1. General administrative conditions of the special education center Roi Et Province. Overall, was at a high level. The aspect with the highest value was public relations and dissemination, followed by administrative work and supplies group, and the vehicle division was the lowest value. 2. To compare the general administration of Roi Et Special Education Center in general administrative conditions, all 4 aspects classified by gender, overall opinion rating level was no difference, education level, overall opinion rating level was different, and the work experience, overall scale level was no difference. 3. Guidelines for the development of general administration group of Roi Et Special Education Center found that document files of the administrative work and supplies group should be kept in a systematic and up-to-date for easy searching. Building and environment, cleaning equipment, and electricity should be inspected properly, insufficient materials and equipment for use, vehicle division: ask for cooperation in maintaining the cleanliness of government vehicles. The vehicle conditions should be inspected regularly before use, maintenance and always ready for use. There should be more measures to determine the roles and responsibilities of those responsible for the vehicles.

Keywords : Development guidelines; General administration group; Roi Et Special Education Center

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การบริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและมีภารกิจหลายด้าน จะต้องบริหารทรัพยากรและทำงานร่วมกับคน เกี่ยวข้องทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องมีกลยุทธ์ ทักษะ และเทคนิควิธีการการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ตามภารกิจหลักของการ บริหารสถานศึกษา ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณกลุ่ม บริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป และต้องเป็นผู้ที่มีความรู้

ในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านการบริหารงานทั่วไป เพราะเป็นงานที่ครอบคลุมโครงสร้างการบริหารงานเกือบทั้งหมดในสถานศึกษา อาทิ การกำหนดนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์ ระบบสารสนเทศต่างๆ การประเมินผลการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น เพราะปัจจุบันการจัดการศึกษาต้องก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการบริหารของ ผู้บริหาร (Administrative Skills) เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้บริหารยุคศตวรรษที่ 21 อย่างมากองค์กรทั้งหลาย เผชิญกับปัญหาท้าทายใหม่ๆ มากมายบทบาทของผู้นำเพิ่มความซับซ้อนและมีความสำคัญยิ่งขึ้น ผู้นำในอนาคตจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ วิสัยทัศน์และสมรรถนะใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่ม (value creation) ให้แก่ตนเองสูงสุดจะได้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันในโลกยุคไร้พรมแดน (ทองทิพภา วิริยพันธุ์, 2560)

การบริหารงานทั่วไป เป็นการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และช่วยอำนวยความสะดวกให้ภารกิจหลัก ขององค์กรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ให้ลงสู่ผู้เรียนอย่างแท้จริง เช่น งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศงานประสานงานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษา งานธุรการ งานดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมงานรับนักเรียน งานกิจการนักเรียน เป็นต้น และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปก็มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การพัฒนางานเกิดการขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดขั้นตอน และกระบวนการทำงานที่ดี และส่งผลต่อการบริหารงานทั่วไป ให้มีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน เกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว เป็นการบริหารแบบเบ็ดเสร็จในองค์กรที่ดี ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เอื้อต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ฉัตรชัย ตันตรานนท์ (2562) ได้กล่าวถึงการบริหารงานทั่วไปว่าการเพิ่มประสิทธิภาพสำหรับการปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้นจะต้องนำแนวทางการพัฒนามาใช้ อาทิ การส่งเสริม เสริมสร้างและปลูกฝังค่านิยมการทำงาน โดยมุ่งเน้นให้ทำงานบนพื้นฐานความรับผิดชอบ มีความสะดวกรวดเร็ว ให้บริการแก่ผู้รับบริการทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ มีการส่งเสริมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาความสามารถในงาน และสามารถให้บริการแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด โดยโรงเรียนควรสนับสนุนด้านงบประมาณจากอย่างเพียงพอในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างพอเพียงและเหมาะสมต่อการให้บริการ มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีความทันสมัย มีระบบการค้นหาที่สะดวก รวดเร็ว สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ทั้งยังมีระบบการสื่อสารภายในองค์กรที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการศึกษาแนวทางการพัฒนางานบริหารทั่วไป ซึ่งจากบริบทการบริหารงานทั่วไปสอดคล้องกับปัญหาและสภาพของการบริหาร ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงควรต้องศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารทั่วไป เพื่อปรับระบบบริหารงานทั่วไปให้มีทิศทางที่ชัดเจน ซึ่งจะต้องมีสามารถพัฒนาคนในองค์กรให้มีทักษะตรงตามความต้องการขององค์กร โดยการเน้นพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายส่งเสริมให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความรู้ที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน เพื่อลดความผิดพลาดหรือข้อขัดต่อกฎระเบียบที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน

ในภาพรวม องค์การจึงต้องเห็นความสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและวิวัฒนาการมีการศึกษา โดยการศึกษาหาความรู้จากหน่วยงานภายนอก เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และเกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน องค์การทางด้านการศึกษา การถ่ายทอดความรู้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหลายด้านเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ต้องพัฒนาเป็นส่วนรวม เพื่อสร้างความสามัคคีในกลุ่มงานและพร้อมจะเป็นแบบอย่างที่ดี

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของกลุ่มบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้สำหรับพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรและสังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน
- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานทั่วไป และแนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 4.1 ผู้วิจัยได้สภาพการบริหารงานทั่วไป และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานบริหารทั่วไปซึ่งสามารถนำไปใช้ในการสร้างระบบเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพรวมทั้งการกำหนดนโยบายและแผนอันเหมาะสมขององค์กรเพื่อการดำเนินงานอย่างสัมฤทธิ์ผลในอนาคต
- 4.2 ผู้วิจัยได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องและครบถ้วนเกี่ยวกับการดำเนินงานในระบบการบริหารจัดการงานบริหารทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางาน
- 4.3 ผู้วิจัยได้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการงานบริหารทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของกลุ่มบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ

จังหวัดร้อยเอ็ด ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 109 คน ได้มาโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานทั่วไป และแนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานทั่วไป และแนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่ม 2) ด้านงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 3) ด้านงานยานพาหนะ และ 4) ด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานทั่วไป และแนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended) หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 และสถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test)

6. ผลการวิจัย

6.1 แนวทางพัฒนาการบริหารงานของกลุ่มบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แนวทางพัฒนาการบริหารงานของกลุ่มบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ต่อสภาพการบริหารงานทั่วไป ทั้ง 4 ด้าน

สภาพการบริหารงานทั่วไป	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1. ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่ม	4.25	0.67	2	มาก
2. ด้านงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	4.18	0.68	3	มาก
3. ด้านงานยานพาหนะ	4.14	0.73	4	มาก
4. ด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่	4.43	0.65	1	มาก
รวมเฉลี่ย	4.25	0.68	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานของกลุ่มบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ดต่อสภาพการบริหารงานทั่วไป ทั้ง 4 ด้าน

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25, S.D.=0.68$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ($\bar{X}=4.43, S.D.=0.65$) รองลงมาคือ ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่ม ($\bar{X}=4.25, S.D.=0.67$) ด้านงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($\bar{X}=4.18, S.D.=0.68$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านงานยานพาหนะ ($\bar{X}=4.14, S.D.=0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

6.1.1 ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ งานธุรการและพัสดุกลุ่มสรุป/รายงานผลการดำเนินงานธุรการและพัสดุกลุ่มปีการศึกษาละ 1 เล่ม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) และด้านที่มีค่าต่ำสุดได้แก่ งานธุรการและพัสดุกลุ่มจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานธุรการและพัสดุกลุ่ม เป็นประจำทุกปีการศึกษา โดยมีการจัดทำคู่มือปีการศึกษาละ 1 เล่มอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.06$)

6.1.2 ด้านงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ งานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม กำกับ ติดตาม ดูแลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวที่รับผิดชอบงานอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมที่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) มีค่าต่ำสุด ได้แก่ งานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมจัดทำสมุดบันทึกจัดให้บริการด้านอาคารสถานที่และสาธารณูปโภค แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์ฯ ผู้เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นทั่วไปเมื่อมีการขอใช้อาคารสถานที่ และสาธารณูปโภค อย่างละ 1 เล่ม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.95$)

6.1.3 ด้านงานยานพาหนะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ งานยานพาหนะเสียภาษี ต่อทะเบียน และต่อ พรบ. ประจำปีก่อนหมดอายุทุกครั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$) มีค่าต่ำสุด ได้แก่ งานยานพาหนะจัดทำประกันภัยรถยนต์ทุกคัน และมีการต่ออายุอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.87$)

6.1.4 ด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่มีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์หลากหลายช่องทาง เช่น โอเพนแชท ไลน์ เฟสบุ๊ก เว็บไซต์ และยูทูป อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.63$) มีค่าต่ำสุด ได้แก่ งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่จัดทำแผ่นพับเป็นประจำทุกเดือน และนำเสนอในรูปแบบสื่อออนไลน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$)

6.2 ผลการทดสอบสมมติฐานในการบริหารงานทั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานทั่วไป และแนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 4 ด้าน ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่ม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านงานยานพาหนะ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่ม ควรจัดเก็บงานเพิ่มสารบรรณให้เป็นระบบและปัจจุบัน เพื่อต่อการสืบค้น และจัดเป็นหมวดหมู่ให้ค้นหาได้ง่าย ด้านงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ในการทำความสะอาด และไฟฟ้า ควรตรวจเช็คให้เรียบร้อย และวัสดุและอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ด้านงานยานพาหนะ ขอความร่วมมือในการรักษาความสะอาดของรถที่ใช้ในราชการ ควรมีการตรวจสภาพรถก่อนใช้งานเป็นประจำ การดูแลรักษาให้พร้อมกับการใช้งานอยู่เสมอ ควรมีมาตรการในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบงานยานพาหนะมากขึ้น (ความรับผิดชอบของผู้ดูแล) ยานพาหนะทุกคัน ควรมีประกันรถยนต์ทุกคันและทุกปีเพื่อความปลอดภัยทั้งทรัพย์สินและบุคคล และผู้ดูแลรถยนต์ยังไม่ใส่ใจในความสะอาดเท่าที่ควร ด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ควรมีการจัดทำสถิติของงานประชาสัมพันธ์

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดร้อยเอ็ดระดับคะแนนความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานทั่วไป ทั้ง 4 ด้านด้านที่ได้ระดับคะแนนมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ ด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ มีการรายงานข่าวอย่างต่อเนื่องทันต่อเหตุการณ์ ทันต่อกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น และมีช่องทางในการเผยแพร่ที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ ทองทิพภา วิริยพันธุ์ (2550) สรุปว่า การกำหนดหน้าที่ในการรับผิดชอบงาน และผู้รับผิดชอบงานทุกคนรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มศักยภาพโดยคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียน โดยที่ทุกคนยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาค ก็จะส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการบริหารงานทั่วไป เป็นการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และช่วยอำนวยความสะดวกให้ภารกิจหลัก ขององค์กรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ให้ถึงผู้เรียนอย่างแท้จริง เช่น งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศงานประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา งานธุรการ งานดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมงานรับนักเรียน งานกิจการนักเรียน เป็นต้น และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปก็มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การพัฒนางานเกิดการขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดขึ้นตอน และกระบวนการทำงานที่ดี และส่งผลต่อการบริหารงานทั่วไป ให้มีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน เกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว เป็นการบริหารแบบเบ็ดเสร็จในองค์กรที่ดี ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เอื้อต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) การบริหารงานทั่วไปว่าการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไปให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมจะต้องอาศัยแนวทางการพัฒนา ได้แก่ การปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมในการทำงานโดยเน้นการปฏิบัติงานอย่างรับผิดชอบ รวดเร็วและไม่เลือกปฏิบัติ ให้แก่ผู้รับบริการทุกคน พัฒนาเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายให้มีความรู้ความสามารถในงานของตน เพื่อให้สามารถบริการแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่พอเพียงและเหมาะสมต่อการให้บริการโดยควรได้รับการสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณจากโรงเรียน

อย่างเพียงพอ มีการจัดทำระบบการการจัดเก็บเอกสารและระบบการค้นหาที่ทันสมัยรวดเร็ว มีการสื่อสารในองค์กรที่เป็นระบบและรวดเร็ว และสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการศึกษาแนวทางการพัฒนางานบริหารทั่วไป สอดคล้องกับปัญหาและสภาพของการบริหาร ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงควรต้องศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารทั่วไป เพื่อพัฒนาการบริหารงานทั่วไปให้มีแนวทางที่ชัดเจน การพัฒนาแนวทางการบริหารงานทั่วไปจะต้องสามารถพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีทักษะตรงตามความต้องการ โดยเน้นการสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดข้อผิดพลาดหรือการปฏิบัติงานที่ขัดต่อกฎระเบียบที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานในภาพรวมองค์กร จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและวิวัฒนาการมีการศึกษา หาประสบการณ์จากหน่วยงานภายนอก เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และเกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน องค์กรทางด้านการศึกษา การถ่ายทอดความรู้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหลายด้านเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ต้องพัฒนาเป็นส่วนรวม เพื่อสร้างความสามัคคีในกลุ่มงานและพร้อมจะเป็นแบบอย่างที่ดี (ฉัตรชัย ต้นตรานนท์, 2562)

7.2 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานทั่วไป และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

7.2.1 สภาพการบริหารงานทั่วไป และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 4 ด้าน ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่มที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านงานยานพาหนะ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานทั่วไป และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่ม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ ประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ ประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านงานยานพาหนะ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ ประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ ประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระพิชาญ สุขมงคล (ภูประทาน) (2563) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารตามหลัก

ธรรมาภิบาลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขจรศักดิ์ ว่องไว (2562) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริญา ศิริประโคน (2561) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานพบว่า ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณา ตะภา (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็น ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

7.2.2 สภาพการบริหารงานทั่วไปและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงานธุรการและพัสดุกลุ่มที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านงานยานพาหนะ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด จึงเกิดเป็นข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารงานทั่วไปศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ดต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 การจัดทำปฏิทินการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

8.1.2 การรายงานผลการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และนำไปสู่การนิเทศ กำกับ ติดตาม

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ควรมีการกำหนดให้มีระบบ การนิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรทำวิจัยในพื้นที่ที่กว้างและมีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่านี้

8.3.2 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานทั่วไป ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดร้อยเอ็ด

9. บรรณานุกรม

- ขจรศักดิ์ ว่องไว. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ฉัตรชัย ตันตรานนท์. (2562). การศึกษาแนวทางการพัฒนางานบริหารทั่วไปโรงเรียนวชิรวิทย์ เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทองทิพภา วิริยพันธุ์. (2550). มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พระพิชาญ สุขมงคล (ภูประทาน). (2563). แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิรินยา ศิริประโคน. (2561). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก.
- อรอุมา ตะภา. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียน
การสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*
SCHOOL ADMINISTRATOR'S COMPETENCIES THAT SUPPORT
ONLINE LEARNING UNDER ROI-ET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ณัฐวุฒิ โมฆรัตน์¹, พรทิวา ชนะโยธา²
Nattawut Mokkarut¹, Porntiwa Chanayotha²
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : Nattawut.mokkarut@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 327 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที่ (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One - way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 1) ควรศึกษาข้อมูลบุคลากรรายบุคคลเพื่อให้ทราบถึงความรู้ความสามารถ ความถนัดและข้อจำกัดของแต่ละบุคคลคนเพื่อนำไปสู่การมอบหมายงานให้เหมาะสม 2) ควรมีวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 3) ควรมีความสามารถในการชักจูงโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับ คล้อยตามอย่างมีความเข้าใจ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ 4) ควรทำระบบสารสนเทศที่ดีและมีการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ : สมรรถนะการบริหาร; การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์; ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study teacher's opinions toward the School Administrator's Competencies That Support Online Learning, 2) to compare the opinions of teachers toward the School Administrator's Competencies That Support Online Learning, 3) to study guidelines for development on the School Administrator's Competencies That Support Online Learning under Roi-Et Primary Educational Service Area Office 2. The sample group consisted of 327 teachers. The research instrument was a questionnaire and a semi-structured interview. The statistics used were frequency, percentage, average and standard deviation (t-test) and analysis of variance statistic One-Way F-test (One-way ANOVA)

The research results showed that: 1) The School Administrator's Competencies That Support Online Learning under Roi-Et Primary Educational Service Area Office 2 Overall, it was at a high level. 2) The comparison of teachers' opinion toward the function competency of educational institute administrators supporting online learning management of educational institutions under Roi-Et Primary Educational Service Area Office 2, classified by age, educational background, work experience and the school size of educational institutes were significantly different at the .05 level. 3) Guidelines for development of work competency of educational institute administrators who support online learning management of Educational Service Area 2 found that 1) Personnel information should be studied individually in order to know their knowledge, ability, aptitude and limitations of each person to lead to appropriate assignments. 2) Should have a vision in using technology for information technology and organizing operations online teaching. 3) Should have the ability to persuade the others to agree with your opinions, accepted with understanding to achieve the purpose of online communication. 4) Should have a good information system and information management with appropriate technology to help systematic decision making in school administration.

Keywords : Administrative Competencies; Online learning management, Educational Institute Administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) ทำให้เกิดการปรับตัวเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะสถาบันทางการศึกษาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ (วิทยา วาโย และคณะ, 2563)

สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความสามารถความรู้ และคุณลักษณะของบุคคลของผู้บริหารในสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงวิถีคิดและพฤติกรรม การทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้เกิดผลสำเร็จตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ตามกรอบสมรรถนะ (สำนักงานคณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2549) ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ก่อให้เกิดการแข่งขันในการศึกษา ส่งผลให้โลกปัจจุบันก้าวเข้าสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้หรือสังคมฐานความรู้ทั้งนี้การที่ประเทศจะก้าวไปสู่สังคมฐานความรู้ที่มีคุณภาพได้นั้นปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือการมีทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณภาพซึ่งสะท้อนให้เห็นความสำคัญของระบบการศึกษาที่ต้องสามารถสนองตอบต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงและกระบวนทัศน์ใหม่ให้สามารถแข่งขันในระดับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงถือว่าการเรียนรู้ที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดกับผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ 2564 โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการเพิ่มสมรรถนะ ทักษะ ค่านิยมของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้มีสมรรถนะในยุคดิจิทัล ภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคส่วนสู่ศตวรรษที่ 21 บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะเพื่อให้สถานศึกษาก้าวหน้าทันเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, 2564)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งถือได้ว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารงานทางการศึกษาของผู้บริหาร จะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำ สมรรถนะ จริยธรรมของผู้บริหาร ซึ่งการปรับปรุง พัฒนาตนเอง พัฒนาสถานศึกษา การจัดใช้ทรัพยากรทั้งที่เป็นบุคคลและสิ่งของให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้สารสนเทศเกี่ยวกับ สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อใช้พัฒนาบุคลากรภายในองค์กร

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและพัฒนาผู้บริหารให้มีสมรรถนะที่สูงยิ่งขึ้นไปและให้มีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้น

3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้บริหารการศึกษา ได้แนวทางการพิจารณากำหนดนโยบายการส่งเสริมการบริหารในสถานศึกษา

3.4 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจ ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3.5 เป็นสารสนเทศสำหรับองค์การทางการศึกษาอื่นที่สนใจ ได้ศึกษาแล้วนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรนั้นๆ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 334 สถานศึกษา มีจำนวนครูผู้สอนทั้งสิ้น 2,360 คน ประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก 846 คน สถานศึกษาขนาดกลาง 1,239 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ 275 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน

(Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 327 คนและเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที่ (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA)

ระยะที่ 2 แนวทางสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยศึกษาแนวทางจากสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2565 คัดเลือกจากผู้บริหาร จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

5. ผลการวิจัย

5.1 แสดงผลการวิเคราะห์สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติของครูผู้สอน โดยภาพรวม

สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สนับสนุนจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์	ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์	4.19	0.72	มาก	4
2) ด้านการสื่อสารและจูงใจ	4.23	0.69	มาก	3
3) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร	4.30	0.67	มาก	1
4) ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.23	0.70	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.24	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่าสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้ 1) ด้านการ

พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 3) ด้านการสื่อสารและจุดใจการที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 4) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

5.1.1 ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์พบว่า สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 11 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ (11) ผู้บริหารมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้านการวัดและประเมินผลที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ รองลงมา คือ ข้อที่ (4) ผู้บริหารมีแผนงานหรือโครงการที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันกับนโยบายการพัฒนาองค์กรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และมีการระบุตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างชัดเจน และ ข้อที่ (2) ผู้บริหารมีการคิดเป็นขั้น เป็นตอน มองปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม และสามารถรวบรวมงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ข้อที่ (9) ผู้บริหารมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้านเนื้อหาและสื่อการสอนที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

5.1.2 ด้านการสื่อสารและจุดใจที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ พบว่า สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 8 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ข้อที่ (8) ผู้บริหารสามารถสื่อสารแบบสัญลักษณ์ออนไลน์ อิโมจิ คอน สติกเกอร์ไลน์ โดยการใช้เป็นสัญลักษณ์แทนคำพูด รองลงมา คือข้อที่ (20) ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียบนโลกออนไลน์และข้อที่ (16) ผู้บริหารสามารถพูดและเขียนในโอกาสต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์ ได้อย่างสมบูรณ์ ชัดเจนและกระชับ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือข้อที่ (12) ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารผ่านสื่อเทคโนโลยีในโอกาสและสถานการณ์ต่าง ๆ แบบออนไลน์ Internet, Social media, Facebook, Line และ E-mail

5.1.3 ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ พบว่า สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ (25) ผู้บริหารมีการร่วมคิดร่วมทำ และร่วมตัดสินใจในกระบวนการของการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานผ่านระบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือข้อที่ (24) ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและนักเรียนอยู่เสมอ ในการใช้สื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (27) ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาบุคลากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ในระดับเขตพื้นที่และหรือระดับประเทศ

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อที่ (23) ผู้บริหารมีความสามารถในการช่วยแก้ปัญหาแก่เพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้สื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์

5.1.4 ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ พบว่าสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ (31) ผู้บริหารมีการพัฒนาองค์กรที่เป็นรูปธรรมชัดเจนตามวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์หรือแนวทางการพัฒนางานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ รองลงมา คือข้อที่ (32) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการเรียนการสอนออนไลน์และข้อที่ (33) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่จะนำสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ (34) ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ ทบทวน เปิดใจรับและส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการทำงาน เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาด ภายใต้สถานการณ์ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

5.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 สรุปแนวทางการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สรุปได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

5.3.1 แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานในด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

5.3.1.1 ผู้บริหารต้องทำระบบสารสนเทศที่ดีและมีการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมช่วยในการตัดสินใจดำเนินการอย่างเป็นระบบ

5.3.1.2 ผู้บริหารต้องมีการคิดเชิงกลยุทธ์ มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย สามารถวางแผนหรือคาดการณ์ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาได้

5.3.1.3 ผู้บริหารต้องมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้านการวัดและประเมินผลที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

5.3.1.4 ผู้บริหารต้องมีทักษะความสามารถในการวิเคราะห์สังเคราะห์จากข้อมูลที่ได้รับรวบรวมได้ จึงจะสามารถพัฒนาหรือแก้ปัญหาทางานที่พบได้

5.3.2 แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะหลักในด้านการสื่อสารและจูงใจที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

- 5.3.2.1 ผู้บริหารสามารถชักจูงโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับคล้อยตามอย่างมีความเข้าใจ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์
- 5.3.2.2 ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ เพื่อสร้างความเข้าใจ ระหว่างบุคคลในกรณีที่มีความขัดแย้งหรือป้องกันความขัดแย้ง
- 5.3.2.3 ผู้บริหารต้องนำนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการกำกับติดตาม แนะนำร่วมกัน และแก้ไขปัญหาย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
- 5.3.2.4 ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย
- 5.3.3 แนวทางในการพัฒนาพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานในด้านการพัฒนาคุณภาพบุคลากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์
- 5.3.3.1 ผู้บริหารต้องศึกษาข้อมูลบุคลากรรายบุคคลเพื่อทำให้ทราบถึงความรู้ความสามารถ ความถนัด และข้อจำกัดของแต่ละคน นำไปสู่การมอบหมายงานให้เหมาะสม
- 5.3.3.2 ผู้บริหารต้องมีการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจในกระบวนการของการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานผ่านระบบออนไลน์ อย่างต่อเนื่อง
- 5.3.3.3 ผู้บริหารต้องมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาบุคลากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ในระดับกลุ่มสถานศึกษาหรือศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5.3.4 แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะหลักในด้านการมีวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์
- 5.3.4.1 ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
- 5.3.4.2 ผู้บริหารควรมีการพัฒนาองค์กรที่เป็นรูปธรรมชัดเจนตามวิสัยทัศน์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์หรือแนวทางการพัฒนางาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของสถานศึกษา
- 5.3.4.3 ผู้บริหารควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาองค์กรที่เป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับ และนำไปปฏิบัติ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์
- 5.3.4.4 ผู้บริหารต้องให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา จึงได้ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการอบรมพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอทั้งรูปแบบปกติและรูปแบบออนไลน์ ตามนโยบายต่างๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่และหรือสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, 2564) จึงอาจทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะการบริหารรวมถึงการปฏิบัติงานที่จะส่งผลสู่การบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษามากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการในสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำในการส่งเสริมพัฒนาให้ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา โดยนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการทำงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทและความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เรียน มีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเป็นอย่างดีมีความรอบรู้ รู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2549) เพื่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เกิดประโยชน์สูงสุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอร์ จันทะคาม (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะหลักของครูผู้สอนสอนยุคดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของครูผู้สอนยุคดิจิทัลในสถานศึกษา มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้จัดทำใบความรู้ เอกสารมอบหมายการทำงาน การรับ-ส่งงานผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสังคมออนไลน์หรือสื่อดิจิทัลรูปแบบอื่นและด้านพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครอง และชุมชน เช่น การสร้างกิจกรรมผ่านห้องเรียนออนไลน์ อยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจในกระบวนการของการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานผ่านระบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูผู้สอนและนักเรียนอยู่เสมอในการใช้สื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาแก่บุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน สร้างเครือข่าย มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร เปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพของตนเอง และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร และที่สำคัญผู้บริหารมีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพ สามารถถ่ายทอดทักษะการทำงานให้คำปรึกษาและแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Ozcelik and Ferman (2006) กล่าวถึงความสำคัญของสมรรถนะไว้ว่า สมรรถนะเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการพัฒนาทรัพยากรบุคคล สิ่งที่ทำนายขององค์คือการพัฒนาสมรรถนะที่แตกต่างของบุคคลและความแตกต่างทางวัฒนธรรมการทำงานของแต่ละท้องถิ่นและประเทศ อย่างไรก็ตามหากมีการจัดการที่เหมาะสมสมรรถนะก็จะสามารถสร้างเสริมงาน และมีการพัฒนา จนสามารถบรรลุได้ทั้งความต้องการขององค์กร และงานวิจัยของ ภูมิวรรณ แป้นทอง และอภิชาติ เสนอนันท์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้แบบดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาประจำสายงาน ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ส่งผลต่อ

ประสิทธิผลการเรียนรู้แบบดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นอภิปรายผลได้ ดังนี้ 1) อายุ อาจเป็นเพราะอายุเป็นปัจจัยสำคัญในการแสดงเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อความคิดเห็นของครูผู้สอน ซึ่งช่วงอายุมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ย่อมมีความสามารถเข้าใจต่อเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงการรับรู้ถึงสื่อดิจิทัล ออนไลน์ต่าง ๆ ได้มากขึ้นตามช่วงอายุ เพราะช่วงอายุที่ผ่านมามีประสบการณ์ในการเรียนรู้แตกต่างกัน จึงเป็นเหตุที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูผู้สอน 2) ด้านวุฒิการศึกษา อาจเป็นเพราะวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันองค์ความรู้ที่เป็นเหตุและผลจากการเรียนรู้จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระยะเวลาในการเรียนรู้ที่ไม่เท่ากัน ทำให้แนวทางในการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ทั้งการทำงาน การบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหาหรือการวางแผนในแง่มุมต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน จึงเป็นเหตุที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูผู้สอน 3) ประสบการณ์ทำงาน อาจเป็นเพราะครูผู้สอนที่ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า อาจจะได้รับมอบหมายงานจากหัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากลุ่ม ส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานที่มากกว่า อาจได้รับมอบหมายงานและได้ทำงานใกล้ชิดกับรองผู้อำนวยการหรือผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยตรง เช่น มีการประชุมร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การอบรมร่วมกัน การมอบหมายงานหรือภารกิจต่าง ๆ ให้ดำเนินการแทน รวมทั้งมีการรับแนวคิดทางการบริหารจากผู้บริหารโดยตรง จึงเป็นเหตุที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูผู้สอน 4) ขนาดสถานศึกษา อาจเป็นเพราะขนาดสถานที่แตกต่างกันมีพร้อมในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไปแตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น ขนาดสถานศึกษาตั้งแต่ขนาดกลางไปจนถึงขนาดใหญ่ สถานศึกษาบางแห่งจะมีรองผู้อำนวยการสถานศึกษาตั้งแต่ 1 คน ไปจนถึง 4 คน ขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนของแต่ละสถานศึกษา ทำให้รูปแบบการบริหารงานหรือการดำเนินงานต่างๆ มีความแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา จึงเป็นเหตุที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญ์วรา ผลเจริญ (2561) สมรรถนะหลักของครูโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การสอน และวุฒิการศึกษา ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ สมรรถนะหลักของครูโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การสอน และจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงงานวิจัยของ เอมอร จันทะคาม (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะหลักของครูผู้สอนสอนยุคดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียน การสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย 1) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ 2) ด้านการสื่อสารและจูงใจ 3) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร 4) ด้านการมี ดึงภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัยพบว่าควรให้หน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนการจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของบุคลากรภายในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการบริหารหรือทักษะกระบวนการต่างๆ แก่ผู้บริหารสถานศึกษา โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์มาแนะนำแนวทางในการใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งพิจารณากำหนดนโยบายการส่งเสริมการบริหารในสถานศึกษา และการบริหารงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

8.1.2 จากผลการวิจัยพบว่าควรให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ ระหว่างผู้บริหารด้วยกัน และผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน โดยเปิดรับความคิดเห็นและสนทนา ร่วมกัน เพื่อพัฒนาแก้ไขในสมรรถนะการบริหารในด้านต่างๆ ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งเป็นการพัฒนาผู้บริหารให้มีสมรรถนะที่สูงยิ่งขึ้น และให้มีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้บริหารควรศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ แนวทางแก้ไขปัญหา การบริหารสถานศึกษา วางแผนและดำเนินการแก้ไขปัญหา หาวิธีการพัฒนางานบริหาร อย่างเป็นระบบ

8.2.2 ด้านการสื่อสารและจูงใจที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้บริหารควรสร้างทีมงาน เป็นผู้นำทีม ทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรง ให้กำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน เปิดโอกาสให้สมาชิกในทีมงานได้แสดงความคิดเห็น

8.2.3 ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้บริหารควรให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาแก่บุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน สร้างเครือข่าย มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรเปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพของตนเอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร

8.2.4 ด้านการมีวิสัยทัศน์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้บริหาร ควรมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนำ นวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน มุ่งมั่นในการผลิตผลงาน พัฒนาและ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้เป็นที่ประจักษ์

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ การบริหาร สถานศึกษายุคใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาใน ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหาร งานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

8.3.2 ควรศึกษาเรื่องการนำหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

8.3.3 ควรศึกษากลยุทธ์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กัญญ์วรา ผลเจริญ. (2559). **การศึกษาสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภมรรวรรณ แป้นทอง และอภิชาติ เสนะนันท์. (2561). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการเรียนรู้แบบดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2**. วารสาร Veridian E-Journal. 11(1). 2687-2703.

- วิทยา วาโย และคณะ. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. **วารสารศูนย์อนามัยที่ 19**. 14(34). 285-298.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (2564). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 4 ปี พ.ศ.2561-2564. ร้อยเอ็ด** : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.
- เอมอร จันทะคาม. (2564). **สมรรถนะหลักของครูผู้สอนยุคดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). **รวมกฎหมายกฎระเบียบการบริหารงานบุคคลด้านกฎหมายของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- Ozcelik and Ferman. (2006) Competency Approach to Human Resources Management: Outcomes and Contributions in a Turkish Cultural Context. **Human Resource Development Review**. 5(1). 72-91.

การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก*
A STUDY OF THE ADMINISTRATION OF THE STUDENT CARE AND
SUPPORT SYSTEM OF SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION EASTERN BANGKOK GROUP

กฤษณะ มีสุข¹, อำนวย ทองโปร่ง²
Kitsana Meesook¹, Amnuay Thongprong²
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง^{1,2}
Faculty of Education, Ramkhamhaeng University^{1,2}
Email : 6414470076@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison method)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4. ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร; กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

ABSTRACT

The research aimed to study and compare opinions of teachers on the student care and support system of schools under the Bangkok Metropolitan Administration Eastern Bangkok Group classified by level of education work experience and school size The sample group was teachers from schools under the Bangkok Metropolitan Administration Eastern Bangkok Group. The sample group was teachers from schools under the Bangkok Metropolitan Administration. The group of 354 people in Eastern Bangkok. The research tool was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were percentage, frequency, mean, standard deviation. t-test, one-way ANOVA, and Scheffe's post hoc comparison method.

The research results were found that 1. Teacher's opinions on the student care and support system of the schools under Bangkok Eastern Bangkok Group Overall and each aspect were performed at a high level. 2. The comparison of teacher's opinions with different level of education where not significant differences except the knowing students were significant difference at the .05 level. 3. The comparison of teacher's opinions with different working experience were not significant differences. 4. The comparison of teacher's opinions with different size schools were significant differences at the .05 level.

Keywords : Student care and support system; School under Bangkok Metropolitan Administration; Eastern Bangkok Group

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 แนวการจัดการศึกษาให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน ทุกคนโดยยึดหลักว่า ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ รวมทั้งมาตรา 23 (5) ในการจัดการศึกษา ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่องความรู้และทักษะ ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การจัดการกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิด เป็น ทำเป็นรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อการ พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ นอกจากนี้จะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือในการแก้ไข

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็นับว่าเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มีแนวคิดหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน(Education for All) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคนทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย วัยเรียนวัยทำงาน และผู้สูงวัยมีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาตามความพร้อม และความสามารถให้บรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รวมทั้งมีสมรรถนะในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันจะนำไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติจึงต้องกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมโดยไม่ปล่อยปะละเลยหรือทิ้งใครไว้ข้างหลัง (No One Left Behind) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต (เพลินพิศ สิงค์คำ, 2560, หน้า 18) และหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2559) ได้อธิบายกระบวนการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และการส่งต่อ

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ที่รับผิดชอบในการจัดการขั้นพื้นฐานจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนเรียนร่วม (เด็กพิเศษ) มีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร 437 โรงเรียน แบ่งโรงเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ กลุ่มกรุงเทพเหนือ กลุ่มกรุงเทพตะวันออก กลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ และกลุ่มกรุงเทพมหานครใต้ ที่มีทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยให้ความสำคัญทั้งด้านวิชาการและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถสำเร็จการศึกษาและมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้จัดทำมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเสริมสร้าง และพัฒนาความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ (Road Map) ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร จัดให้มีมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อใช้เป็นกรอบในการส่งเสริมกำกับดูแลตรวจสอบและประเมินผลและการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ทันต่อสภาพการณ์ปัจจุบันและสนองตอบนโยบายของรัฐบาลและมุ่งให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพที่ชัดเจน ซึ่งผลการดำเนินงานสุขภาวะทางใจของโรงเรียนในเขตกรุงเทพในปี 2565 พบว่า ผลการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสำนักงานเขตหนองจอก (อ้างอิงฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตหนองจอก เช่น การรายงานผลการดำเนินงานสุขภาวะทางใจของนักเรียน ปี พ.ศ 2565) ตามโครงการสุขภาวะทางใจของนักเรียนในด้านการประเมินผล 4 ด้านประกอบด้วย 1. ด้านพฤติกรรม อารมณ์ 2. ด้านความประพฤติ 3. พฤติกรรมไม่อยู่นิ่งสมาธิสั้น และ 4. การสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน

จากผลการประเมินสุขภาวะทางใจของนักเรียน พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเสี่ยงและมีปัญหาในหลายด้านๆ มีนักเรียนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบโดยตรงและทางอ้อม จากปัญหาดังกล่าว และจากการสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคลและการเยี่ยมบ้านนักเรียน ยังพบว่ายังมีข้อมูลปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ บิดามารดาอยู่ต่างจังหวัด

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

3. สมมติฐานของการวิจัย

ครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำผลการวิจัยไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอื่น เพื่อให้การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้การในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 131 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 4,348 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีจำนวน 52 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.989 การรวบรวมข้อมูล 1) ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหงถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย 2) ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ได้ข้อมูลกลับมา 321 คน คิดเป็นร้อยละ 90.68 3) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ดำเนินการดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะตรวจสอบเป็นรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (percentage) และการแจกแจงความถี่ (frequency) 2) วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) 4) วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน ด้วยการทดสอบเอฟ (F test) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบรายตามวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison method)

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.33	.577	มาก
2. ด้านคัดกรองนักเรียน	4.18	.631	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.40	.582	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.40	.545	มาก
5. ด้านการส่งต่อ	4.30	.601	มาก
รวม	4.32	.529	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล

6.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก พบว่า

6.2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออกแตกต่างกันในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.2.3 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 ความคิดเห็นของครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน โดยมีการตั้งคณะกรรมการดำเนินการชัดเจน มีครูประจำชั้นให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีการจัดการประชุมผู้ปกครอง จัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน และมีการคัดกรองนักเรียนโดยใช้แบบประเมิน SDQ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการจัดค่ายวิชาการ การจัดค่ายพัฒนาผู้เรียน มีการเรียนชมรม มีการเรียนการสอนแนะแนว และยังมี การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขนักเรียน มีการดำเนินการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด และมีการรายงานให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบนักเรียนที่มีปัญหาที่ครูประจำชั้นไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จะมีการส่งต่อนักเรียนไปให้กับผู้เชี่ยวชาญด้านนั้นๆ แก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ที่ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญเนตร มูลทองจาด (2564) ที่ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

7.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูจัดทำข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม ติดตามคุณภาพในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลรวมทั้งการประเมินคุณภาพอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561) ที่ศึกษาการบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย พบว่า โดยภาพรวมด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก

7.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ครูมีการจัดกลุ่มเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง พิจารณาในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัวและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด ยึดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ พรศักดิ์ ผกากรอง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ด้านการคัดกรองโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล เทียงดี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่าด้านการคัดกรองนักเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

7.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาักเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารจัดให้มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมโฮมรูม และการจัดประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี เตยอ่อน (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว(สาครกิจโกศล) พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาักเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทสร สุริยะ(2562) ได้ทำการวิจัยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาักเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

7.1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารจัดให้มีการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษากับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรมาภรณ์ สนธิ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือักเรียน โรงเรียนบ้านบึงหล่ม อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

7.1.5 ด้านการส่งต่อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารจัดการให้มีการช่วยเหลือักเรียนในกรณีที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือโดยส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุจิวัฒน์ วิระคำ(2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า ด้านการส่งต่อโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรดา มลิตา (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ด้านการส่งต่อโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

7.2 จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูทุกคนมีความพึงพอใจและให้ความสำคัญต่องานระบบดูแลช่วยเหลือักเรียน มีการประสานงานที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อดูแลช่วยเหลือักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะ และมีความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติสร แยมคุณชาวี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

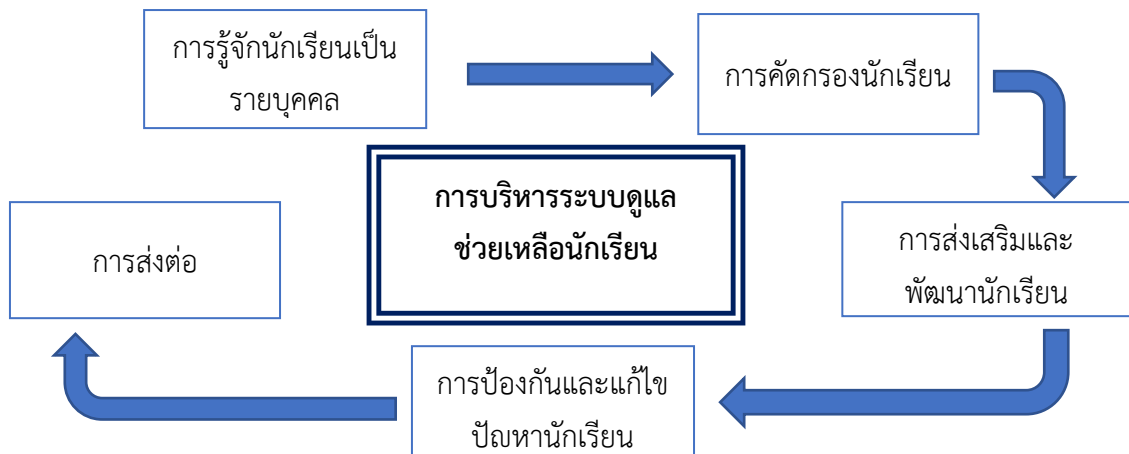
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศักดิ์ ผกากรอง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออกในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการประสานงานให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นครูประจำชั้นครูพิเศษ ในด้านของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียน รวมไปถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จนไปถึงการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เชี่ยวชาญต่อไป ซึ่งคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเนตร มุลทองจาด (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ขนาดของโรงเรียนที่ต่างกันมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนครู และนักเรียนจำนวนมากจึงทำให้การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบ และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรธนา โฉมฉิน (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล เทียงดี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออกสรุปได้ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

9.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรขอร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ชัดเจน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีการจัดอบรมให้กับบุคลากรใหม่เพื่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นแนวทางเดียวกัน

9.2.2 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออกเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีการออกแบบเครื่องมือคัดกรองนักเรียน และควรสร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรในโรงเรียน

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

9.3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

9.3.2 ควรศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

9.3.3 ควรศึกษาปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

10. บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2554). **คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ : ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป.
- ขวัญเนตร มูลทองจาด. (2564). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน วัดอุดมรังสี**. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). **การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- พรศักดิ์ ผกากรอง. (2562). **การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัชพล เทียงดี. (2563). **การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี.
- วรรณ โฉมฉิน. (2562). **การประเมินความต้องการจำเป็นของการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ : สกศ.
- หน่วยศึกษานิเทศ์ สำนักงานการศึกษา. (2559). **คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแลสุขภาวะทางใจของ นักเรียนและครู**. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อดิศร แย่งคุณเสาร์. (2559). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11**. การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

**การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ
MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ รายวิชา ส14101 สังคมศึกษา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสิงห์สะอาด***
**THE DEVELOPMENT OF ANALYTICAL THINKING ABILITY USING MACRO
MODEL WITH SOCIAL MEDIA IN SOC14101 SOCIAL STUDIES SUBJECT
FOR GRADE 4 STUDENTS AT SINGSA-ARD SCHOOL**

พรนภา แदनนานารถ¹, มณฑา ชุ่มสุขคนธ์²
Pornnapha Daennanat¹, Montha Chumsukon²
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น^{1,2}
Faculty of Education, Khon Khaen University^{1,2}
Email : daennanat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ รายวิชา ส14101 สังคมศึกษา โดยให้จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 15 คน การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 8 แผน 16 ชั่วโมง 2) เครื่องมือสะท้อนผลการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบันทึกการสังเกตชั้นเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบทดสอบย่อยท้ายวงจร 3) เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการปฏิบัติการ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของนักเรียนจำนวนทั้งหมด 15 คน และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.27 จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 71.96 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ของนักเรียนจำนวนทั้งหมด 15 คน และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.87 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 76.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ : การคิดวิเคราะห์; มาโคร โมเดล; สื่อสังคมออนไลน์

ABSTRACT

The aim of this research was twofold: 1) to develop the analytical thinking ability and to enhance their learning achievement in the same subject through the same approach through the use of the MACRO model and social media of grade 4 students in the Soc14101 Social Studies subject with a target of achieving a minimum pass rate of 70% of the students based on a total score. The target group consisted of 15 students. The research methodology employed was action research, and the research tools were divided into three categories: 1) action tools, which included eight lesson plans spread over 16 hours using the MACRO model and social media, 2) reflection tools, including forms for recording learning activity results, class observation, and interviews, and tests for each operational cycle, and 3) assessment tools for evaluating research results, including an analytical thinking ability test and a learning achievement test. The statistical methods used included percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows: 1. For analytical thinking ability, 12 out of 15 students passed the criterion of 80%, achieving an average score of 17.27 out of 24, or 71.96%, which was higher than the specified criterion of 70.00%. 2. For learning achievement, 11 out of 15 students passed the criterion of 73.33%, achieving an average score of 22.87 out of 30, or 76.23%, which was also higher than the specified criterion of 70.00%.

Keywords : Analytical Thinking; MACRO model; Social Media

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากในอดีตมาก โลกมีการพัฒนามากขึ้น ทั้งในด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร สังคม การปกครอง เพราะฉะนั้นการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมาก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะ ความรู้ นำมาแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและนำความรู้ที่ได้มาต่อยอดในอนาคต การศึกษาจะทำให้เราได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับปัจจุบันมากที่สุด โดยลักษณะของผู้เรียนต้องมีทักษะทางด้านการคิด การสื่อสาร รวมถึงทักษะการจัดการสารสนเทศ และความสามารถในการเรียนรู้ สังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากในยุคที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) การจัดการศึกษาและการเรียนรู้จึงไม่ใช่กระบวนการถ่ายทอดความรู้ แต่คือการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้คน การจัดศึกษาและการเรียนรู้ควรมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคนในฐานะพลเมืองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล มีทักษะจำเป็น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย การเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์

สภาพการศึกษาของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน พบปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ คือ 1) ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับคำตอบมากกว่ากระบวนการ 2) นักเรียนขาดเครื่องมือช่วยคิดในระหว่างเรียนรู้ 3) นักเรียนไม่เกิดการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ 4) ระบบการศึกษาขาดการประเมินผลสัมฤทธิ์ในส่วนของกระบวนการเรียนรู้ และ 5) นักเรียนขาดประสบการณ์ความภาคภูมิใจจากผลงานที่คิดได้ (มนตรี วงษ์สะพาน, 2558) และจากเอกสารรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ 15 – 17 มิถุนายน พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสิงห์สะอาด ผลการประเมินพบว่า ด้านผู้เรียนมาตรฐานที่ 4 : ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับพอใช้ ทางโรงเรียนจึงได้จัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ที่เน้นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขึ้น เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน (งานวัดผลและประเมินผล กลุ่มบริหารงานวิชาการโรงเรียนสิงห์สะอาด, 2564)

จากสภาพปัญหาข้างต้นผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาผ่านการลงมือปฏิบัติและสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เกิดจากการสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในการเผยแพร่สู่สังคม เป็นแนวการสอนที่ช่วยฝึกให้นักเรียนกล้าตั้งคำถาม กล้าคิด กล้าแสดงออก และกล้าตัดสินใจ ซึ่งเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนจากการที่ผู้เรียนเป็นแค่ผู้รับฟังเพียงอย่างเดียว

ประกอบกับในยุคปัจจุบัน สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในทุกเพศทุกวัย โดยใช้สำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้และเพื่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น การนำสื่อสังคมออนไลน์มาเป็นช่องทางในการเรียนการสอน ที่เน้นให้นักเรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตลอดเวลาด้วยทักษะที่หลากหลายที่นอกเหนือจากการถ่ายทอดจากผู้สอน หรือตำรา เพื่อส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่ให้ความสำคัญกับทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการคิด และแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสารให้บรรลุเป้าหมายที่นักเรียนได้รับองค์ความรู้อย่างมีคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันที่คำนึงถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งถือเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้สอนและป้อนความรู้ ให้กลายเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าตั้งคำถาม กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมได้ด้วยตนเองโดยอาศัยสื่อสังคมออนไลน์กระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียน ให้นักเรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ มาใช้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ รายวิชา ส14101 สังคมศึกษา โดยให้จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

2.2 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ รายวิชา ส14101 สังคมศึกษา โดยให้จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร ภาษา มีความสามารถในการนำเสนอ และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 ครูผู้สอนได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ไปพัฒนาคุณภาพนักเรียน

3.3 เป็นแนวทางให้บุคลากรทางการศึกษาที่สนใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ นำไปใช้ประโยชน์และประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งได้นำหลักการและขั้นตอนตามรูปแบบของ Stephen Kemmis และ Robin McTaggart (1988) เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดำเนินงานตามวงจร PAOR จำนวน 3 วงจรปฏิบัติการ แต่ละวงจรประกอบด้วย ขั้นตอนวางแผน (Planning) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) ขั้นสังเกต (Observation) และขั้นสะท้อนผล (Reflection) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสิงห์สะอาด อำเภอเสถียร จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามลักษณะการใช้งานออกได้เป็น 3 ประเภท

1. เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ส14101 สังคมศึกษา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 8 แผน 16 ชั่วโมง โดยผลการประเมินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ

2.1 แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 แบบบันทึกการสังเกตชั้นเรียน

2.3 แบบสัมภาษณ์นักเรียน

2.4 แบบทดสอบย่อยท้ายวงจร เมื่อสิ้นสุดแต่ละวงจร เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก วงจรละ 15 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 1 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.67-1.00 เมื่อนำไป (Try out) พบว่า มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.41-0.73 ค่าอำนาจจำแนก (B) อยู่ระหว่าง 0.22-0.60 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.67-1.00 เมื่อนำไป (Try out) พบว่า มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.34-0.70 ค่าอำนาจจำแนก (B) อยู่ระหว่าง 0.25-0.71 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 3 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.67-1.00 เมื่อนำไป (Try out) พบว่า มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.30-0.73 ค่าอำนาจจำแนก (B) อยู่ระหว่าง 0.29-0.86 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

3.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 24 ข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 1.00 เมื่อนำไป (Try out) พบว่า มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.35-0.78 ค่าอำนาจจำแนก (B) อยู่ระหว่าง 0.23-0.66 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.67-1.00 เมื่อนำไป (Try out) พบว่า มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.48-0.70 ค่าอำนาจจำแนก (B) อยู่ระหว่าง 0.27-0.68 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

5. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 ผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

N	คะแนนเต็ม	M	S.D.	นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	
				คน	ร้อยละ
15	24	17.27	3.69	12	80.00

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนมีผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของนักเรียนทั้งหมด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.27 คิดเป็นร้อยละ 71.96 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

5.2 ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

N	คะแนนเต็ม	M	S.D.	นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	
				คน	ร้อยละ
15	30	22.87	3.91	11	73.33

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ของนักเรียนทั้งหมด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.87 คิดเป็นร้อยละ 76.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

6. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

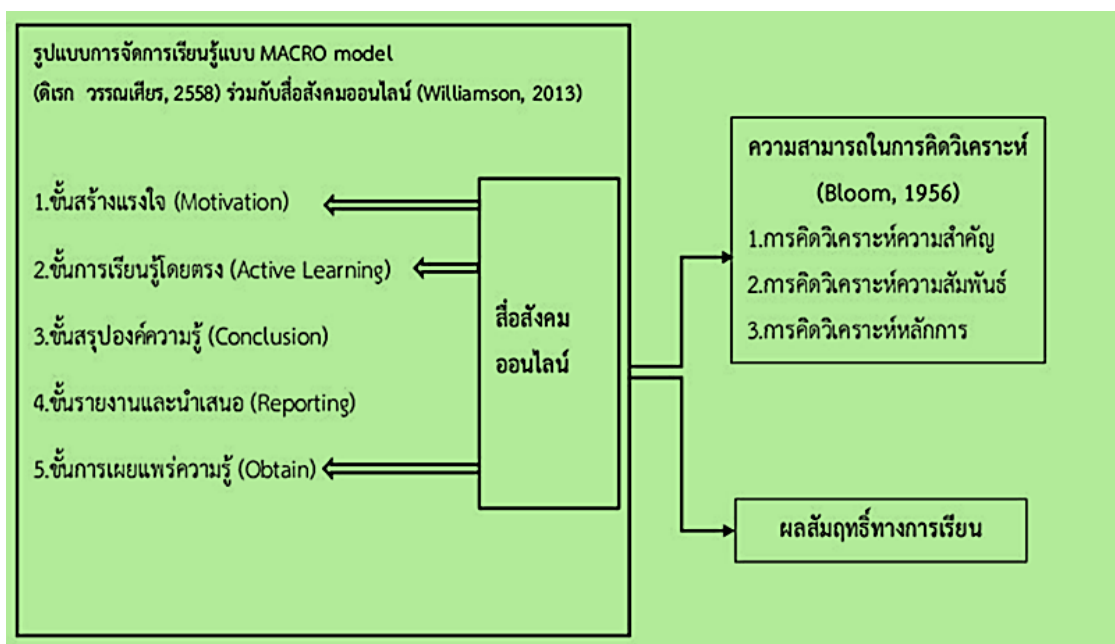
6.1 ผลการวิจัย พบว่า จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของนักเรียนทั้งหมด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 17.27 คิดเป็นร้อยละ 71.96 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยแยกตามประเด็นของการคิดวิเคราะห์ พบว่า มีนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การคิดวิเคราะห์ความสำคัญเท่ากับ 5.70 คิดเป็นร้อยละ 71.25 รองลงมาคือ การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.62 คิดเป็นร้อยละ 70.25 และประเด็นที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ การคิดวิเคราะห์หลักการ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.60 คิดเป็นร้อยละ 70.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกรี กีโร (2561) ทำการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาชีววิทยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้ได้รับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ธนพร เลิศโพธาวัฒนา (2562) ได้ทำการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยา เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 : MACRO model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2 ผลการวิจัยพบว่า จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ พบว่านักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.87 คิดเป็นร้อยละ 76.23 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฟิกรี กีโร (2561) ได้ทำการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาชีววิทยา เรื่อง อาณาจักรของสิ่งมีชีวิต ด้วยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้ได้รับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังความคิดสามารถส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนพร เลิศโพธาวัฒนา (2562) ได้ทำการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยา เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 : MACRO model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยทิพย์ สืบศรี (2563) ได้ทำการพัฒนามโนมติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนมติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง (Medium Gain) เท่ากับ 0.80 และมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 37.51, p = 0.00$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของดลชัย อินทรโกสมุท และทรงภพ ขุนมธูรส (2564) ได้ทำการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงใบป่าช้าด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูป MACRO model ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงใบป่าช้า หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูป MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงใบป่าช้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.56 คิดเป็นร้อยละ 75.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ ด้วยเหตุนี้การนำกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ จึงเป็นแนวทางการออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ ธรรมชาติของนักเรียน และสอดคล้องกับกาจัดการเรียนรู้ในโลกยุคปัจจุบัน ที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิต เป็นการเสริมสร้างทักษะและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้เต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ 2) การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และ 3) การคิดวิเคราะห์หลักการ ซึ่งการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้น

สร้างแรงจูงใจ M : (Motivation) 2) ขั้นการเรียนรู้โดยตรง A : (Active Learning) 3) ขั้นสรุปองค์ความรู้ C : (Conclusion) 4) ขั้นรายงานและนำเสนอ R : (Reporting) และ 5) ขั้นการเผยแพร่ความรู้ O : (Obtain) ซึ่งผู้วิจัยนำสื่อสังคมออนไลน์ผนวกเข้าไปในขั้นที่ 1, 2 และ 5 แสดงเป็นภาพได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

8.1.1 โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้นวัตกรรมที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ

8.1.2 โรงเรียนควรมีการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนด้วยนวัตกรรมที่หลากหลาย เป็นการสะท้อนข้อดี ข้อบกพร่องในการใช้นวัตกรรม

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ในขั้นสร้างองค์ความรู้และขั้นการเผยแพร่ความรู้ นักเรียนต้องศึกษาค้นคว้าและออกแบบรูปแบบของการเผยแพร่ข้อมูล ควรให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตัวเองมากที่สุด และครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนแต่ละคน และระยะเวลาในการทำกิจกรรม

8.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ จำเป็นต้องใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเวลา 2-3 ชั่วโมง ครูผู้สอนควรปรับเวลาให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม

8.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ครูผู้สอนควรเลือกเนื้อหาที่สามารถจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model เช่น เนื้อหาในสาระหน้าที่พลเมือง และสาระภูมิศาสตร์

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ในการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เช่น รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อให้ได้ผลที่ต่อเนื่องต่อไป

8.3.2 ควรพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

9. บรรณานุกรม

- ดลชัย อินทรโกสุ่ม และทรงภพ ขุนมธุรส. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธนพร เลิศโพธาวัฒนา. (2562). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 : MACRO MODEL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- พิกรี กีโร. (2561). การเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนรู้วิชาชีววิทยาเรื่อง อาณาจักรของสิ่งมีชีวิต ด้วยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO MODEL ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). การศึกษาโลกในศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2565. จาก <https://www.eef.or.th/global-education/>
- หทัยทิพย์ สืบศรี. (2563). การพัฒนามโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO MODEL ร่วมกับแผนผังมโนคติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรังสิต.

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*

TECHNOLOGICAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING THE
LEARNING MANAGEMENT EFFICIENCY OF TEACHERS IN ROI ET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

นันทพงศ์ มงคลแก้วเลิศ¹, ชัยยนต์ เพาพาน²

Nantapong Mongkolkaewlerd¹, Chaiyon Paophan²

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด^{1,2}

Roi Et Rajabhat University^{1,2}

Email : nantapong01@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการ เรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.99 และประสิทธิภาพการ จัดการเรียนรู้ของครู เท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ประสิทธิภาพการจัดการ เรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ทุก องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ภาวะ ผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร สถานศึกษาสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ได้ร้อยละ 60.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y' = 1.913 + .765X1 + .275X3 - .606X2 + .178X4$$

สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z'y = .957ZX1 + .349ZX3 - .750ZX2 + .223ZX4$$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี; ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้; ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The research aimed to 1) to study the technological leadership of school administrators and efficiency of teachers regarding learning management; 2) to study the relationship between technological leadership of school administrators and teachers' learning management efficiency; and 3) to study the technological leadership of school administrators affecting teachers' learning management efficiency. A sample group consisted of 317 school administrators and teachers in public schools, affiliated with Roi Et Primary Educational Service Area Office 3. The research instrument included questionnaires towards the technological leadership of school administrators with the reliability as 0.99, and teachers' learning management efficiency as 0.99. Statistics used were percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings of this research were as follows: 1. The technological leadership of school administrators under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 in overall was at a high level 2. The teachers' efficiency on learning management under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 in overall was at the highest level. 3. The relationship between the technological leadership of school administrators and teachers' learning management efficiency under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 revealed that all components had a high positive relationship, with statistical significance at a level of .01. 4. The technological leadership of school administrators affecting teachers' learning management efficiency under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 indicated that the technological leadership of school administrators could be used to predict teachers' learning management efficiency, as 60.20 percent with a statistical significance at a level of .01, written with a forecasting equation as follows:

Forecasting efficiency equation of teachers' learning management under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 using raw scores:

$$Y' = 1.913 + .765X1 + .275X3 - .606X2 + .178X4$$

Forecasting efficiency equation of teachers' learning management under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 using standard scores:

$$Z'y = .957ZX1 + .349ZX3 - .750ZX2 + .223ZX4$$

Keywords : The technological leadership; The efficiency on learning management; School administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ เป็นการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งการที่จะจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ครูจะต้องมีการสร้างความชัดเจนในบทเรียน โดยเตรียมการสอนที่นักเรียนทราบถึงขอบข่ายของเนื้อหาที่สัมพันธ์กับสิ่งที่เรียน การตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียนก่อนเริ่มทำการสอนและการรู้ถึงระดับความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล การแสดงความใส่ใจในงานการสอน โดยการที่ผู้ติดตามพัฒนาการเรียนรู้ ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ (Borich, 2004) มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยครูวางแผนเตรียมการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้กระบวนการ ทักษะ เทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ขั้นตอนการใช้เทคนิคจัดการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความสนใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมจนทำให้สามารถค้นพบความรู้และเกิดประสบการณ์ โดยพยายามให้นักเรียนค้นหาคำตอบเองให้มากที่สุดให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงได้ปฏิบัติจริง ได้ค้นคว้าทดลอง นอกจากนี้ยังเน้นการทำงานร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคนิค และวิธีการต่างๆ ที่ครูนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ (เบญจมาศ กระจ่างรัตน์, 2554) และสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูให้มากขึ้นในสภาวะปัจจุบันอีกประการหนึ่ง คือ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเปรมยุดา ลุสมบัติ และสมานจิต ภิรมย์ริน (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เทคโนโลยีการสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ในวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เทคโนโลยีการสอนส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .60 ดังนั้นการที่ครูจะสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนางานและพัฒนาบุคคล ให้มีความสำคัญกับภาระงานในสถานศึกษาและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ และ การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจะเป็นการเพิ่มโอกาสและคุณภาพทางการศึกษามากขึ้น ผู้บริหาร

สถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีนั้น จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับเทคโนโลยีโดยการแสดงออกทางความคิดเชิงรุกถึงการมองภาพในอนาคตที่ผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร โดยสื่อสารให้ผู้อื่นทราบด้วยคำพูด หรือการกระทำเพื่อให้เห็นภาพในผลสำเร็จที่ต้องการ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ โดยการเป็นแบบอย่างของการเรียนรู้ สร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีในการกำหนดหลักสูตร การจัดบรรยากาศการใช้เทคโนโลยี และใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาวิชาชีพ มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีโดยการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวัง เข้าใจในกฎหมายข้อบังคับ และไม่ละเมิดข้อกำหนดระหว่างบุคคลหรือองค์กร รวมถึงส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบ (นิคม นาคอ้าย, 2549)

อย่างไรก็ตามจากการรายงานผลการจัดการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 อยู่ในเกณฑ์ที่น่ากังวล ด้วยค่าเฉลี่ยรวมผลการทดสอบรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าเฉลี่ย คือ 33.71 ระดับประเทศ 37.99 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ค่าเฉลี่ย คือ 32.36 ระดับประเทศ 36.30 ซึ่งทั้ง 2 ระดับชั้น มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และผลการทดสอบความสามารถขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชาติ (NT : National Test) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รวมทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ด้านภาษาไทย คณิตศาสตร์ อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ปีการศึกษา 2562 ค่าเฉลี่ย 45.70 และระดับประเทศ 46.61 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ยังไม่ประสบความสำเร็จ ถึงแม้จะมีการพัฒนา ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็ยังคงต่ำกว่าระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3, 2564) การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำนั้น อาจมีสาเหตุจากการจัดการเรียนรู้ของครูยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอที่จะทำให้นักเรียนมีคุณภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำในสถานศึกษา จะต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของการนำความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี มาส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของครู อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (บรรจบ บุญจันทร์, 2554)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทต่อการดำรงชีวิต ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี และครูจะต้องจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำ

เชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควบคู่กับการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2.4 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

3.2 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู การมีวิสัยทัศน์ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี อย่างน้อย 2 ด้าน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 เป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบถึงระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

4.2 เป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 อยู่ในระดับใด เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4.3 ทำให้ทราบว่าภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านใด ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการใช้ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูต่อไป

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยมีวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 1,794 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา

211 คน และครู 1,583 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 317 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน และครู จำนวน 280 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก จนครบ 317 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert's Scale เกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับ ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert's Scale เกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับ

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ขออนุญาตเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2. ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงรายละเอียดและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและสามารถเก็บคืนได้ทั้งหมด 317 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) 2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ,ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และ การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

6. ผลการวิจัย

6.1 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดผลและการประเมินผล

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวม

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การมีวิสัยทัศน์	4.51	0.63	มากที่สุด
2. การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	4.61	0.62	มากที่สุด
3. การวัดผลและการประเมินผล	4.42	0.66	มาก
4. จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี	4.44	0.68	มาก
โดยรวม	4.50	0.65	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 องค์ประกอบ และระดับมาก 2 องค์ประกอบ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.61$) การมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.51$) จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.44$) และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดผลและการประเมินผล ($\bar{X} = 4.42$)

6.2 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างความชัดเจนในบทเรียน และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การใช้สื่อการเรียนรู้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวม

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การสร้างความชัดเจนในบทเรียน	4.63	0.52	มากที่สุด
2. การแสดงความใส่ใจในงานการสอน	4.56	0.56	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.56	0.55	มากที่สุด
4. การใช้สื่อการเรียนรู้	4.55	0.57	มากที่สุด
โดยรวม	4.58	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ คือ การสร้างความชัดเจนในบทเรียน ($\bar{X} = 4.63$) การแสดงความใส่ใจในงานการสอน ($\bar{X} = 4.56$) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.56$) และการใช้สื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.55$) ตามลำดับ

6.3 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของ ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y	ระดับความสัมพันธ์
X ₁	1.000	-	-	-	.727**	สูง
X ₂	.931**	1.000	-	-	.635**	สูง
X ₃	.792**	.827**	1.000	-	.677**	สูง
X ₄	.862**	.923**	.854**	1.000	.654**	สูง
Y	-	-	-	-	1.000	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.635 ถึง 0.727 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู(Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 พบว่าทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง (r = 0.635-0.727) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ (X₁) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.727 รองลงมาคือ การวัดผลและการประเมินผล (X₃) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.677 และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี (X₄) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.654 ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำสุด ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ (X₂) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.635

6.4 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาองค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์ การวัดผลและการประเมินผล การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และจริยธรรมการใช้เทคโนโลยี สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ร้อยละ 60.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตัวแปรพยากรณ์	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	B	SE _b	β	t	p-value
1. X ₁	.765	.079	.957	9.727	<.001**
2. X ₃	.275	.055	.349	4.963	<.001**
3. X ₂	-.606	.104	-.750	-5.825	<.001**
4. X ₄	.178	.082	.223	2.181	<.001**
R = .776, R ² = .602, a = 1.913					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ X₁ , X₃ ,X₂ และ X₄ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ .765, .275 ,-.606 และ .178 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ .957, .349,-.750 และ .223 ตามลำดับ โดยองค์ประกอบทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ได้ร้อยละ 60.20 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y' = 1.913 + .765X_1 + .275X_3 - .606X_2 + .178X_4$$

สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .957Z_{X1} + .349Z_{X3} - .750Z_{X2} + .223Z_{X4}$$

7. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

7.1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างของการเรียนรู้ สร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีในการกำหนดหลักสูตร การจัดบรรยากาศการใช้เทคโนโลยี

และใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับ ชูพงศ์ อยู่ภักดี และภุชกนก ดวงชาต (2564) ได้สรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้ารับการอบรมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างการใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการ เรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทคโนโลยีสามารถเพิ่มศักยภาพด้านการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรมใหม่ๆที่ ทันสมัย ช่วยพัฒนาและสนับสนุนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

7.2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบการสร้าง ความชัดเจนในบทเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจากครูมีความสามารถในการวางแผน การเรียนรู้ แঙ্গจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเรียน ครูรู้ถึง ระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอน สอดคล้องกับ มุกตามณี ศรีพงษ์เพริศ (2561) ได้สรุปว่า อาจเนื่องมาจากในการจัดการเรียนรู้ครูมีการ แ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเข้าสู่บทเรียน มีการอธิบายเนื้อหาความรู้ให้แก่ผู้เรียน สามารถจัดการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน และมีการตรวจสอบความรู้เดิมของ ผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนรู้

7.3 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของ ครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็น เช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 เป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีที่กว้างไกลและชัดเจน เข้าใจความต้องการเทคโนโลยีของ สถานศึกษาในอนาคตที่มากขึ้น มีการกำหนดทิศทาง และนโยบายในการนำเทคโนโลยีมาใช้ใน สถานศึกษา รวมถึงใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงกับระบบบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำเทคโนโลยีมา ช่วยในการประเมินผลการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการเรียนรู้ ของนักเรียน การวินิจฉัยการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างในการใช้ เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม และสร้างความตระหนักให้กับครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีด้วย ความรับผิดชอบต่อสังคม และไม่ขัดต่อกฎหมาย อันเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมสนับสนุนใช้ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษานำไปสู่ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สอดคล้องกับ วรวรรณ อินทร์ชู และจิตติมา วรณศรี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ ผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิง เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมมี ความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เปรมยุดา ลุสมบัติ และ สมานจิต ภิรมย์ริน (2563) ได้ศึกษาเรื่อง เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ จัดการเรียนรู้ของครูในวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7.4 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การวัดผลและการประเมินผล การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้ร้อยละ 60.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจะได้แยกอภิปรายเป็นประเด็น ดังนี้

7.4.1 การมีวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออก มุมมองและความคิดในการนำเทคโนโลยีมาผสมผสานเข้ากับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู โดยสื่อสารด้วยการพูด หรือกระทำเพื่อให้ครูเห็นภาพในผลสำเร็จที่ร่วมกัน สอดคล้องกับ ชัยนาม บุญนิตย์ (2563) ได้สรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน โดยจะต้องมีการวางแผนการพัฒนาที่ชัดเจน เพื่อแสดงวิสัยทัศน์ในการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษาต่างๆ เข้ามาใช้ในการทำงานอำนวยความสะดวก ส่งเสริมบุคลากร คิดค้นพัฒนาเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานการจัดการเรียนรู้

7.4.2 การวัดผลและการประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปรผลการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนการวินิจฉัยและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการภายใน และเทคโนโลยีที่ใช้ในสถานศึกษา สอดคล้องกับ สุรนันทา สมใจ และวิชุดา กิจธรรม (2561) ได้สรุปว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดผลและการประเมินผล เพื่อมาบูรณาการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.4.3 การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างของการเรียนรู้ มีการสร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้ครูและนักเรียน ใช้ในการกำหนดหลักสูตรและยังจัดบรรยากาศการใช้เทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับ อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช (2560) ได้สรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี การเรียนรู้ จะต้องเป็นผู้บริหารที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสร้างทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการสอนของครู และนักเรียน สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้อและการสอน โดยจะต้องส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ บูรณาการกับการเรียนรู้และการสอนในรายวิชาต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนานักเรียนทุกคน

7.4.4 จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม สร้างความตระหนักให้กับครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ขัดต่อกฎหมาย ร่วมกันกำหนดระเบียบ จริยธรรมการใช้

เทคโนโลยีเพื่อให้ครู บุคลากร นักเรียนปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง สอดคล้องกับ วันชัย ราชวงศ์ (2562) ได้สรุปว่า พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานแสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความระมัดระวังและมีความรับผิดชอบต่องาน ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงและตรงกับความต้องการที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารและจริยธรรม

8. องค์ความรู้ใหม่

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ การสร้างความชัดเจนในบทบาทเรียน การแสดงความใส่ใจในงานการสอน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการใช้สื่อการเรียนรู้ ให้ความครอบคลุม ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้จริง รวมถึงกระบวนการกำกับ นิเทศและติดตามอย่างสม่ำเสมอ โดยส่งเสริมให้สถานศึกษานำภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี และการวัดผลและการประเมินผล ไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก คือ การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา รองลงมาคือ การวัดและการประเมินผล จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

9.2.2 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีวิสัยทัศน์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความต้องการทางเทคโนโลยีของสถานศึกษาในอนาคตที่มากขึ้น มีการกำหนดทิศทาง และนโยบายในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา รวมถึงใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงกับระบบการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการปฏิบัติงานและการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

9.2.3 ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดผลและการประเมินผล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมองเห็นถึงประโยชน์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน รวมถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อบรรลุเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

9.2.4 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างความชัดเจนในบทเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นให้ครูสร้างความเข้าใจอธิบายวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างชัดเจน ให้ครูออกแบบหรือสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม รวมทั้งกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการคิด การแก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน อำนวยความสะดวกและให้คำชี้แนะที่เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างชัดเจน และเหมาะสม รวมถึงการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

9.2.5 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การใช้สื่อการเรียนรู้ตั้งนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์ และความต้องการของนักเรียน รวมถึงสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและทันสมัยอยู่เสมอ

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

9.3.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู มีสาเหตุใดที่ทำให้การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ต่ำกว่าองค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์ การวัดผลและการประเมินผล และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

9.3.2 ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวัดผลและการประเมินผล ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการบริหารจัดการและการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะนำไปสู่การบริหารและจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

9.3.3 ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีความสำคัญในการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

10. บรรณานุกรม

- ชัยนาม บุญนิตย์. (2563). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ชูพงศ์ อยู่ภักดี และกฤษกนก ดวงชาตม. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารบัณฑิตวิจัย. 12(1). 31-41.
- นิคม นาคอ้าย. (2549). องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลภาวะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2554). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจมาศ กระตารัตน์. (2554). ปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนวิทยาศาสตร์ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- เปรมยุดา ลุสมบัติ และสมานจิต ภิรมย์รัตน์. (2563). เทคโนโลยีการสอนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก. 7(1). 335-345.
- มุกตามณี ศรีพงษ์เพริศ. (2561). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วรวรรณ อินทร์ชู และจิตติมา วรณศรี. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(6). 300-311.
- วันชัย ราชวงศ์. (2562). ภาวะผู้นำสถานศึกษายุคดิจิทัล. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย. 1(4). 25-31.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2561-2565(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2564)*. ร้อยเอ็ด : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3.
- สุนันทา สมใจ และวิชุดา กิจจรธรรม. (2561). การบริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*. 12(1). 350-363.
- อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช. (2560). ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Borich. (2004). *Effective teaching method*. 2nd ed. New York : Macmillan.

การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4*
THE ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE DIGITAL ERA ACCORDING TO
THE FOUR BHAVANA DHAMMAS OF EDUCATIONAL INSTITUTION
ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF UDON THANI
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 4

รัตติยา จันทร์สว่าง¹, พระครูปริยัติคุณรังสี², ประสงค์ หัสรินทร์³
Rattiya Chansawang¹, Phrakhru Pariyattikhunrangsī², Prasong Hassarin³
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์^{1,2,3}
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Loei Buddhist College^{1,2,3}
Email : Pang9277@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 291 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 2. การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ศีลภาวา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และ 3. แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนงานวิชาการ ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของผู้เรียน พัฒนาบุคลิกภาพของบุคลากร เตรียมลักษณะทางกายภาวาในการเรียนรู้ ผู้เรียน ส่งเสริมแนวคิดเกี่ยวกับหลักศีลภาวา สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในกิจกรรมภายในโรงเรียน ให้ครูผู้สอนประพฤติปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการสอน ให้ความสำคัญของหลักจิตตภาวา ปลุกฝังนักเรียนให้มีจิตใจที่ดี รู้จักเคารพผู้ใหญ่ และมีภาวะความเป็นผู้นำ สอดแทรกหลักจิตตภาวากับสาระพระพุทธศาสนา ส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปัญญาภาวา พัฒนาตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้ทันสมัย และแก้ไขปัญหาและพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การบริหาร; การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล; หลักภาวา 4

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the condition of academic administration in the digital age of educational institution administrators, 2) to study academic administration in the digital age according to the Four Bhavana Dhamma of educational institution administrators and 3) to propose guidelines for academic administration in the digital age according to the Four Bhavana Dhamma of the educational institution administrators. The sample used in the research was 291 participants. The instruments used for collecting data were rating scale questionnaire with 5 levels and Interview form. Statistics used for data analysis were: frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research results were as follows: 1. The overall academic administration in the digital age of educational institution administrators was statistically rated at a high level. The highest mean value was seen in the aspect of promotion of academic atmosphere, 2. The overall academic administration in the digital age according to the Four Bhavana Dhamma of educational institution administrators was statistically rated at a high level. The aspect with the highest mean value was seen in the aspect of Sila-Bhavana and 3. The guidelines for academic administration in the digital age according to the Four Bhavana Dhamma of the educational institution administrators were that the educational institution administrators should use technology as part of academic planning, should promote physical development of learners and personality development of personnel, prepare the characteristics of Kaya-Bhavana in learning of the learners, promote the concept of Sila-Bhavana, insert morality and ethics in school activities, ask teachers to behave as good examples in terms of teaching, give importance to Citta-Bhavana in instilling in students a good heart, knowing respect for adults and having leadership, insert the principles of Citta-Bhavana with Buddhism content, promote learning activities according to the principles of Panna-Bhavana, develop oneself to keep pace with various up to date changing situations to solve problems and to develop academic work for efficiency.

Keywords : The Administration; The Academic Administration In The Digital Era; Four Bhavana

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นได้ส่งผลต่อบริบทของโลกให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต เทคโนโลยีต่างๆ อาทิ ระบบประมวลผลที่ฉลาดขึ้นและมีความเป็นอัตโนมัติ ปริมาณข้อมูลในฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และสามารถนำไปวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อคาดการณ์สถานการณ์ที่อาจ

เกิดขึ้นอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือขนาดเล็กซึ่งสามารถพกพาและเคลื่อนที่ไปทุกหนแห่งได้ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในแทบทุกมิติ (สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน), 2560)

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี สังคม สิ่งแวดล้อม และ การใช้เทคโนโลยีส่งผ่านข้อมูล และ เชื่อมต่อกันอย่างรวดเร็ว ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการวางแผนการจัดการศึกษาในปัจจุบันเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ส่งเสริมความรู้ ความคิด ทักษะ และ ทักษะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมสำหรับโลกอนาคต การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เท่าทันของการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งระบบการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศเท่าทันโลกแห่งอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ผู้นำในยุคดิจิทัลจะต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อเปลี่ยนถ่ายองค์กรไปสู่ยุคดิจิทัลที่หมายถึง การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในพัฒนากระบวนการต่างๆ เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวเข้ากับการแข่งขันได้มากขึ้น ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่เพียงการทำงานที่สามารถทำงานได้สะดวกมากขึ้น แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับ การทำงานของทั้งองค์กร ดังนั้นผู้นำจะต้องเข้าใจทิศทางการเปลี่ยนแปลง และทำให้องค์กรพร้อมที่จะเรียนรู้ทักษะใหม่ รวมทั้งต้องตระหนักและรู้เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงของทุกองค์การอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญในการบริหารและจัดการศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ขอบข่ายของเนื้อหา และหลักการบริหารงานวิชาการ รวมไปถึงจัดการเรียนการสอนของครูอาจารย์ จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อจะได้วางแผนได้ถูกต้อง มีการจัดการบริหารที่ดีโดยมีเทคนิควิธีการที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพได้ การบริหารงานด้านวิชาการเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้าเป็นไปอย่างมีคุณภาพได้ตามเป้าหมาย และความคาดหวังของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องถือเอางานวิชาการมาเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของสถานศึกษา คือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการโดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกัน หรือเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (พระอนันต์ ธมมวิริโย (นามทอง), 2564)

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) ได้อธิบายเรื่อง พุทธภาวนา ไว้ว่า ภาวนา 4 หมายถึง การเจริญ, การทำให้เป็นให้มีขึ้น, การฝึกอบรม, การพัฒนา ได้แก่ 1) กายภาวนา คือ การเจริญกาย, พัฒนากาย, การฝึกอบรมกายให้รู้จักติดต่อกันเกี่ยวข้องกับสิ่งทั้งหลายภายนอกทางอินทรีย์ทั้ง 5 ด้วยดี และปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นในทางที่เป็นคุณมิให้เกิดโทษ ให้กุศลธรรมงอกงามให้กุศลธรรมเสื่อมสูญ, การพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2) ศิลภาวนา คือ การเจริญศีล, พัฒนาความประพฤติ, การฝึกอบรมศีลให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัยไม่เบียดเบียนหรือก่อความเดือดร้อนเสียหายอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยดีเกื้อกูลแก่กัน 3) จิตตะภาวนา คือ การเจริญจิต, พัฒนาจิต, การฝึกอบรมจิตใจให้เข้มแข็งมั่นคงเจริญงอกงามด้วยคุณธรรมทั้งหลาย เช่น มีเมตตา ขยันหมั่นเพียร อุตุน มีสมาธิและสดชื่นเบิกบานเป็นสุขผ่องใส 4) ปัญญาภาวนา คือ การเจริญปัญญา, พัฒนาปัญญา, การฝึกอบรมปัญญาให้รู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง รู้เท่าทันเห็นแจ้งโลกและชีวิตตามสภาวะสามารถทำจิตใจให้เป็น

อิสระทำตนให้บริสุทธิ์จากกิเลสและปลดปล่อยจากความทุกข์แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยปัญญา (พระเทพเวที (ประยูร ปยุตโต), 2538)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เป็นหน่วยงานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการจัดการบริหาร การศึกษาในจังหวัดอุดรธานี มีโรงเรียนจำนวน 143 โรงเรียน จากรายงานผลการนิเทศติดตามการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีปัญหา ในด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจ ในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนของครูไม่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ไม่มีสื่อนวัตกรรมที่เหมาะสม ขาดความรู้เรื่องเทคโนโลยี ขาดทักษะต่างๆ เช่น ทักษะใน ศตวรรษที่ 21 และยุคดิจิทัล นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนขาดความพร้อม ครูสอนไม่ครบชั้น ทำให้สอนไม่ครบเนื้อหา ตามมาตรฐานของหลักสูตรส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำกว่าเป้าหมาย และในการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีมีความสำคัญแต่กลับพบว่า สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษายังประสบกับปัญหาที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4, 2565)

จากที่มาและความสำคัญข้างต้นของ พบว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักสำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องบริหารงานตามขอบข่ายงานวิชาการทุกด้านให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อให้ สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการที่ดีมีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการ บริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะ 4 และแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหาร การศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
- 2.2 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะ 4 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
- 2.3 เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะ 4 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ได้ทราบผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

3.2 ได้ทราบผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

3.3 ได้ทราบผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

4.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสม (Mixed Methods Research) ทำการวิจัยผู้บริหารและครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจำนวน (ตัวเลข) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยทำข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพมาสังเคราะห์ โดยอุปนัยวิธี และวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In-Depth Interview) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2565 มีจำนวน 143 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร จำนวน 115 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,139 คน รวมจำนวน 1,254 คน กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 291 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน และครูผู้สอน จำนวน 264 คน กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 รวมทั้งสิ้น 5 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 3 ตอน และแบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 2 ตอน

4.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.4.1 การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาหลักการและทฤษฎี ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) และปรับปรุงแก้ไข นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลอง จำนวน 30 คนกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มประชากร เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร

4.4.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎี 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ จากแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2554) ร่างข้อคำถามที่จะสัมภาษณ์ ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ด้านความเที่ยงตรงด้วยตนเองและผู้เชี่ยวชาญ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มที่จะนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงและนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น และปรับปรุงแก้ไข พิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ทำวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.5.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

4.5.2 ส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

4.5.3 ส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 291 ฉบับ พร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์/กลุ่มตัวอย่างพร้อมแบบสอบถาม

4.5.4 เก็บรวบรวมข้อมูลคืนมาได้ครบทั้ง 291 ฉบับ

4.5.5 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 รวมทั้งสิ้น 5 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ด้วยตัวเอง

4.5.6 ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามโปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทต่อไป

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

4.6.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนตามมาตรฐานทั้งโดยภาพรวมหลายด้านและหลายข้อและนำมาเปรียบเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

4.6.3 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎี 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนตามมาตรฐานทั้งโดยภาพรวมหลายด้านและหลายข้อและนำมาเปรียบเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

4.6.4 วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎี 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยการหาความถี่และร้อยละโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

4.6.5 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In –Depth interview) และจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท

4.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.7.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ค่าความเที่ยงตรง (IOC: Index of Consistency) หาค่าความเชื่อมั่น (Alpha - Coefficient)

4.7.2 สถิติพื้นฐาน หาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

4.7.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบ t-test แบบ Independent Samples

5. ผลการวิจัย

5.1 การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกเป็น รายด้านและภาพรวม

การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.48	0.63	มาก	2
2. ด้านการบริหารจัดการ	4.41	0.51	มาก	4
3. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.48	0.52	มาก	1
4. ด้านการนิเทศ	4.43	0.53	มาก	3
รวม	4.45	0.48	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 รองลงมา คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 และด้านการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51

5.2 การวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. กายภาวะนา	4.44	0.55	มาก	2
2. ศิลภาวะนา	4.44	0.32	มาก	1
3. จิตภาวะนา	4.43	0.53	มาก	3
4. ปัญญาภาวะนา	4.38	0.55	มาก	4
รวม	4.42	0.52	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ศิลภาวะนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 รองลงมา กายภาวะนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 และจิตภาวะนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ปัญญาภาวะนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55

5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

5.3.1 ด้านกายภาวะนา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนงานวิชาการ ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของผู้เรียน พัฒนาบุคลิกภาพของบุคลากร จัดทำระบบจัดการฐานข้อมูลของผู้เรียน ส่งเสริมการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเตรียมลักษณะทางกายภาวะนาในการเรียนรู้ผู้เรียน

5.3.2 ด้านศิลปภาวะนา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมแนวคิดเกี่ยวกับระเบียบวินัย สอดแทรกคุณธรรมคุณธรรมและจริยธรรมในกิจกรรมภายในโรงเรียน ให้ครูผู้สอนประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการสอน และต้องมีศีลธรรมอันดีงาม วางตัวเป็นกลางในการปฏิบัติ

5.3.3 ด้านจิตภาวะนา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญของหลักจิตตภาวะนา เตรียมพร้อมการฝึกจิตฝึกใจ กำหนดเลือกสาระการเรียนรู้มีประโยชน์แก่ผู้เรียน ปลุกฝั่งนักเรียนให้มีจิตใจที่ดี รู้จักเคารพผู้ใหญ่ และมีภาวะความเป็นผู้นำ สอดแทรกการฝึกจิตฝึกใจกับสาระพระพุทธศาสนา และมีจิตใจที่ดี มีความเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมและผู้ได้บังคับบัญชา

5.3.4 ด้านปัญญาภาวนา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามการพัฒนาปัญญา พัฒนาตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้ทันสมัย แก้ไขปัญหาและพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ บริหารงานวิชาการอย่างถูกต้อง ส่งเสริมการวัดและประเมินผล หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาปัญญา

6. อภิปรายผลการวิจัย

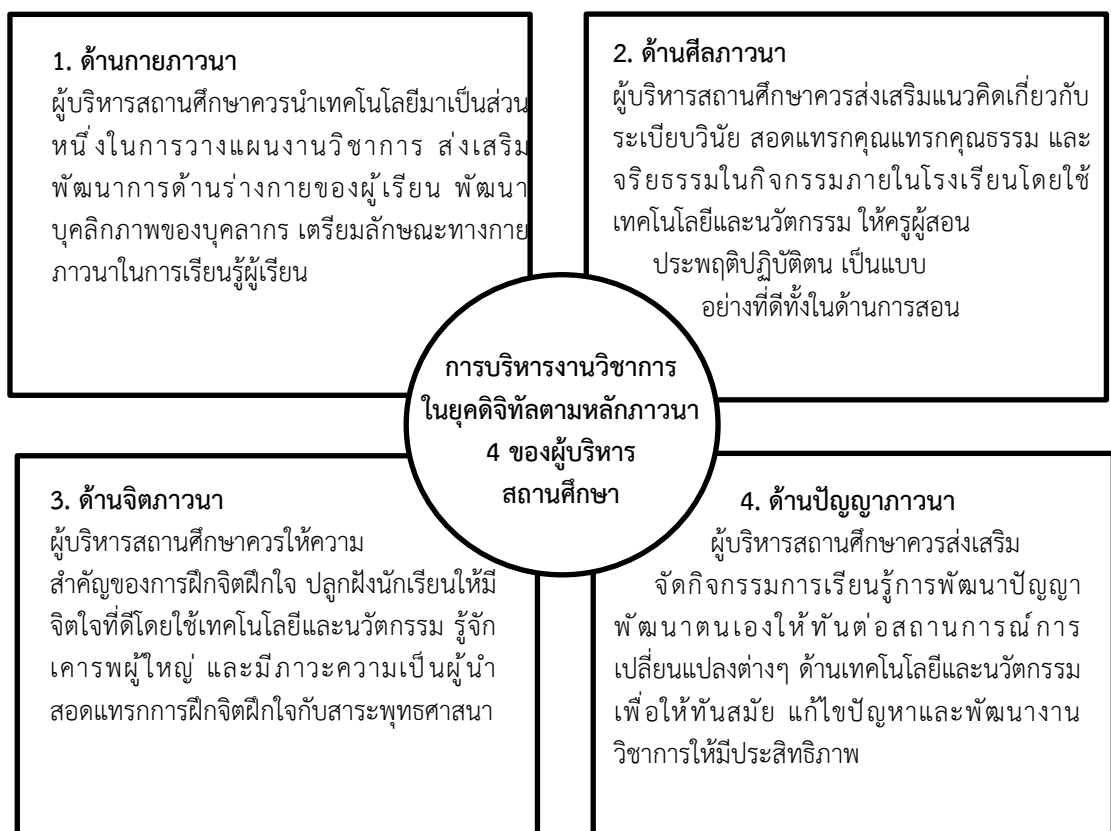
6.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ได้ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการในโรงเรียน โดยส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน กำหนดวิสัยทัศน์ และแผนกลยุทธ์ในการสร้างพื้นที่การเรียนรู้และปรับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งหมด โดยการจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม และจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หรือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่กระตุ้นหรือสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และลงมือค้นหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอนันต์ ธมมวิริโย (นามทอง) (2564) ได้ทำการศึกษการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ศีลภาวนา ทั้งนี้เนื่องจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ได้ส่งเสริมให้มีระบบจัดการฐานข้อมูลของสถานศึกษา โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการสร้างระบบฐานข้อมูล เพื่อส่งเสริมความประพฤติของผู้เรียนให้เป็นคนดีและมีระเบียบวินัย การวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมความประพฤติของผู้เรียนให้เป็นคนดีและมีระเบียบวินัยให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการดำเนินการนิเทศงานวิชาการจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความประพฤติของผู้เรียนให้เป็นคนดีและมีระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธานี จันทิโก (กลมนอก) (2560) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาตนเองตามหลักภาวนา 4 ของเยาวชนตำบลตาขันอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า เยาวชน ตำบลตาขันอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา ตนเองตามหลักภาวนา 4 ภาพรวม มีระดับการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

6.3 แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนงานวิชาการ ส่งเสริมพัฒนาการด้าน

ร่างกายของผู้เรียน พัฒนาบุคลิกภาพของบุคลากร เตรียมลักษณะทางกายภาพในการเรียนรู้ผู้เรียน ส่งเสริมแนวคิดเกี่ยวกับหลักศีลภาวนา สอดแทรกคุณธรรมคุณธรรมและจริยธรรมในกิจกรรมภายในโรงเรียน ให้ครูผู้สอนประพฤติปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการสอน ให้ความสำคัญของหลักจิตตภาวนา ปลุกฝังนักเรียนให้มีจิตใจที่ดี รู้จักเคารพผู้ใหญ่ และมีภาวะความเป็นผู้นำ สอดแทรกหลักจิตตภาวนากับสาระพระพุทธศาสนา ส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปัญญาภาวนา พัฒนาตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้ทันสมัย และแก้ไขปัญหาและพัฒนางานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอนันต์ ธมมวิริโย (นามทอง) (2564) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า 1) ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) ควรจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบบ (Active Learning) 3) ควรใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัจฉริยะ 3) ควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ใช้เครื่องมือสำหรับการพัฒนาคุณภาพภายในโรงเรียน

7. องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 หน่วยงานภาครัฐและสถานศึกษา ควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่นยิ่งๆ ขึ้นไป

8.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากการศึกษาวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ดังนั้นควรดำเนินการดังนี้

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการในโรงเรียน โดยส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

8.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการในโรงเรียน โดยใช้เทคโนโลยี เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น

8.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางวิชาการ และนวัตกรรม อย่างมีอาชีพให้กับผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่างๆ

8.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวิสัยทัศน์ และแผนกลยุทธ์ในการสร้างพื้นที่การเรียนรู้และปรับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งหมด โดยการจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม

8.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หรือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่กระตุ้นหรือสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และลงมือค้นหาความรู้

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

8.3.2 ควรวิจัย เรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

8.3.3 ควรวิจัยเรื่อง รูปแบบในการพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษา ตามแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักภาวนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

9. บรรณานุกรม

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
พระเทพเวที (ประยูรย์ ปยุตโต). (2538). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระธานี จันทิโก (กลมนอก). (2560). **การพัฒนาตนเองตามหลักภาวะนา 4 ของเยาวชนตำบลตา
ชั้น อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย.
- พระอนันต์ ธมมวิริโย (นามทอง). (2564). การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. **Modern Learning
Development Center**. 6(1). 263-267.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2565**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). (2560). **แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศ
ไทย พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). **พลิกโฉมการเรียนรู้ก้าวสู่ยุคดิจิทัล
กระทรวงศึกษาธิการ 128 ปี**. กรุงเทพฯ : บริษัทเซ็นจูรี่.

**การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1***
**PERSONNEL ADMINISTRATION IN THE DIGITAL ERA BY THE PRINCIPLE OF
FOUR SANGHAVATHU FOR THE ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE
OF LOEI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1**

ประมล สอนสุภาพ¹, พระครูปลัดสมชัย นิสสโภ², พระมหาสุภาวิชัย ปภัสสร³
Pamon Shonsupap¹ Phrakrupalad Somchai Nissapho², Phramaha Suphavit Paphassaro³
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย^{1,2,3}
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Loei Buddhist College^{1,2,3}
Email : mameaw7509@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2. ศึกษาการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา 3. ศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 300 คน และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร 2. การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสมานัตตตา และ 3. แนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยไมตรีจิต เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ปรับปรุงวิธีการทำงาน ยกย่องชมเชยแก่ครูที่มีผลงานดีเด่น มีวาทศิลป์ ใช้สื่อดิจิทัลในการสื่อสารโดยใช้คำพูดที่นุ่มนวล สละสลวย ใช้สื่อดิจิทัลในการสื่อสารด้วยวาจาที่ไพเราะสุภาพ ขวนพังก ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

คำสำคัญ : การบริหาร; การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล; หลักสังคหวัตถุ 4

ABSTRACT

The objectives of this research were 1. to study the personnel administration in the digital era for the administrators, 2. to study the aca personnel administration in the digital era by the principle of four sangahavathu for the administrators and 3. to search the guidelines of personnel administration in the digital era by the principle of four sangahavathu 1. The samples using for this research were 300 persons and the wise men for 5 persons. The instruments used for collecting data were rating scale questionnaire with 5 levels and Interview form. The statistics using for data analysis included frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of this study found that: 1. For overall or the personnel administration in the digital era for the administrators were on high level 2. For overall on the personnel administration in the digital era by the principle of four sangahavathu for the administrators were on high level and 3. The guidelines on personnel administration in the digital era by the principle of four sangahavathu for the administrators where founded that the academic administrators should be on giving advising and consulting to underling's on good spirit, giving opportunity for the personals on improving of working method, admiring and praising the tracers for their excellent success, good speech digital media using on communication by good and sheet speech, behaving oneself on good mode and having good relationship

Keywords : Administration; Personnel Administration in the Digital Era; The Principle of Four Sangahavathus

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ตั้งแต่กระบวนการจัดหาบุคลากรเข้าทำงาน การพัฒนาบุคลากร จนกระทั่งการออกจากงาน ซึ่งการที่บุคลากรจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น องค์กรจะต้องพัฒนาบุคลากรของตนให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวต้องพัฒนาคู่ขนานไปพร้อมกันทั้งบุคลากรและองค์กรผ่านกระบวนการเรียนรู้งาน การฝึกอบรมให้สามารถปฏิบัติงานได้และการพัฒนาสายงานอาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงความสามารถในการทำงานของบุคลากรทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและกลุ่ม เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายที่บุคลากรและองค์กรได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายเพียงใดขึ้นอยู่กับสมรรถภาพและคุณภาพของบุคลากรในองค์กรควบคู่ไปกับความรู้ความสามารถของผู้บริหาร (ปราณี คาคการณ์ไกล, 2556)

การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาปรับใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิ ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาให้สถานศึกษามีการพัฒนา ดังนั้นการจัดทางการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาให้มี

ความเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน โดยนำการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 1) ทาน การให้ 2) เปยยวัชชะ ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก 3) อตถจริยา ความประพฤติประโยชน์ และ 4) สมานัตตตา ความเป็นผู้มีตนเสมอ เข้ามาช่วยให้การบริหารงานของสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารงาน สามารถพัฒนาบุคลากรได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (พระครูไพโรจน์กิจจาทร (สกุล สุภโท), 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีการกิจหลักในการส่งเสริมการจัดการศึกษาภาคบังคับ ได้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไปในทิศทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะเวลา 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ จุดเน้นนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แผนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียน จำนวน 143 โรงเรียน จากประเด็นนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล ได้แก่ นโยบายที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และจากการนิเทศติดตามการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้พบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ คือ 1) สถานศึกษาขาดแคลนครูตามเกณฑ์อัตรากำลังที่ ก.ค.ศ. กำหนด 2) ครูผู้สอนปฏิบัติงานสอนไม่ตรงตามวิชาเอก 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากเป็นพื้นที่เสี่ยงภัย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีคุณภาพทางการศึกษาดำ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เพื่อศึกษาและเสนอแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 และนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ที่จะนำไปสู่การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลในสถานศึกษาให้ไปอย่างมีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

2.3 เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3.2 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหะวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3.3 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหะวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ทำการวิจัยผู้บริหารและครูผู้สอนสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจำนวน (ตัวเลข) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยทำข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพมาสังเคราะห์ โดยอุปนัยวิธี และวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 143 โรงเรียน จำนวน 1,350 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 136 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,214 คน จำนวนทั้งหมด 1,350 คน กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 270 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 รวมทั้งสิ้น 300 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนและสัดส่วนของประชากร กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน และแบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 2 ตอน การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาหลักการและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหะวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) และปรับปรุงแก้ไข นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลอง จำนวน 30 คนกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มประชากร เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร 2) การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหะวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ จากแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ร่างข้อคำถามที่จะสัมภาษณ์ ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ด้านความเที่ยงตรงด้วยตนเองและผู้เชี่ยวชาญ และนำผลที่ได้ มาปรับปรุงแก้ไข ทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มที่จะนำ

แบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงและนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น และปรับปรุงแก้ไข พิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย 2) ส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 3) ส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 300 ฉบับ พร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์/กลุ่มตัวอย่างพร้อมแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลคืนมาได้ครบทั้ง 300 ฉบับ 4) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 รวมทั้งสิ้น 5 คน ด้วยตัวเอง 5) ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามโปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบ t-test แบบ Independent Samples

5. ผลการวิจัย

5.1 การวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง	4.40	0.50	มาก	4
2. ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	4.41	0.52	มาก	3
3. ด้านการดำรงรักษาบุคคล	4.39	0.52	มาก	5
4. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.46	0.52	มาก	2
5. ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.47	0.54	มาก	1
รวม	4.43	0.49	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.47 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 และด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.39 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการธำรงรักษาบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52

5.2 การวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านทาน	4.45	0.54	มาก	4
2. ด้านปิยวาจา	4.48	0.57	มาก	3
3. ด้านอัตถจริยา	4.49	0.53	มาก	2
4. ด้านสมานัตตตา	4.50	0.54	มาก	1
รวม	4.48	0.52	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสมานัตตตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 รองลงมา ด้านจิตถจริยา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 และด้านปิยวาจา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านทาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54

5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

5.3.1 ด้านทาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยไมตรีจิต เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรม การสัมมนา ศึกษาดูงาน ในบุคลากรใช้สื่อดิจิทัลในการปรับปรุงวิธีทำงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญและยกย่องชมเชยแก่ครูที่มีผลงานดีทั้งทางด้านวิชาการและกิจกรรม

5.3.2 ด้านปิยวาจา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวาทศิลป์ ใช้สื่อดิจิทัลในการสื่อสาร โดยใช้คำพูดที่นุ่มนวลสละสลวย ชี้แจง นโยบายในเรื่องต่างๆ แก่บุคลากร กล่าวยกย่องชมเชย ผู้ใต้บังคับบัญชา และใช้สื่อดิจิทัลในการสื่อสารด้วยวาจาที่ไพเราะสุภาพ ชวนฟัง

5.3.3 ด้านอรรถจริยา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้สื่อดิจิทัล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี วางแผนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพบุคลากร และสนับสนุน เลื่อนตำแหน่งหรือปรับระดับความสามารถและความเหมาะสมของผู้ใต้บังคับบัญชา

5.3.4 ด้านสมานัตตตา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเหมาะสมกับบทบาท ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผนงานต่างๆ มุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อดิจิทัล บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และร่วม ทุกข์ร่วมสุขกับผู้ใต้บังคับบัญชา

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อ เพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรใน สถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง จัดให้บุคลากรเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา การปฏิบัติการด้านวิชาการ และการสร้างผลงานด้านต่างๆ โดยใช้สื่อดิจิทัล และส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา เป็นไปอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกคน ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ วิภาดา สารมัย (2562) ได้ทำการศึกษากาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

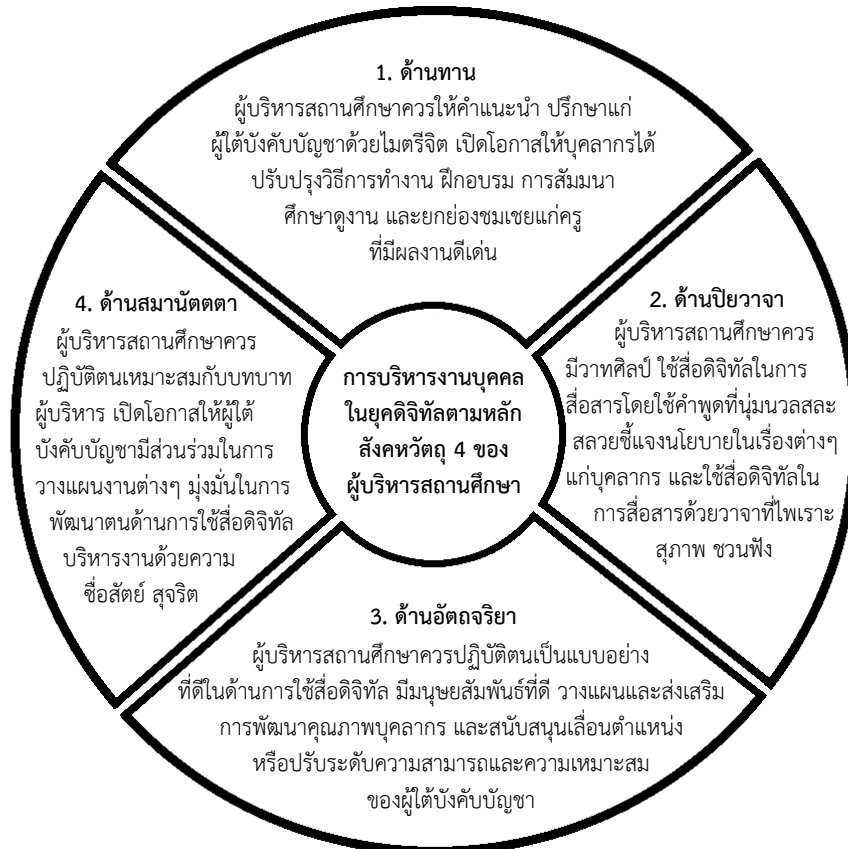
6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหัตถ์ 4 ของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหัตถ์ 4 ของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสมานัตตตา ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้ให้คำแนะนำ ปรึกษาการใช้สื่อดิจิทัลแก่บุคลากร เต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อมีปัญหาด้านการใช้สื่อ ดิจิทัลและปัญหาด้านอื่นๆ และพร้อมที่จะทำงานเคียงบ่า เคียงไหล่กับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ พระมนุฑา วิจิตรดี (2562) ได้ทำการศึกษากาการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหัตถ์ 4 ของวิทยาลัยครูสงฆ์จำปาสักประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อ ศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหัตถ์ 4 ของวิทยาลัยครูสงฆ์จำปาสัก ประเทศ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของวิทยาลัยครูสงฆ์จำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6.3 แนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยไมตรีจิต เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ปรับปรุงวิธีการทำงาน ยกย่องชมเชยแก่ครูที่มีผลงานดีเด่น มีวาทศิลป์ ใช้สื่อดิจิทัลในการสื่อสารโดยใช้คำพูดที่นุ่มนวล สละสลวย ใช้สื่อดิจิทัลในการสื่อสารด้วยวาจาที่ไพเราะสุภาพ ชวนฟัง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี วางแผนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพบุคลากร และสนับสนุนเลื่อนตำแหน่งหรือปรับระดับความสามารถและความเหมาะสมของผู้ใต้บังคับบัญชา มุ่งมั่นในการพัฒนาตน ด้านการใช้สื่อดิจิทัล และบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมนูทะวี วังวิจิตรดี (2562) ได้ทำการศึกษา การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของวิทยาลัยครูสงฆ์จำปาสักประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของวิทยาลัยครูสงฆ์จำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านทาน ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือ จัดสรรวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่เสมอภาค ผู้บริหารจัดให้มีการกำกับ ติดตามส่งเสริมยังไม่ทั่วถึง บุคลากรไม่ได้รับการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากผู้บริหาร แนวทางแก้ไข ด้านทาน ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ปรับปรุงวิธีทำงานให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนได้ตามสถานการณ์ ผู้บริหารควรส่งเสริม ให้มีการฝึกอบรม การสัมมนา ศึกษาดูงานทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ในด้านการเสียสละ ให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น ด้านปิยวาจา ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารใช้คำพูดที่ไม่ค่อยนุ่มนวลสละสลวยชี้แจงนโยบายในเรื่องต่างๆ แก่บุคลากร ผู้บริหารสื่อสารด้วยวาจาที่ไม่ค่อยไพเราะสุภาพชวนฟัง แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารไม่ควรกล่าววาจาเท็จ ส่อเสียด หยาบคาย เพื่อเจ้อและไร้สาระ ควรใช้คำพูดที่เหมาะสมตามกาลเทศะต่อบุคลากร ด้านอัตถะจริยา ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารไม่พร้อมทำงานเคียงบ่า เคียงไหล่กับผู้ใต้บังคับ ผู้บริหารไม่ส่งเสริมบุคลากรไปฝึกอบรมความชำนาญเฉพาะด้านเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารควรมีความพอใจเมื่อได้ช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้บริหารควรให้การช่วยเหลือด้วยความจริงใจ ด้านสมานัตตตา ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารแจ้งผลการประเมินบุคลากรให้บุคลากรทราบล่าช้า ผู้บริหารไม่เป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา ค่อนข้างถือตัวเยอหยิ่งกับผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารสามารถร่วมทุกข์ร่วมสุขกับบุคลากรทุกคนไม่ทั่วถึง และไม่เสมอต้นเสมอปลาย แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผนงานต่างๆ เสนอข้อคิดเห็น และรับฟังอย่างเสมอภาค ผู้บริหารควรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตน พัฒนาคนในองค์กรอย่างเสมอภาค และสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรได้วางตนเหมาะสมกับบุคลากรตามเหตุการณ์ และสิ่งแวดล่อม

7. องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สามารถนำมาสรุปองค์ความรู้จากการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 หน่วยงานภาครัฐและสถานศึกษา ควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่นอื่นๆ ขึ้นไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร ดังนั้นควรดำเนินการดังนี้

8.2.1 สถานศึกษาควรมีกระบวนการส่งเสริมเจตคติที่ดี ปรับปรุงเจตคติที่ไม่ดี

8.2.2 สถานศึกษาควรมีกระบวนการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

8.2.3 สถานศึกษาควรมีการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง

8.2.4 สถานศึกษาควรมีการจัดให้บุคลากรเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา การปฏิบัติการด้านวิชาการ และการสร้างผลงานด้านต่างๆ โดยใช้สื่อดิจิทัล

8.2.5 สถานศึกษาควรมีการศึกษาดูงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน

8.2.6 สถานศึกษาควรมีการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา เป็นไปอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกคน

8.2.7 สถานศึกษาควรมีการแนะนำให้บุคลากรใช้สื่อดิจิทัลและนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการพัฒนางาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานกับการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

8.3.2 ควรวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

8.3.3 ควรวิจัยเรื่อง รูปแบบในการพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาตามแนวทางการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

9. บรรณานุกรม

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ปราณี คาคการณ์ไกล (2556). การใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พระครูโพธิ์จรรย์กิจจาทร (สกุล สุภทโท). (2563). การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 7(2). 1-13.

พระมุนทะวี วงวิจิตติ. (2562). การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของวิทยาลัยครูสงฆ์จำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วิภาดา สารมย์. (2562). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขานี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3). 607-610.

การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1*

THE ACADEMIC ADMINISTRATION ACCORDING TO THE FOUR NOBLE
TRUTHS OF EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATORS IN
SMALL SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF LOEI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

พิชราพร มงคุณแสน¹, พระครูปริยัติคุณรังษี², ประสงค์ หัสรินทร์³
Patcharaporn Mongkunsan¹, Phrakhrupariyattikhunrangsi², Prasong Hassarin³
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย^{1,2,3}
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Loei Buddhist Colleg^{1,2,3}
Email : picknoi217@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 196 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ 5 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เอกสาร

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อคิดเห็น (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรมีการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา มีการวางแผน มีการร่วมมือกับทุกฝ่าย (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ส่งเสริมการจักการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีการนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขในการจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนควรมีการวัดพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม

หลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้เข้าใจ และสามารถนำวิธีการวัดผล ประเมินผลมาใช้จริง (4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษามีการจัดหา สื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอ และผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูจัดทำสื่อเพื่อใช้ในการจัดการ เรียนการสอน มีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากผู้มีจิตศรัทธา (5) ด้านนิเทศการศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาติดตามสนับสนุน ให้กำลังใจ ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูในด้านงานวิชาการ เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ; หลักอริยสัจ 4; โรงเรียนขนาดเล็ก

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the academic administration of educational institution administrators; 2) to study the academic administration according to the Four Noble Truths of educational institution administrators; 3) to study the guidelines for academic administration according to the Four Noble Truths of educational institution administrators in small schools under the Office of Loei Primary Educational Service Area 1. This study was carried out by means of mixed-method research. The sample used in the research was 196 participants and there were five key informants in the interview. The instruments used for collecting data were rating scale questionnaire with 5 levels and Interview form. Statistics used for data analysis were: frequency, percentage, mean and standard deviation, and document analysis.

The research results were as follows: 1) The overall academic administration of educational institution administrators in small schools under the Office of Loei Primary Educational Service Area 1 was statistically rated at the highest level. 2) The overall academic administration according to the Four Noble Truths of educational institution administrators in small schools under the Office of Loei Primary Educational Service Area 1 was statistically rated at the highest level. 3) The guidelines for academic administration according to the Four Noble Truths of educational institution administrators in small schools under the Office of Loei Primary Educational Service Area 1 were that educational institution administrators should give their opinions on (1) curriculum development, educational institutes should develop curriculum in line with the educational institute context, plan, and collaboration with all parties; (2) development of learning process, they should provide learning experiences for students, encourage learners to learn according to their interests and aptitude, provide an environment and learning resources that are conducive to learning management, improve and correct the problems that arise in the learning process; (3) assessment and evaluation of learning outcomes, the development of students should be

measured according to the curriculum's learning standards so that learners have academic achievements according to the curriculum of educational institutions; the practical training for teachers should be organized so that they understand and can apply the evaluation method to the actual practices; (4) development of innovative media and educational technology, the educational institute should provide sufficient media and technology and school administrators should encourage teachers to produce media for teaching and learning management, should organize the charity to get educational resources from donors; (5) educational supervision, educational institution administrators should monitor, support, encourage, and assist teachers in academic work such as class visits.

Keywords : Academic Administration; The Four Noble Truth; Small schools

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นรากฐานอันสำคัญในการสร้างความมั่นคง และความเจริญงอกงามของชาติ การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก นับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านงานวิชาการของแต่ละสถานศึกษายังคงมีความแตกต่างกัน แม้ว่าในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาลงสู่สถานศึกษาโดยตรงแล้วก็ตาม แต่ความพร้อมของสถานศึกษา แต่ละแห่งทั่วประเทศยังคงมีความแตกต่างกัน คุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา จึงแตกต่างกันไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) โดยเฉพาะด้านวิชาการ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นผลผลิตที่สำคัญที่สุดของ การจัดการศึกษา จึงเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารที่จะต้องบริหารสถานศึกษาเพื่อเร่งรัดยกระดับ คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้บริหารที่ดี จะต้องเลือกวิธีการทำงานที่ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยภาพรวม สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 1 มีการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา ซึ่งมี สถานศึกษาในสังกัดจำนวน 142 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน จำนวน 86 โรงเรียน

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนตามที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญ ที่สุดและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุก ฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทาง ปฏิบัติการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง มุ่งให้กระจายอำนาจใน การบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดย อิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และการมี ส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการ

บริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนจึงต้องนำหลักการดังกล่าวมาดำเนินการ โดยมีเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ถ้าหากโรงเรียนดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนการพัฒนากิจการบริหารงานวิชาการก็น่าจะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนประสบความล้มเหลว ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนนั้น ก็สมควรได้รับการยกย่องยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการกิจได้ผล ซึ่งการบริหารงานในโรงเรียนที่สำคัญที่สุดก็คือ การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศ (รุ่ง แก้วแดง, 2541) การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน โรงเรียนจะมีคุณภาพหรือด้อยคุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ ถ้างานวิชาการอ่อนงานด้านอื่น ๆ ก็อ่อนตาม

การบริหารแนวพุทธเป็นการนำเอาอริสัจ 4 ของพระพุทธศาสนามาประยุกต์กับวิชาสมัยใหม่ โดยการใช้หลักธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กร ย่อมทำให้องค์กรนั้น เป็นองค์กรที่มีสันติภาพ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถในการบริหารจัดการตนเองได้ รักษาความสมดุล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นหน่วยงานการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการจำนวน 86 โรงเรียน จากการนิเทศติดตามการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีปัญหาในด้านการพัฒนาหลักสูตรการสอนที่ไม่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ไม่มีสื่อวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมและทันสมัย การจัดการเรียนการสอนขาดความพร้อม ครูสอนไม่ครบชั้น ครูคนเดียวสอนทุกรายวิชาทำให้สอนไม่ครบเนื้อหา ตามมาตรฐานหลักสูตร ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมาย

จากความเป็นมาข้างต้น พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องบริหารตามขอบข่ายงานวิชาการทุกด้านให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

2.3 เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3.2 ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3.3 นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสมผสาน ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 394 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, 1970) จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหาร 20 คน ครูผู้สอน จำนวน 176 คน โดยผู้วิจัยได้เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) และกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือวิจัยโดยดำเนินการดังนี้ ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถาม มีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. ด้านการวัดผลการเรียน 4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 5. ด้านนิเทศการศึกษา โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด (2545) โดยกำหนดค่าของลำดับคะแนน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ทุกข์ 2) สมทุกข์ 3) นิโรธ และ 4) มรรค โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) โดยกำหนดค่าของลำดับคะแนน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ลักษณะแบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ ใช้คำถามแบบปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แนวทางการ

บริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open end) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เอกสาร

5. ผลการวิจัย

5.1 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.53	0.38	มากที่สุด	4
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.65	0.35	มากที่สุด	2
3. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.72	0.36	มากที่สุด	1
4. ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา	4.55	0.41	มากที่สุด	3
5. ด้านนิเทศการศึกษา	4.40	0.45	มาก	5
รวม	4.57	0.32	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาทางด้านจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

5.2 สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถาม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักอริยสัจ 4	4.56	0.48	มากที่สุด	5

การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้ตอบ แบบสอบถาม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักอริยสัจ 4	4.58	0.37	มากที่สุด	4
3. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักอริยสัจ 4	4.61	0.40	มากที่สุด	3
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4	4.70	0.36	มากที่สุด	2
5. ด้านนิเทศการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4	4.74	0.38	มากที่สุด	1
รวม	4.64	0.32	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 โดยภาพรวมดีมาก พิจารณารายด้านจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนิเทศการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักอริยสัจ 4 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักอริยสัจ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ตามลำดับ

5.3 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 สรุปการสังเคราะห์ได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องได้รับการร่วมมือจากหลายฝ่าย หากเรานำหลักอริยสัจ 4 มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรถือเป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นหลักวิธีการแก้ไขปัญหา ทำให้มองปัญหาได้ดี ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักอริยสัจ 4 สรุปการสังเคราะห์ได้ว่า การจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ และการนำหลักอริยสัจ 4 มาใช้ในการพัฒนาการรู้เป็นสิ่งที่ดี ทำให้แก้ไขปัญหาคิดตรงจุด ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักอริยสัจ 4 สรุปการสังเคราะห์ได้ว่า การวัดและประเมินผลการ จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่คุณภาพ วัดให้ตรงตามหลักสูตร หากพบปัญหาสามารถนำหลักอริยสัจ 4 มาช่วยในการแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 สรุปการสังเคราะห์ได้ว่า ควรจัดหาสื่อและ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาให้ทันสมัย ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อ เพื่อใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์ และนำหลักอริยสัจ 4 ไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านนิเทศการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 สรุปการสังเคราะห์ได้ว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำ ทางวิชาการในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เสริมสร้างสมรรถนะด้านการสอนและการปฏิบัติงานของครูส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการแก้ปัญหาคิดตรงจุด การเรียนการสอนและเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ครู มีความไว้วางใจและความมั่นคงในความก้าวหน้าในวิชาชีพ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ให้โรงเรียนในสังกัดวางแผนภารกิจงานวิชาอย่างชัดเจน มีระเบียบ ครอบคลุม เหมาะสม มีการอบรมสร้างความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อานนท หล้าหนัก (2551) ได้ทำการศึกษากิจการงานวิชาการในสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขนาดเล็กโดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้าน หลักสูตรและการบริหารหลักสูตรมีสภาพปัญหาการบริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนอีก 4 ด้านสภาพ ปัญหาการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ย คือ ด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านการนิเทศภายในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาและด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ คือ บุคลากรมีไม่เพียงพอในการจัดทำและ บริหาร หลักสูตร มีครูไม่ครบชั้นเรียน ผู้บริหารและครูมีหน้าที่รับผิดชอบมากและมีภาระงานหลายด้าน จึงไม่มีเวลานิเทศ ครูมีภาระงานมากจึงไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนให้ได้ มาตรฐาน และครอบคลุมตามเนื้อหาสอดคล้องกับผลการเรียนรูที่คาดหวัง และขาดบุคลากรในการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และมีแนวทางแก้ปัญหาที่สำคัญ คือ เพิ่มอัตรากำลังครูให้ ครบชั้นเรียนและเพียงพอ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรใช้วิธีพูดคุย ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นแบบไม่เป็นทางการระหว่างเพื่อนร่วมงานให้มากขึ้น ร่วมกันในกลุ่ม สถานศึกษาขนาดเล็ก ข้างเคียงจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน ให้สมบูรณ์แบบและเพิ่มบุคลากรให้กับ สถานศึกษาขนาดเล็ก

6.2 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านนิเทศการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีการส่งเสริมการนิเทศการศึกษา มีการตรวจเยี่ยมให้ คำแนะนำ ปรึกษา ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจครู และการจัดการในชั้นเรียน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ พระมหาอาคม อุตถเมธี (คำมานะ) (2565) ได้ทำการศึกษากิจการงานวิชาการตามหลัก อริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า 1) การ บริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดย มีภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ดีมาก ทุกด้านได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และด้านการ พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อ การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุและประสบการณ์ทำงานในทุกด้าน พบว่า มีความคิดเห็นต่างกันอย่างไร มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการตาม หลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรให้มีเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ควรจัด รายวิชาที่เนื้อหายากไว้ในคาบเรียนต้นต้นของรอบเช้าและรอบบ่ายหรือจัดรายวิชาที่เนื้อหาสัมพันธ์

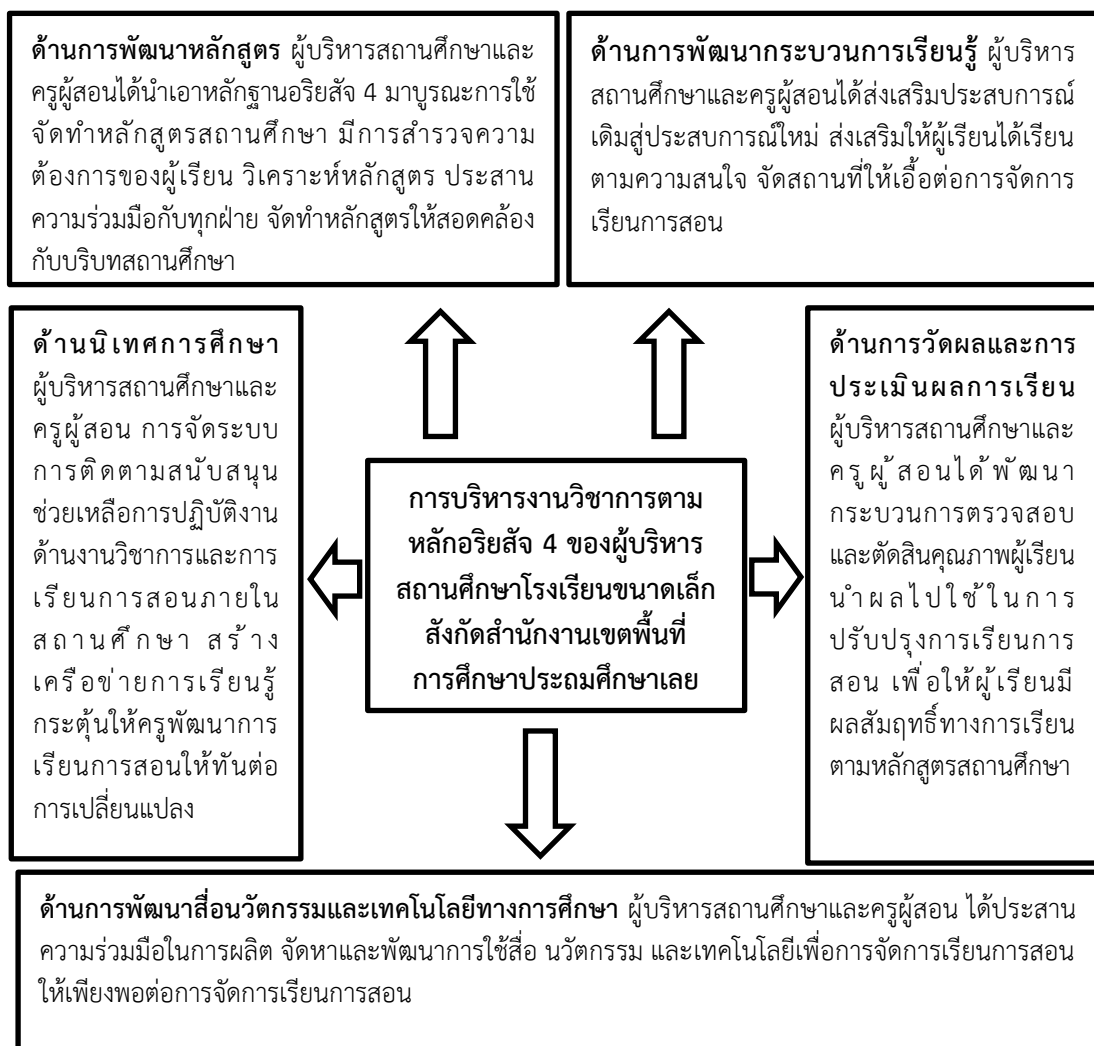
กันไว้ต่อเนื่องกัน (3) ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการศึกษาคควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้เรียนรู้เข้าใจและสามารถนำวิธีการวัดและประเมินผลมาใช้ได้จริง (4) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาควรมีการจัดติดตามการเตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็น (5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาควรจัดหาสื่อและเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อการจัดสรรงบประมาณและการรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาหรือสนับสนุนให้ครูจัดทำสื่อนวัตกรรมที่เอื้อต่อการสอนให้ครูได้ทำค้ตอบแทน และ (6) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ควรนำนักเรียนไปค้นหาความรู้ ในเรื่องเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบทเรียนนั้น

6.3 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลย เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการร่วมมือจากหลายฝ่าย หากเรานำหลักอริยสัจ 4 มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรถือเป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นหลักวิธีการแก้ไข ปัญหา ทำให้มองปัญหาได้ดี ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา คำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ และการนำหลักอริยสัจมาใช้ในการพัฒนาการรู้เป็นสิ่งที่ดี ทำให้แก้ไขปัญหาคได้ตรงจุด ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญต่อการวัดและประเมินผล การจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่คุณภาพ วัดให้ตรงตามหลักสูตร หากพบปัญหาสามารถนำหลักอริยสัจ 4 มาช่วยในการแก้ไข ปัญหา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา จัดหาสื่อและ นวัตกรรมเพื่อการศึกษาให้ทันสมัย ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อ เพื่อใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์ และนำหลักอริยสัจ 4 ไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านนิเทศการศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำ ทางวิชาการในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เสริมสร้างสมรรถนะด้านการสอนและการปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการแก้ปัญหาคจัดการเรียนการสอนและเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ครู มีความไว้วางใจและความมั่นคงในความก้าวหน้าในวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดบุญยัง ทูลโลภ (สุนทรวิภาค) (2554) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 โรงเรียนประถมศึกษาค อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการ บริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 โรงเรียนประถมศึกษาคทุกด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูมีความ คิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน มีปัญหาคด้านหลักสูตรขาดการวางแผนที่ดี ด้านสื่อการเรียนการสอนยังไม่ทันสมัย และขาดการวัดผลและ ประเมินผลที่ชัดเจน แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรควรกำหนดแผนปฏิบัติงานให้ ชัดเจนและประชุมสัมมนาคณะครู ด้านสื่อมีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการใช้สื่อที่ทันสมัย ควรมีการ ประชุมแลกเปลี่ยนการเรียนรู และมีการติดตามวัดผลและประเมินผล อย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระบุญเฮ้า หิริโก (ปัญญาสุข) (2556) ได้ทำวิจัยการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาค เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พบการวิจัย ว่าแนวทางการบริหารงาน

วิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ระดับโรงเรียน มัธยมศึกษา ด้านที่ต้องมีการแก้ไขจากมากไปหาน้อย ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผลซึ่งอยู่ในระดับมาก

7. องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผู้วิจัยสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 หน่วยงานภาครัฐและสถานศึกษา ควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่นอื่นๆ ขึ้นไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากการศึกษาวิจัย พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านที่มีค่าต่ำสุด คือ ด้านนิเทศการศึกษา ดังนั้น ควรมีการส่งเสริม พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำ เสริมสร้างสมรรถนะด้านการสอนและการปฏิบัติงานของครูส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการแก้ปัญหา การจัดการเรียนการสอนและเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ครูมีความไว้วางใจและความมั่นคงในความก้าวหน้าในวิชาชีพ

8.2.2 จากการศึกษาวิจัย พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านที่มีค่าต่ำสุดด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมองหาปัญหาจากต้นเหตุ โดยใช้หลักอริยสัจ 4 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพกับผู้เรียน

8.2.3 จากการศึกษาวิจัย แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือความรู้ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตร เพื่อส่งเสริมสนับสนุนในการวางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

8.3.2 ควรวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

8.3.3 ควรวิจัยเรื่อง รูปแบบในการพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาตามแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

9. บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พระครูปลัดบุญยัง ทุลฺลโภ (สุนทรวิภาต). (2554). **การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 โรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระบุญเฮา หิริโก (ปัญญาสุข). (2556). **การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาอาคม อุตฺตเมธี (คำมานะ). (2565). **การบริหารวิชาการตามหลักอริยสัจ 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มติชน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **โครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อานนท หล้าหนัก. (2551). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.

การพัฒนาแบบวัดมโนคติวิขาฟิสิกส์ เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎี
การตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*

THE DEVELOPMENT OF CONCEPTUAL PHYSICS TEST ON FORCE
AND LAW OF MOTION USING ITEM RESPONSE THEORY
FOR MATTHAYOMSUKSA 4

วีรพงษ์ วงษ์รักสันติ¹, พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ²

Weerapong Wongruksunti¹, Patcharin Chompuwiset²

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี^{1,2}

Udon Thani Rajabhat University^{1,2}

Email : w.wongruksunti@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างแบบวัดมโนคติ 2) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดมโนคติ 3) เพื่อสร้างคลังข้อสอบ วิชาฟิสิกส์ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดำเนินการวิจัย 3 ระยะตามวัตถุประสงค์การวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 812 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบวัดมโนคติ วิชาฟิสิกส์ เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่ แบบปรนัยชนิดตอบสั้น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ พารามิเตอร์ความยาก พารามิเตอร์อำนาจจำแนก และพารามิเตอร์โอกาสการเดาข้อสอบถูก

ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างแบบวัดมโนคติวิชาฟิสิกส์ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อคำถาม ประกอบด้วย 7 มโนคติ มโนคติ เรื่อง แรง จำนวน 3 ข้อ มโนคติ เรื่อง แรงลัพธ์ จำนวน 5 ข้อ มโนคติ เรื่อง แผนภาพของแรงที่กระทำต่อวัตถุอิสระ จำนวน 2 ข้อ มโนคติ เรื่อง กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน จำนวน 9 ข้อ มโนคติ เรื่อง กฎความโน้มถ่วง จำนวน 2 ข้อ มโนคติ เรื่อง สนามโน้มถ่วงและน้ำหนัก จำนวน 3 ข้อ และมโนคติ เรื่อง แรงเสียดทาน จำนวน 6 ข้อ 2) คุณภาพของแบบวัดมโนคติวิชาฟิสิกส์ เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.52-2.45 ค่าพารามิเตอร์ความยาก (b) มีค่าอยู่ระหว่าง -0.59-2.48 ค่าพารามิเตอร์โอกาสการเดา (c) มีค่าอยู่ระหว่าง -5.70-0.30 และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ มีค่า 0.86 3) การสร้างคลังข้อสอบมโนคติวิชาฟิสิกส์ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ ได้จัดเก็บข้อสอบ โดยใช้โปรแกรม Google Sheet และได้เผยแพร่ออนไลน์โดยใช้โปรแกรม Google Site ผ่านเว็บไซต์ <https://sites.google.com/udru.ac.th/itb/>

โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของคลังข้อสอบ ซึ่งในภาพรวมคลังข้อสอบมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด

คำสำคัญ : ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ; แบบวัดมโนคติ; มโนคติแรงและกฎการเคลื่อนที่; มโนคติที่คลาดเคลื่อน

ABSTRACT

The objectives of this research article are 1) To create a conceptual measurement, 2) to verify the quality of a conceptual measurement, and 3) to create an item bank physics questionnaire on force and motion laws. by applying the Item Response Theory for Mathayomsuksa 4. The operation is divided into 3 phases according to the research objectives. The sample consisted of 812 Mathayomsuksa 4 students studying in the 2nd semester of 2021 academic year. A sample group was selected by multistage random sampling. Research tools Physics concept test On Forces and Laws of Motion Multiple-choice short answer type. The descriptive statistics were used for data analysis. There was frequency, percentage, mean, content validity, difficulty, discrimination, and reliability.

The results of the research were as follows: On Forces and Laws of Motion Multiple-choice type with 4 options, 30 questions, consisting of 7 concepts, 3 concepts on force, 5 concepts on resultant force, 2 concepts on diagrams of forces acting on independent bodies, and 2 concepts on the law of action. 2) The quality of the physics conceptual measurements On Forces and Laws of Motion by applying the Item Response Theory. The index of item objective congruence (IOC) of the questions was between 0.60-1.00. The power parameter (a) was between 0.52-2.45. The difficulty parameter (b) was between -0.59-2.48. Guessing (c) was between -5.70-0.30, respectively, and the confidence value of the entire test was 0.86. On Forces and Laws of Motion stored the exam using the Google Sheet program and published online by using the Google Site program through the website <https://sites.google.com/udru.ac.th/itb/> by experts assessing the suitability of the item bank. Overall, the test bank has the most appropriate level.

Keywords : Item Response Theory; Conceptual Test; Force and Law of Motion Conceptual Test; Alternative Conceptions

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีหลักการสำคัญ คือความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีความรู้ที่เป็นปัจจุบัน มีคุณธรรม มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา ศีลธรรม รวมทั้งมีสมรรถนะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) วิชาฟิสิกส์ เป็นพื้นฐานของวิชาวิทยาศาสตร์ซึ่งเกี่ยวข้องกับพื้นฐานธรรมชาติของสิ่งต่าง ๆ เช่น การเคลื่อนที่ แรง พลังงาน แนวคิดทางฟิสิกส์จึงเป็นพื้นฐานในการก่อร่างเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ด้วยเหตุนี้วิชาฟิสิกส์จึงเป็นวิชาพื้นฐานที่สำคัญของวิทยาศาสตร์ (Paul G. Hewitt, 2015) แรงและกฎการเคลื่อนที่เป็นองค์ความรู้ที่ใช้ในอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เช่น การดึง การผลัก และการเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนที่ของวัตถุ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่เป็นพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนวิทยาศาสตร์กายภาพ ฟิสิกส์ และใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ในชีวิตประจำวัน ถ้านักเรียนไม่เข้าใจในเรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่อาจทำให้นักเรียนเรียนวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ หรือฟิสิกส์ไม่เข้าใจเลย โดยการวัดมโนคติทางฟิสิกส์จะทำการวัดความเข้าใจในเนื้อหามากกว่าเน้นที่การคำนวณ (Hassard & Dias, 2008) แบบวัดมโนคติเป็นสิ่งที่ทำให้คุณครูทราบถึงมโนคติของนักเรียนว่ามีมโนคติใดบ้างที่ยังไม่ถูกต้อง สมบูรณ์ ถ้าสามารถวัดมโนคติได้ถูกต้องแม่นยำจะเกิดประโยชน์กับคุณครูที่นำผลการวัดมโนคติไปใช้วางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงแก้ไขมโนคติของนักเรียน ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบเป็นทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่ ที่มีแนวคิดที่ว่าค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบไม่ขึ้นกับกลุ่มผู้สอบ ไม่เปลี่ยนไปตามผู้เข้าสอบ ความสามารถของผู้สอบไม่ขึ้นกับข้อคำถามในแบบสอบ สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ (ณพานันท์ ยมจินตาม, 2563) จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจการพัฒนาแบบวัดมโนคติวิชาฟิสิกส์ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดความเข้าใจมโนคติของผู้เรียนและครูผู้สอนสามารถนำผลที่ได้จากการวัดไปใช้วางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนามโนคติของผู้เรียนให้ถูกต้องสมบูรณ์

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสร้างแบบวัดมโนคติวิชาฟิสิกส์เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดมโนคติวิชาฟิสิกส์ เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.3 เพื่อสร้างคลังข้อสอบแบบวัดมโนคติวิชาฟิสิกส์ เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้องค์ความรู้ในการสร้างแบบวัดมโนคติวิชาฟิสิกส์ เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3.2 ได้แบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความยากง่าย และอำนาจจำแนก โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ

3.3 ผลของการนำแบบวัดไปใช้จะเป็นประโยชน์ต่อคณะครูและนักเรียน เพราะผลที่ได้ทำให้ทราบว่านักเรียนคนใดมีมโนคติเรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ที่ถูกต้องหรือยังมีความคลาดเคลื่อนของมโนคติ

3.4 เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแบบวัดมโนคติในรายวิชาฟิสิกส์ เรื่องอื่น ๆ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีรายละเอียดดังนี้ 1) กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบวัด 2) ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 3) สร้างข้อคำถาม จำนวน 50 ข้อ เพื่อสำรวจมโนคติที่คลาดเคลื่อนของนักเรียน เพื่อนำมาสร้างเป็นตัวลอง 4) นำแบบวัดมโนคติที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ระหว่าง 0.60-1.00 5) นำแบบวัดที่ผ่านการพิจารณาไปทดลองกับกลุ่มทดลอง จำนวน 100 คน 6) วิเคราะห์คำตอบเพื่อนำคำตอบที่ผิดมาสร้างเป็นตัวลอง 7) สร้างแบบวัดมโนคติชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก และกำหนดการแปลผลความเข้าใจตามการจำแนกของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2532) 8) จัดทำแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่

ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีรายละเอียดดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดมโนคติโดยใช้ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม มีขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่

1.2 กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จำนวน 112 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

1.3 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด นำผลการทำแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ ที่เก็บข้อมูลกับกลุ่มทดลองมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสมมีค่า 0.20-1.00 ค่าความยาก (p) โดยเกณฑ์ค่าความยากที่เหมาะสมมีค่า 0.20-0.80 (พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ, 2559) และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการ KR-20 โดยเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่เหมาะสม มีค่า 0.70 ขึ้นไป (ภัทรพร เกษสังข์, 2559)

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดมโนคติโดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ มีขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่

2.2 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี จำนวน 7,220 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 600 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 500 คน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2563)

2.3 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ รูปแบบ 3 พารามิเตอร์ โดยนำแบบวัดที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของทฤษฎีทดสอบแบบดั้งเดิม เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน และผลการทำแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่ ที่เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a) โดยเกณฑ์ค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนกที่เหมาะสม มีค่า 0.50-2.50 ค่าพารามิเตอร์ความยาก (b) โดยเกณฑ์ค่าพารามิเตอร์ความยากที่เหมาะสม มีค่า -2.50-2.50 และค่าพารามิเตอร์โอกาสการเดาข้อสอบถูก (c) โดยเกณฑ์ค่าพารามิเตอร์โอกาสการเดาข้อสอบถูกที่เหมาะสม มีค่า ไม่เกิน 0.30 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2563) และนำข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบจัดทำแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก ฉบับสมบูรณ์

ระยะที่ 3 การสร้างคลังข้อสอบแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีรายละเอียด ดังนี้

1. นำแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ ฉบับสมบูรณ์ ที่เป็นไฟล์ในคอมพิวเตอร์จัดเก็บโดยใช้โปรแกรม Google Sheet

2. เปิดแชร์ Google Sheet ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ พร้อมกับนำ Google Sheet ดังกล่าวเผยแพร่ทาง Google Site เพื่อให้สามารถเข้าถึงผ่านทางเว็บไซต์

3. สร้างแบบประเมินความเหมาะสมคลังข้อสอบ โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ

4. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประเมินคลังข้อสอบแบบวัดมโนคติเรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยประเมินความเหมาะสมของคลังข้อสอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่

2.1 ทฤษฎีทดสอบแบบดั้งเดิม ประกอบด้วย

2.1.1 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ (IOC)

2.1.2 ค่าอำนาจจำแนก (r)

2.1.3 ค่าความยาก (p)

2.1.4 ค่าความเชื่อมั่น จากสูตรคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20)

2.2 ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ ประกอบด้วย

2.2.1 ค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a)

2.2.2 ค่าพารามิเตอร์ความยาก (b)

2.2.3 ค่าพารามิเตอร์โอกาสการเดาข้อสอบถูก (c)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการสร้างแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพ 30 ข้อ 7 มโนคติ ประกอบด้วย 1) มโนคติเรื่อง แรง จำนวน 3 ข้อ 2) มโนคติเรื่องแรงลัพธ์ จำนวน 5 ข้อ 3) มโนคติเรื่องแผนภาพของแรงที่กระทำต่อวัตถุอิสระ จำนวน 2 ข้อ 4) มโนคติเรื่องกฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน จำนวน 9 ข้อ 5) มโนคติเรื่องกฎความโน้มถ่วง จำนวน 2 ข้อ 6) มโนคติเรื่องสนามโน้มถ่วงและน้ำหนัก จำนวน 3 ข้อ และ 7) มโนคติเรื่องแรงเสียดทาน จำนวน 6 ข้อ

5.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ ได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดโดยใช้ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม และทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ แสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์คุณภาพ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อคำถามตามแนวทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ

ข้อที่	คุณภาพตามแนวทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม		คุณภาพตามแนวทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ		
	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	พารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a)	พารามิเตอร์ความยาก (b)	พารามิเตอร์โอกาสการเดาข้อสอบถูก (c)
1	0.38	0.47	1.09	1.97	-2.14
2	0.48	0.57	1.17	1.90	-2.22
3	0.74	0.38	0.52	-0.59	0.30
4	0.56	0.57	2.44	1.68	-4.10
5	0.38	0.43	2.09	2.05	-4.29
6	0.34	0.36	0.65	2.48	-1.60
7	0.60	0.36	0.85	1.13	-0.96
8	0.61	0.36	0.91	0.68	-0.62
9	0.67	0.61	1.27	0.48	-0.61
10	0.75	0.44	1.48	0.43	-0.64
11	0.65	0.37	1.49	0.53	-0.79

ข้อที่	คุณภาพตามแนวทฤษฎี การทดสอบแบบดั้งเดิม		คุณภาพตามแนวทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ		
	ค่า ความยาก (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	พารามิเตอร์ อำนาจจำแนก (a)	พารามิเตอร์ ความยาก (b)	พารามิเตอร์โอกาส การเดาข้อสอบถูก (c)
12	0.70	0.49	1.78	0.49	-0.88
13	0.40	0.53	2.43	2.22	-5.70
14	0.69	0.53	1.58	0.34	-0.53
15	0.68	0.33	0.83	0.51	-0.42
16	0.71	0.37	0.73	-0.18	0.13
17	0.61	0.45	1.33	1.42	-1.88
18	0.56	0.79	2.45	1.33	-3.44
19	0.80	0.41	1.60	-0.08	0.12
20	0.66	0.36	0.69	0.82	-0.57
21	0.77	0.46	1.41	-0.12	0.18
22	0.53	0.39	2.03	2.21	-4.49
23	0.49	0.44	0.77	2.24	-1.73
24	0.66	0.33	0.93	0.77	-0.72
25	0.51	0.28	1.56	1.91	-2.97
26	0.54	0.44	0.91	1.25	-1.13
27	0.50	0.78	0.96	2.22	-2.14
28	0.54	0.45	2.40	1.97	-4.72
29	0.47	0.37	1.32	1.94	-2.55
30	0.59	0.32	0.62	1.33	-0.82

ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) มีค่าเท่ากับ 0.86

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อคำถามตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมพบว่า ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตรวจสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าความยาก (p) มีค่าระหว่าง 0.34-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าระหว่าง 0.28-0.79 และการวิเคราะห์คุณภาพข้อคำถามตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ พบว่า พารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a) มีค่าระหว่าง 0.52-2.45 พารามิเตอร์ความยาก (b) มีค่าระหว่าง -0.59-2.48 และพารามิเตอร์โอกาสการเดาข้อสอบถูก (c) มีค่าระหว่าง -5.70-0.30 ตามลำดับ

5.3 การสร้างคลังข้อสอบมโนมติวิชาฟิสิกส์ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อสอบที่มีคุณภาพจากกระยะที่ 2 ผ่านโปรแกรม Google Sheet และได้เผยแพร่โดยใช้ Google Site ผ่านเว็บไซต์ <https://sites.google.com/udru.ac.th/itb/> จากนั้นได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเมินความเหมาะสมของคลังข้อสอบ โดยภาพรวมคลังข้อสอบมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x}=4.60, S.D.=0.53$) ซึ่งในประเด็นความเหมาะสมของระบบมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x}=4.60, S.D.=0.60$) ความเหมาะสมด้านการใช้งานมีความเหมาะสมมาก ($\bar{x}=4.45, S.D.=0.51$) และประเด็นด้านประสิทธิภาพของระบบ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x}=4.75, S.D.=0.44$) ตามลำดับ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 การสร้างแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ เป็นแบบวัดที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของข้อสอบโดยวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างแบบทดสอบเพื่อสำรวจมโนคติที่คลาดเคลื่อนเพื่อรวบรวมคำตอบที่ผิดแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์คำตอบที่ผิดเพื่อสร้างเป็นตัวลงในแบบวัดมโนคติซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย นำแบบวัดมโนคติไปเก็บข้อมูลและตรวจหาคุณภาพแบบทดสอบ ซึ่งสอดคล้องกับการสร้างแบบทดสอบของ ศรีณย์ พิมพ์ทอง (2564) ที่กล่าวว่า การสร้างแบบวัดมีขั้นตอน คือ กำหนดวัตถุประสงค์การสร้างแบบทดสอบ กำหนดเนื้อหาและสิ่งที่ต้องการวัด กำหนดประเภทของแบบทดสอบ สร้างข้อสอบ และตรวจหาคุณภาพแบบทดสอบ และสอดคล้องกับ ฮัสซาร์ด และเดียด (Hassard & Dias, 2008) ได้เสนอว่าแบบวัดมโนคติเป็นการประเมินด้านความรู้ โดยเน้นไปที่ความเข้าใจในมโนคติมากกว่าการคำนวณทางคณิตศาสตร์และควรสร้างขึ้นมาจากการสำรวจมโนคติของนักเรียน

6.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

6.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่เพื่อกำหนดนิยามและพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละมโนคติ ในการเป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาแบบวัด มีการขอคำแนะนำและข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและพฤติกรรมบ่งชี้ ส่งผลให้ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมบ่งชี้และข้อคำถาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ข้อคำถามมีความชัดเจนทำให้ผู้ตอบเข้าใจข้อคำถามตรงกัน เป็นไปตามเกณฑ์ที่สมชาย วรภิเษมสกุล (2563) กล่าวว่า ค่า IOC ที่มีค่า 0.50 ขึ้นไปแสดงว่า ข้อสอบสามารถวัดหรือเป็นตัวแทนจุดประสงค์ของวิชาความยากและอำนาจจำแนกของแบบวัดมโนคติวิชาวินิจฉัย เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ความยากของข้อสอบและอำนาจจำแนกของข้อสอบสองครั้ง

6.2.2 การใช้ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมผลการตรวจสอบมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21-0.79 และความยากอยู่ระหว่าง 0.23-0.80 ซึ่งมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์และถูกคัดเลือกไว้ 45 ข้อ จาก 50 ข้อ เป็นไปตามเกณฑ์ที่ พิชรินทร์ ชมภูวิเศษ (2559) กล่าวว่า ค่าอำนาจจำแนกควรมีค่า 0.20-1.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกาย เชื้อนิจ (2560) ทำการวิจัยการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียน วิชาเคมี เรื่องปริมาณสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งแบบทดสอบดังกล่าวมีความยากตั้งแต่ 0.60-0.77 และค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.66-0.89 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมาพร ณาน (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแบบทดสอบวินิจัยมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนแบบสามชั้นวิชาฟิสิกส์ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผลการศึกษาพบว่าแบบทดสอบวินิจัยมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนแบบสามชั้นมีความยากมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.58 และค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.25-0.79

6.2.3 การใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ การตรวจสอบมีค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนก

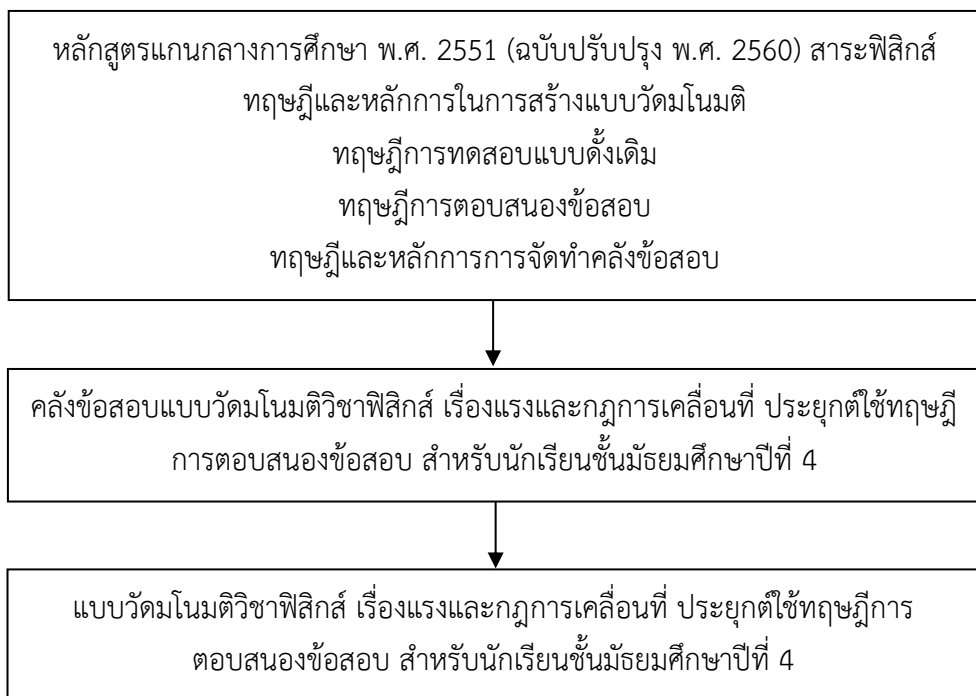
(a) อยู่ระหว่าง 0.52-2.45 มีค่าพารามิเตอร์ความยาก (b) อยู่ระหว่าง -0.59-2.48 และมีค่าพารามิเตอร์การเดาข้อสอบถูก (c) อยู่ระหว่าง -5.70-0.30 ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ได้ข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นไปตามเกณฑ์ที่ ศิริชัย กาญจนวาสี (2563) กล่าวว่า ค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนกควรมีค่าตั้งแต่ 0.50-2.50 พารามิเตอร์ความยากควรมีค่ามีค่าระหว่าง -2.50-2.50 และพารามิเตอร์การเดาข้อสอบถูกควรมีค่าไม่เกิน 0.30 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภรดา สอนสุภาพ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบวัดมโนคติการเคลื่อนที่แนวตรง โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบสามพารามิเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยคุณภาพของแบบวัดค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.91-2.48 ค่าพารามิเตอร์ความยาก (b) มีค่าอยู่ระหว่าง -0.64-2.04 และค่าพารามิเตอร์โอกาสการเดา (c) มีค่าอยู่ระหว่าง -9.57-0.30 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลีรัตน์ พะโยธ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ความน่าจะเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมใหม่ : การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ โดยคุณภาพของแบบทดสอบ มีพารามิเตอร์อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.52-2.44 พารามิเตอร์ความยากอยู่ระหว่าง -0.39-1.13 และพารามิเตอร์โอกาสการเดาอยู่ระหว่าง 0.09-0.20

6.2.4 ความเชื่อมั่นของแบบวัดมโนคติวิชาฟิสิกส์ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ จากการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมโนคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยสูตร KR-20 พบว่ามีค่า 0.86 ซึ่งมีความอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์ที่ ภัทราพร เกษสังข์ (2559) ได้กล่าวว่าค่าความเชื่อมั่นที่ใช้ได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ทำให้แบบวัดมโนคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณสมบัติในการให้ผลการวัดที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากการสร้างแบบวัดมโนคติครั้งนี้ได้มีการสร้างข้อคำถามวัดมโนคติเดียวกันเป็นจำนวนหลายข้อทำให้แบบวัดมโนคติฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกาย เชื้อนิจ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแบบทดสอบวินิจัยความบกพร่องทางการเรียน วิชาเคมี เรื่องปริมาณสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าแบบทดสอบวินิจัยดังกล่าวมีความเชื่อมั่น 0.97 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาเบต (Abed, 2016) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบความสามารถทางตัวเลขสำหรับนักศึกษาการศึกษาในจอร์แดน โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ โดยแบบทดสอบดังกล่าวมีความเชื่อมั่น 0.83

6.3 การสร้างคลังข้อสอบแบบวัดมโนคติวิชาฟิสิกส์ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

จากการวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมของคลังข้อสอบแบบวัดมโนมติวิชา ฟิสิกส์ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีสาเหตุจากคลังข้อสอบสามารถจัดเก็บข้อสอบตามพฤติกรรมบ่งชี้ สามารถสร้างชุดข้อสอบสำหรับพฤติกรรมบ่งชี้ได้ สามารถเลือกข้อสอบผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ สามารถเลือกข้อสอบตามระดับความสามารถของผู้สอบได้ การเข้าใช้งานคลังข้อสอบทำได้ง่าย มีคำอธิบายการใช้งานชัดเจน แสดงผลง่ายต่อการใช้งาน มีข้อมูลครบถ้วนตามความต้องการ เข้าใช้งานระบบได้อย่างรวดเร็ว สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้ได้ สามารถนำข้อสอบไปใช้งานในการสร้างคลังข้อสอบของตนเองได้อย่างสะดวก และสามารถใช้งานระบบได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา บุญจิตร (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาคลังข้อสอบวินิจฉัยวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องระบบจำนวนจริงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 ผลการศึกษาพบว่า คลังข้อสอบที่สร้างขึ้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยในด้านการทำคู่มือการใช้คลังข้อสอบอยู่ในระดับเหมาะสมมาก การใช้คลังข้อสอบอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และการนำข้อสอบไปใช้อยู่ในระดับเหมาะสมมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวรัตน์ รื่นสุคนธ์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบธนาคารข้อสอบรายบุคคล สำหรับครูมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินหลังทดลองใช้ระบบธนาคารข้อสอบรายบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์

7. องค์ความรู้ใหม่

การใช้องค์ความรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาระพินิจ ทฤษฎีและหลักการในการสร้างแบบวัดมโนคติ ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ และทฤษฎีและหลักการการจัดทำคลังข้อสอบ ทำให้ได้มาซึ่งแบบวัดมโนคติวิชา พินิจ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ฉบับสมบูรณ์ และนำไปสู่คลังข้อสอบคลังข้อสอบแบบวัดมโนคติวิชาพินิจ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีคุณภาพ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 การจัดการเรียนรู้ของครู กระบวนการวัดผลและประเมินผลเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในกระบวนการนี้เป็นอย่างยิ่ง

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 แบบวัดมโนคติวิชาพินิจ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการวัดความเข้าใจมโนคติวิชาพินิจ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ เพราะเป็นแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม สามารถจำแนกมโนคติของผู้สอบตามแนวคำตอบแต่ละข้อ เป็นแบบทดสอบที่มีความยากอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างยาก และมีความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

8.2.2 แบบวัดมโนคติวิชาพินิจ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เหมาะสมกับการนำไปใช้เพื่อค้นหานักเรียนที่มีมโนคติที่คลาดเคลื่อน มโนคติที่ไม่สมบูรณ์ หรือมีมโนคติที่ไม่ถูกต้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขและพัฒนา มโนคติของนักเรียน

8.2.3 คลังข้อสอบแบบวัดมโนคติวิชาพินิจ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการสร้างแบบทดสอบที่มีพฤติกรรมบ่งชี้ตรงกับความต้องการของผู้ออกข้อสอบ

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือรูปแบบอื่น ๆ ในการพัฒนาเครื่องมือวัดมโนคติวิชาพินิจ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ เพื่อให้ได้เครื่องมือวัดมโนคติวิชาพินิจ เรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ ที่หลากหลายรูปแบบ

8.3.2 ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดมโนคติวิชาพินิจ เรื่องอื่น ๆ เพื่อมีเครื่องมือในการวัดมโนคติวิชาพินิจที่ครอบคลุมทุกเนื้อหาในรายวิชา

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ณพานันท์ ยมจินดา. (2563). **การเปรียบเทียบคุณภาพแบบทดสอบเลือกตอบที่ให้คะแนนแบบธรรมดาและให้คะแนนแบบพิจารณาคำมั่นใจตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัฒนผลและสถิติการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นวรรตน์ รื่นสุคนธ์. (2561). **การพัฒนากระบวนการข้อสอบรายบุคคลสำหรับक्रमมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัย วัฒนผลและสถิติการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประกาย เชื้อนิจ. (2560). **การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนวิชาเคมี เรื่อง ปริมาณสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปรีชา บุญจิตร. (2562). **การพัฒนาค้างข้อสอบวินิจฉัยวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบจำนวนจริงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20**. **วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี**. 1(1). 23-34.
- ปัทมาพร ณ น่าน. (2561). **การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนแบบสามชั้นวิชา ฟิสิกส์ เรื่อง แรงและกฎการเคลื่อนที่สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัฒนผล และสถิติการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ. (2559). **เอกสารการสอนการวัดและประเมินผลการศึกษา**. อุดรธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2559). **การวิจัยปฏิบัติการ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลีรัตน์ พะโยธร. (2564). **การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ความน่าจะเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมใหม่ : การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ**. **วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์**. 11(2). 117-130.
- ศรัณย์ พิมพ์ทอง. (2564). **การพัฒนาเครื่องมือวัดในการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : บริษัท บุ๊คพลัส พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2563). **ทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศุภรดา สอนสุภาพ. (2566). การพัฒนาแบบวัดมโนคติการเคลื่อนที่แนวตรง โดยประยุกต์ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบสามพารามิเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 12(1). 437-449.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2532). **คู่มือวัดประเมินผลวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2563). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 6 อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- Abed. (2016). Developing a Numerical Ability Test for Students of Education in Jordan: An Application of Item Response Theory. **International Education Studies**. 9(1). 161-174.
- Hassard, J., & Dias, M. (2008). **The art of teaching science inquiry and innovation in middle school and high school**. 2nd ed. New York : Oxford University Press.
- Paul G. Hewitt. (2015). **Conceptual Physics**. 12th ed. USA : City College of San Francisco.

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (OPEN APPROACH) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*
AN ACTION RESEARCH ON DEVELOPING THE LEARNING ACTIVITIES BY USING OPEN APPROACH SUPPLEMENTED WITH KWDL TECHNIQUE ACCORDING TO THE PROBLEM SITUATIONS OF THE PISA FRAMEWORK FOR PROMOTE MATHEMATICAL LITERACY OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS

วรรณวนัช จิตธรรมมา¹, พงษ์ศักดิ์ ศรีจันทร์²

Wanvanuch Jitthamma¹, Phongsak Srichan²

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี^{1,2}

Udon Thani Rajabhat University^{1,2}

Email : wanvanuchabing@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 2) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติและความน่าจะเป็น แบบบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบวัดทำยวงจรปฏิบัติการ และแบบวัดความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3 วงจรปฏิบัติการ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 4 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ ขั้นที่ 1 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหาตามกรอบ PISA ร่วมกับเทคนิค KWDL ขั้น K (What we know) ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ร่วมกับเทคนิค KWDL ขั้น W (What we want to know) และขั้น D (What we do) ขั้นที่ 3 การอภิปรายร่วมกันทั้งชั้นเรียนและเปรียบเทียบ ร่วมกับเทคนิค

KWDL ชั้น L (What we learned) และขั้นที่ 4 การสรุปและเชื่อมโยงแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และ 2) นักเรียนมีคะแนนจากการวัดความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์เท่ากับ 65.35 คิดเป็นร้อยละ 80.68 และมีส่วนเบี่ยงมาตรฐานเท่ากับ 4.18 ซึ่งนักเรียนทุกคนมีคะแนนความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

คำสำคัญ : วิธีการแบบเปิด; เทคนิค KWDL; กรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA; ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop the learning activities by using Open Approach supplemented with KWDL technique according to the problem situations of the PISA framework for promote mathematical literacy of mathayomsuksa 3 students and 2) to study the results of developing mathematical literacy of mathayomsuksa 3 students after learning activities by using Open Approach supplemented with KWDL technique according to the problem situations of the PISA framework. The target group was mathayomsuksa 3 students total of 31 students acquired by purposive sampling. The instrument was lesson plans on Statistics and Probability, a form for recording the results of lesson plans, interview form for students, teachers' behavior and students' behavior observation forms, the tests that used at the end of the practice cycle and the test form of students' mathematical literacy. This research is action research divided into 3 cycles. The statistics used for data analysis were mean, percent, standard deviation and growth score.

The results showed that 1) the development of the learning activities by using Open Approach supplemented with KWDL technique according to the problem situations of the PISA framework for mathayomsuksa 3 students, there are 4 important steps these include step 1 the presentation of problem situations according to the PISA framework with KWDL technique, the K (What we know) level, step 2 the student self-learning. in conjunction KWDL techniques, the W (What we want to know) and D (What we do) levels, step 3 class discussion and comparison with KWDL techniques, the L (What we learned) level and step 4 the summation and connection stage of students' concepts that arise in class and 2) students are mathematical literacy, the value was 65.35, representing 80.68% and the standard deviation was 4.18. All students had mathematical literacy scores not less than 75 percent.

Keywords : Open Approach; KWDL techniques; The problem situations of the PISA framework; Mathematical literacy

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ และคิดอย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีความสามารถในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในยุคปัจจุบัน (สิริพร ทิพย์คง, 2545) ซึ่งยังนักเรียนอีกบางส่วนยังขาดทักษะเหล่านี้ ทำให้นักเรียนไม่สามารถนำความรู้คณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) สอดคล้องกับ โมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (2557) ที่ได้กล่าวว่า แม้ประเทศไทยจะพยายามปฏิรูปการศึกษา โดยปรับปรุงหลักสูตร แต่วิธีการสอนยังคงเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาจากครูไปสู่ผู้เรียน ครูเป็นผู้อธิบาย หรือบอกแนวทางแก้ปัญหาเพื่อให้ได้คำตอบและมีจุดเน้นคือเนื้อหา ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งเป็นส่วนสำคัญไม่ได้รับการเน้น จึงส่งผลกระทบต่อผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล หรือ PISA ที่เน้นการประเมินด้านการนำความรู้และทักษะไปใช้ใน ชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามเนื้อหา โดยผลการประเมินของ PISA ในประเทศไทย จาก PISA 2012, PISA 2015 และ PISA 2018 พบว่า ผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ยังคงมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกครั้งของการทดสอบ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการ PISA ประเทศไทย, 2562) ซึ่งความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์นั้น เป็นสมรรถนะของแต่ละบุคคลในการที่จะเข้าใจบทบาทคณิตศาสตร์ใน ชีวิตจริง โดยสามารถแปลงสถานการณ์ปัญหาให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถใช้คณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาได้ จากนั้นใช้แนวคิดหลักการ ข้อเท็จจริง และเครื่องมือทางคณิตศาสตร์เพื่อบรรยาย หรืออธิบาย พร้อมทั้งใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์เพื่อหาวิธีแก้ปัญหา นั้น จากนั้นตีความผลลัพธ์ทางคณิตศาสตร์ที่ได้ โดยสามารถให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ เพื่อช่วยให้แต่ละบุคคลเตรียมพร้อมสำหรับ เป็นสำหรับพลเมืองที่มีวิจารณญาณในศตวรรษที่ 21 (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการ PISA ประเทศไทย, 2565)

จากการสังเกตนักเรียนในบริบทโรงเรียนของผู้วิจัย พบว่า ในรายวิชาคณิตศาสตร์นักเรียน ยังมีปัญหาเกี่ยวกับความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ คือ เมื่อต้องแก้สถานการณ์ปัญหาด้วยตนเอง นักเรียนไม่สามารถแสดงแนวคิดในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบพร้อมทั้งให้เหตุผลได้ เมื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานั้นพบว่า การจัดการเรียนของครูยังไม่ได้ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ ของนักเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการสอบระดับประเทศของโรงเรียนต่ำ ผู้วิจัยจึงมี การศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เน้นให้ นักเรียนเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับบริบทในชีวิตจริง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ เรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน สามารถใช้ทักษะและความรู้ใน ชีวิตจริงได้ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เป็นอีกแนวทาง หนึ่งที่จะสามารถพัฒนาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้ เพราะวิธีการแบบเปิดเป็น นวัตกรรมการสอนอย่างหนึ่งที่พัฒนาต่อ เนื่องมาจากการใช้ปัญหาปลายเปิด กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด แก้ปัญหาด้วยตนเอง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การนำเสนอปัญหาปลายเปิด ขั้นที่ 2 การเรียนรู้หรือการแก้ปัญหาด้วยตนเองของนักเรียน ขั้น ที่ 3 การนำเสนอ อภิปรายและเปรียบเทียบแนวคิด และขั้นที่ 4 การสรุปด้วยการเชื่อมโยงแนวคิด วิธีการทางคณิตศาสตร์ที่ของนักเรียนที่ปรากฏในชั้นเรียน (โมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2557)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของเทคนิคการสอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถหาคำตอบอย่างเป็นระบบ นั่นคือเทคนิคการสอนแบบ KWDL โดยประกอบไป 4 ขั้นตอน คือ K (What we know) W (What we want to know) D (What we do) และ L (What we learned) (วีชรา เล่าเรียนดี, 2553) และในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาเป็นขั้นตอนในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการค้นคว้าหาวิธีการเพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน โดยนำไปทดลองปฏิบัติจริง มีทั้งการสังเกต และสะท้อนผลที่ได้ ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามวงจรการพัฒนาจนสำเร็จตามที่ต้องการ (ภัทรพร เกษสังข์, 2559) ซึ่งรูปแบบการวิจัยการปฏิบัติการ ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1988) จะปฏิบัติการเป็นวงจร แต่ละวงจรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน (Planning) โดยเริ่มจากการสำรวจ วิเคราะห์ปัญหา เพื่อวางแผนวิธีการแก้ปัญหา และสร้างเครื่องมือ 2) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) ติดตามผลการปฏิบัติการ และ 4) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) สะท้อนผลที่ได้จากการปฏิบัติงาน โดยตรวจสอบกระบวนการแก้ปัญหา เพื่อนำไปสู่การปรับแผนการดำเนินงานเพื่อที่จะเริ่มเข้าสู่วงจรปฏิบัติการต่อไป

จากความสำเร็จและที่มาของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ เนื่องจากเป็นการแก้ไขปัญหาค้นเรียนให้ตรงจุด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน ทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ที่สามารถนำไปใช้กับสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกิดประโยชน์ต่อทั้งโรงเรียน และประเทศชาติอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2 เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA สำหรับนำไปใช้พัฒนาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3.2 ได้องค์ความรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ในเนื้อหาของรายวิชา

3.3 เป็นแนวทางให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน ที่ผู้วิจัยได้นำหลักการของ Kemmis & McTaggart (1988) มาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเพื่อพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ โดยดำเนินการตามวงจรปฏิบัติการ ตามขั้นตอนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning) ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้น จากนั้นศึกษา หลักสูตรเพื่อเป็นเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการสอน วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งทำให้ทราบว่า การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA เป็นวิธีการจัดการ เรียนรู้วิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ดียิ่งขึ้น จากนั้น ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. ขั้นการปฏิบัติ (Action) นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ที่สร้างขึ้นไปพัฒนา กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 3 วงจรปฏิบัติการ ได้แก่ วงจรปฏิบัติการที่ 1 ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 และ ทดสอบท้ายวงจร วงจรปฏิบัติการที่ 2 ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 และทดสอบท้าย วงจร และวงจรปฏิบัติการที่ 3 ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7-9 และ ทดสอบท้ายวงจร

3. ขั้นการสังเกต (Observation) ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ทั้งพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และดำเนินการ สัมภาษณ์นักเรียนหลังสิ้นสุดวงจรปฏิบัติการในทุก ๆ วงจร

4. ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตชั้นเรียน การบันทึกผลการ ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การสัมภาษณ์นักเรียน และการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการ มาวิเคราะห์หา สาเหตุของปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย โดยมีการตรวจสอบ สามเส้า (investigation triangulation) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ (ภัทรพร เกษสังข์, 2559) หากผลไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้จะดำเนินการต่อในวงจรปฏิบัติการต่อไป และเมื่อ จัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นทั้งหมดในวงจรสุดท้าย ผู้วิจัยจะทำการวัดความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ โดยใช้ แบบวัดความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ จากนั้นนำผลคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์และแปลผลต่อไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยศึกษาตัวแปรดังนี้ ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA และตัวแปรตาม คือ ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถิติและความน่าจะเป็น รายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนทั้งหมด 9 แผน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของ คะแนน (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ทุกองค์ประกอบ 2) แบบบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ 1.00 ทุก องค์ประกอบ 3) แบบสัมภาษณ์นักเรียน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ทุกองค์ประกอบ 4) แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ 1.00 ทุก องค์ประกอบ 5) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ทุกองค์ประกอบ 6) แบบวัดท้ายวงจรปฏิบัติการ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ทุกองค์ประกอบ และ 7) แบบวัดความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบอัตนัย ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ทุกองค์ประกอบ ค่าดัชนีความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.45–0.72 ค่าอำนาจจำแนก (D) อยู่ระหว่าง 0.27–0.55 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.74

การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบวัดท้ายวงจรปฏิบัติการคณิตศาสตร์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่านักเรียนได้พัฒนาถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ และวิเคราะห์ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ แล้วนำค่าที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 75 และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากข้อมูลที่ได้จากการบันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และการสัมภาษณ์นักเรียน เพื่อประเมินสภาพที่เกิดขึ้นมีปัญหาหรือไม่อย่างไร แล้วหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะนำมาสู่การสรุปผลการวิจัย

5. ผลการวิจัย

5.1 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติและความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ทำให้ได้ขั้นตอนและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ที่เหมาะสมกับนักเรียน สามารถพัฒนาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 การนำเสนอสถานการณ์ปัญหาตามกรอบ PISA ร่วมกับเทคนิค KWDL ชั้น K (What we know) นักเรียนหาสิ่งที่รู้จากสถานการณ์ปัญหา เป็นขั้นตอนที่ครูเสนอสถานการณ์ปัญหาที่เป็นโลกจริง ที่มีลักษณะเป็นปลายเปิดให้นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากที่จะเรียนรู้ นักเรียนเกิดความสนใจ และรู้สึกร่วมในปัญหาทางคณิตศาสตร์ และครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา และสามารถระบุได้ว่าทราบอะไรจากโจทย์บ้าง นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายถึงสถานการณ์ปัญหาร่วมกัน บรรยายภาคในชั้นเรียนเต็มไปด้วยความคิดเห็นของนักเรียน

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ร่วมกับเทคนิค KWDL ชั้น W (What we want to know) นักเรียนหาสิ่งที่ต้องการรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา และชั้น D (What we do) นักเรียนเริ่มปฏิบัติการแก้สถานการณ์ปัญหา เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนได้ลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง วิเคราะห์สิ่งที่โจทย์ต้องการทราบ และวิเคราะห์หาวิธีแก้ปัญหาร่วมดำเนินการแก้สถานการณ์ปัญหา คณิตศาสตร์ร่วมกันในกลุ่มทำใบกิจกรรม ช่วยกันระดมความคิดเขียนแสดงแนวคิดลงในตาราง KWDL

นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกันและแบ่งหน้าที่กันในการลงมือแก้ปัญหา นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้ประสบการณ์ หลักการต่าง ๆ มาช่วยในการแก้ปัญหา ครูเดินสำรวจการแก้ปัญหาของนักเรียนพร้อมจดบันทึกแนวคิด ครูมีการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความตั้งใจ เน้นให้นักเรียนแก้ปัญหาให้ละเอียด ใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยครูจะไม่จำกัดวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้และแนวคิดของนักเรียนมีความหลากหลาย พร้อมทั้งให้เหตุผลของคำตอบได้

ขั้นที่ 3 การอภิปรายร่วมกันทั้งชั้นเรียนและเปรียบเทียบ ร่วมกับเทคนิค KWDL ขั้น L (What we learned) นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอแนวคิดของกลุ่มตนเอง เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้แนวคิดของกันและกัน ได้อภิปรายเพื่อเปรียบเทียบแนวคิด และสรุปความรู้ที่ได้จากการแก้ปัญหา นักเรียนแบ่งหน้าที่กันในการนำเสนอ แต่ละคาบตัวแทนกลุ่มที่ออกมานำเสนอจึงไม่ใช่คนเดิม แสดงให้เห็นว่านักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในขั้นการนำเสนอนี้ นักเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมในขั้นตอนนี้ได้ดี ระบุบทบาทของตนเองมีความกล้าที่จะโต้แย้งในประเด็นหรือแนวคิดที่เกิดข้อสงสัย นำไปสู่การอภิปรายตัดสินร่วมกันทั้งชั้นเรียน และครูก็มีการกระตุ้นนักเรียน พร้อมขยายแนวคิดของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 4 การสรุปและเชื่อมโยงแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนร่วมกันสรุปและเชื่อมโยงแนวคิดของทุกกลุ่มให้เป็นแนวคิดของชั้นเรียน ถึงแม้ว่าอาจจะมีบางแนวคิดที่ไม่สมบูรณ์ ครูควรจะแนะนำนักเรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสมและขยายความแนวคิดของนักเรียนด้วยข้อคิดเห็นของนักเรียนคนอื่น ๆ แล้วนำมาเชื่อมโยงให้เป็นแนวคิดของชั้นเรียนและสรุปเป็นความรู้ทางคณิตศาสตร์ โดยนักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นและแสดงแนวคิดได้อย่างหลากหลาย โดยมีครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงแนวคิด จนเกิดเป็นแนวคิดของชั้นเรียน

5.2 ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้ง 3 วงจร พบว่า คะแนนความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติและความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA จากแบบวัดท้ายวงจรปฏิบัติการ แสดงดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้จากการวัดโดยใช้แบบวัดท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1 วงจรปฏิบัติการที่ 2 และวงจรปฏิบัติการที่ 3

นักเรียนคนที่	คะแนน (เต็ม 27 คะแนน)					
	วงจรปฏิบัติการที่ 1	ร้อยละ	วงจรปฏิบัติการที่ 2	ร้อยละ	วงจรปฏิบัติการที่ 3	ร้อยละ
1	20	74.07	24	88.89	27	100.00
2	16	59.26	20	74.07	25	92.59
3	3	11.11	18	66.67	25	92.59
4	21	77.78	24	88.89	25	92.59
5	18	66.67	20	74.07	24	88.89

นักเรียน คนที่	คะแนน (เต็ม 27 คะแนน)					
	วงจรปฏิบัติการ ที่ 1	ร้อยละ	วงจรปฏิบัติการ ที่ 2	ร้อยละ	วงจรปฏิบัติการ ที่ 3	ร้อยละ
6	16	59.26	20	74.07	26	96.30
7	22	81.48	25	92.59	27	100.00
8	22	81.48	25	92.59	26	96.30
9	22	81.48	25	92.59	27	100.00
10	20	74.07	23	85.19	24	88.89
11	20	74.07	24	88.89	25	92.59
12	15	55.56	20	74.07	21	77.78
13	21	77.78	24	88.89	27	100.00
14	22	81.48	24	88.89	25	92.59
15	17	62.96	21	77.78	26	96.30
16	21	77.78	22	81.48	27	100.00
17	18	66.67	19	70.37	21	77.78
18	23	85.19	25	92.59	26	96.30
19	16	59.26	17	62.96	22	81.48
20	18	66.67	23	85.19	26	96.30
21	3	11.11	17	62.96	21	77.78
22	3	11.11	19	70.37	23	85.19
23	18	66.67	20	74.07	21	77.78
24	22	81.48	23	85.19	24	88.89
25	18	66.67	20	74.07	24	88.89
26	18	66.67	20	74.07	21	77.78
27	19	70.37	21	77.78	25	92.59
28	19	70.37	23	85.19	24	88.89
29	19	70.37	22	81.48	24	88.89
30	18	66.67	21	77.78	23	85.19
31	21	77.78	22	81.48	26	96.30
นักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ในวงจรปฏิบัติการที่ 3						
จำนวน 31 คน						100

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละวงจรปฏิบัติการ พบว่าหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละวงจรมานั้น นักเรียนมีคะแนนความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์สูงขึ้น และในวงจรปฏิบัติการที่ 3 มีนักเรียนที่มีคะแนนความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75

จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด และผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ ทำการทดสอบด้วยแบบวัดความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์จำ ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์

นักเรียน คนที่	คะแนนที่ได้ (คะแนน เต็ม 81 คะแนน)	ร้อยละ	เลขที่	คะแนนที่ได้ (คะแนน เต็ม 81 คะแนน)	ร้อยละ
1	68	83.95	16	67	82.72
2	62	76.54	17	61	75.31
3	62	76.54	18	73	90.12
4	69	85.19	19	65	80.25
5	61	75.31	20	64	79.01
6	61	75.31	21	61	75.31
7	72	88.89	22	64	79.01
8	72	88.89	23	62	76.54
9	69	85.19	24	64	79.01
10	68	83.95	25	62	76.54
11	68	83.95	26	61	75.31
12	61	75.31	27	63	77.78
13	71	87.65	28	64	79.01
14	71	87.65	29	64	79.01
15	62	76.54	30	61	75.31
			31	73	90.12
$\bar{X}$				65.35	80.68
S				4.18	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติและความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 65.35 คิดเป็นร้อยละ 80.68 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.18 ซึ่งนักเรียนทุกคนมีคะแนนความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติและความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เป็นการร่วมกันพัฒนาในรูปแบบวงจรปฏิบัติการเป็นวงรอบ ดำเนินการโดยผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย และนักเรียน กล่าวคือ มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ค้นหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับปรับปรุงแก้ไขปัญหา และเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน เพื่อพัฒนาต่อไป มีผลทำให้คะแนนความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนสูงขึ้น และผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ ภัทรพร เกษสังข์ (2559) ที่กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการค้นคว้าหาวิธีการเพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนชัดเจน โดยนำไปทดลองปฏิบัติการจริง มีทั้งการสังเกต และสะท้อนผลที่ได้ ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามวงจรการพัฒนาจนสำเร็จตามที่ต้องการ ต้องมีความร่วมมือกันจากทุกฝ่าย และจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหานั้น ๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ในรายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง สถิติและความน่าจะเป็น เป็นวิธีการสอนที่เน้นการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยใช้สถานการณ์ปัญหาปลายเปิด ช่วยให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน และนักเรียนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นของการสอน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจในปัญหา และเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม โดยมีเทคนิคที่ช่วยให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน ทำให้เห็นกระบวนการที่ได้มาซึ่งคำตอบ พร้อมบอกเหตุผลของคำตอบได้ ซึ่งวิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA สอดคล้องกับคำกล่าวของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (2557) ที่ได้กล่าวว่าการสอนโดยใช้วิธีการแบบเปิดยึดหลัก 3 ประการดังนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยครูไม่เข้าไปแทรกแซง มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติความรู้ที่เป็นระบบของคณิตศาสตร์ โดยมีหลักการและทฤษฎี และครูต้องมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้ทุกแนวคิดมีบทบาทอย่างเต็มที่ในชั้นเรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังนำเทคนิคการสอนที่ช่วยให้นักเรียนคิดอย่างเป็นระบบ นั่นคือ เทคนิค KWDL เป็นเทคนิคที่ทำให้ให้นักเรียนได้ฝึกการคิดให้มีความเป็นระบบ สอดคล้องกับคำกล่าวของ วิชรา เล่าเรียนดี (2553) ที่ได้กล่าวว่า เทคนิค KWDL เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นพื้นฐาน การดำเนินการตามลำดับขั้นตอน KWDL จะช่วยเป็นแนวทางซึ่งนำการคิดในการอ่าน และหาคำตอบของคำถามจากเรื่องนั้น ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์โจทย์คณิตศาสตร์และส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีการนำหลักการทางคณิตศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหา ในสถานการณ์ได้ จากที่กล่าวมาทั้งวิธีการแบบเปิดและเทคนิค KWDL เมื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อารมณ์ร่วมแล้ว จึงเป็นรูปแบบการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ที่ช่วยส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียน นักเรียนได้ฝึกการแปลงสถานการณ์ปัญหาที่เป็นโลกจริงให้มาอยู่ในโลกคณิตศาสตร์ จากนั้นคิดหาวิธีการต่าง ๆ

ที่เหมาะสมมาใช้ในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งบอกเหตุผลของคำตอบและแนวคิดได้ เพราะความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ประกอบด้วยทำให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งได้แก่ การคิดหรือแปลงสถานการณ์ปัญหา การใช้หลักการทางคณิตศาสตร์แก้ปัญหา และการตีความและประเมินผลลัพธ์ สอดคล้องกับ จริยา สุนทรหาญ (2561) ที่ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้วิธีการแบบเปิดกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้วิธีการแบบเปิด สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และดังที่ ธนิตา สมวงษ์ (2563) ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องโจทย์ปัญหาเศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค K-W-D-L ให้นักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค K-W-D-L โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3 วงจร ผลการวิจัยพบว่าหลังการพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค K-W-D-L นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมดมีทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ตั้งแต่วัยร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มขึ้นไป และนักเรียนมีความพึงพอใจได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค K-W-D-L เพื่อพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

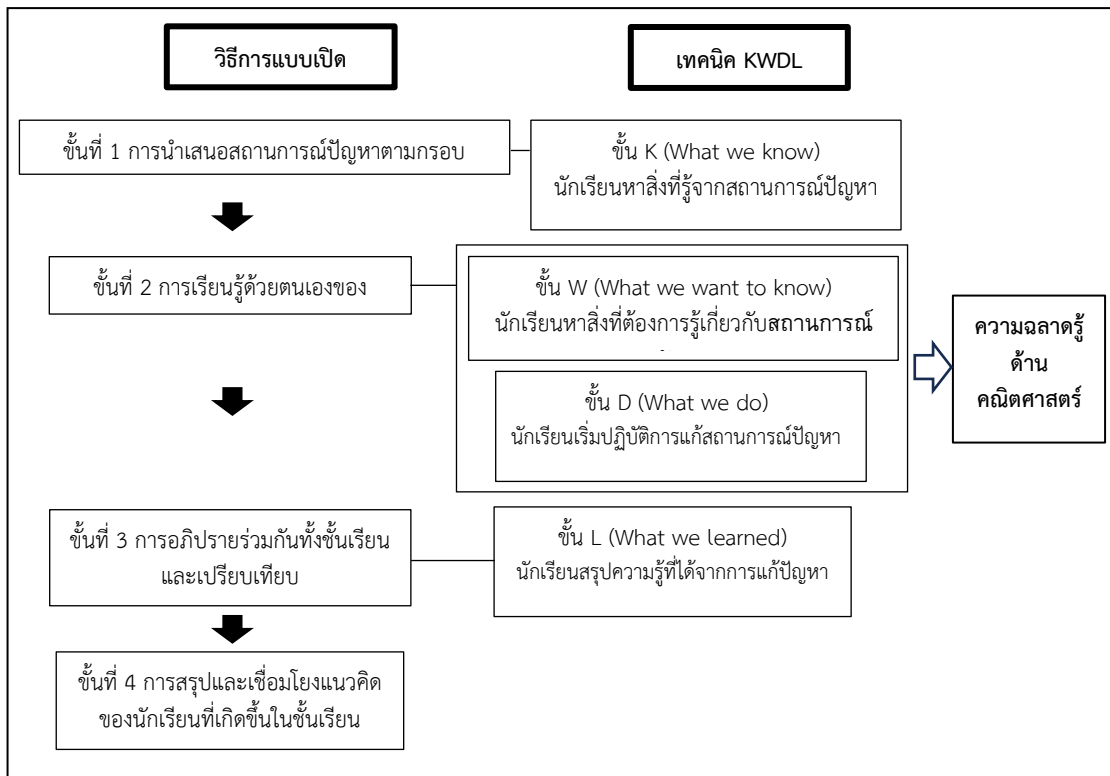
6.2 ผลการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนจำนวน 31 คนที่ได้รับการพัฒนาโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติและความน่าจะเป็น โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA จำนวน 3 วงจรปฏิบัติการ ได้ทำแบบวัดความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ ผลออกมาพบว่านักเรียนมีผลคะแนนความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์เฉลี่ยเท่ากับ 65.35 คิดเป็นร้อยละ 80.68 และมีส่วนเบี่ยงมาตรฐานเท่ากับ 4.18 ซึ่งนักเรียนทุกคนมีคะแนนความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และจากการตรวจสอบคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อนักเรียนได้รับการพัฒนาในแต่ละวงจรปฏิบัติการ นักเรียนทุกคนมีความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ตามสถานการณ์ปัญหาปลายเปิดที่สอดคล้องกับโลกจริงอย่างเต็มศักยภาพ นักเรียนได้เกิดกระบวนการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการเชื่อมโยงประสบการณ์หรือความรู้เดิมทางคณิตศาสตร์มาประยุกต์ใช้นำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาที่สมเหตุสมผล จากที่กล่าวมาได้มีนักวิจัยได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ของนักเรียนในด้านคณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการสอนที่ฝึกให้นักเรียนได้เกิดการแก้ปัญหาด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย โพธิ์จำทุม (2564) ที่จัดทำวิจัยเพื่อศึกษาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์และพฤติกรรมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เรื่อง ปริมาณ ปริภูมิและรูปทรง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดให้เป็นคณิตศาสตร์ แล้วผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตาม

กระบวนการคิดให้เป็นคณิตศาสตร์ มีความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม มากกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนักเรียนมีประสบการณ์ นักเรียนส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ชัดเจนขึ้น โดยสามารถแปลงสถานการณ์ให้อยู่ในรูปคณิตศาสตร์ได้สมบูรณ์ขึ้น แสดงวิธีหาคำตอบของปัญหาได้ถูกต้องและชัดเจน ติความและประเมินผลลัพธ์ได้ถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น

7. องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยแสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยมีโครงสร้างการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA เป็นการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ให้สูงขึ้นต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีนวัตกรรมหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างต่อเนื่อง

8.1.2 โรงเรียนควรมีการนิเทศการสอนและติดตามการใช้นวัตกรรมหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูเป็นประจำ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ในการแสดงแนวคิดในตาราง KWDL ครูควรอธิบายและเน้นย้ำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในจุดประสงค์ วิธีการปฏิบัติของแต่ละขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอนก่อน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและได้รับแนวทางต่าง ๆ นำไปสู่การแสดงแนวคิดการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่เหมาะสม

8.2.2 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA มีสื่อการเรียนรู้ค่อนข้างมาก ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละคาบเรียน ครูควรวางแผนการจัดการสื่อการเรียนรู้ จำลองการใช้เบื้องต้น และตรวจสอบสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA ในบทเรียนอื่น ๆ หรือในระดับชั้นอื่น ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

8.3.2 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิด (Open Approach) เสริมด้วยเทคนิค KWDL ตามกรอบสถานการณ์ปัญหาของ PISA เกี่ยวกับตัวแปรอื่น เช่น การให้เหตุผล การสื่อสาร การนำเสนอ และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ต่าง ๆ เป็นต้น

9. บรรณานุกรม

- จรรยา สุนทรหาญ. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้วิธีการแบบเปิดที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนิดา สมวงษ์. (2563). การพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค K-W-D-L. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2559). การวิจัยปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2557). กระบวนการแก้ปัญหาในคณิตศาสตร์ระดับโรงเรียน Process of Problem Solving in School Mathematics. ขอนแก่น : ศูนย์วิจัยคณิตศาสตร์ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2553). **การนิเทศการสอน สาขาหลักสูตรและการนิเทศ**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการ PISA ประเทศไทย. (2562). **ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สสวท.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการ PISA ประเทศไทย. (2565). **ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์**. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2565. จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/about-pisa/mathematical-literacy/>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). **ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : 3-คิว มีเดีย.
- สมชาย โพธิ์จาทุม. (2564). **การศึกษาความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์เรื่องปริมาณปริภูมิและรูปทรงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดให้เป็นคณิตศาสตร์**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริพร ทิพย์คง. (2545). **หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- Kemmis, S. & McTaggart, R. (1988). **The Action Research Planer**. 3rd ed. Stale : Victoria Deakin University.

**การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎี
คอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ
แก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1***

**THE MODEL DEVELOPMENT OF A LEARNING MANAGEMENT BASED ON
THE CONCEPT OF BUILDING KNOWLEDGE BASED ON CONSTRUCTIVIST
THEORY IN CONJUNCTION WITH SOCIAL MEDIA TO STRENGTHEN
PROBLEM-SOLVING ABILITIES BASIC MATHEMATICS COURSE
FOR STUDENTS IN GRADE 1**

จารุณี วิชาชัย¹

Jarunee Vichachai¹

โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น¹

Suansanuk Municipal School under the Office of Education, Khon Kaen Municipality¹

Email : jarunee3127@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 10 คน โดยเลือกแบบเจาะจง 2) สร้างและพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง 3) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1EP จำนวน 35 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย 4) ประเมินประสิทธิภาพ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1EP จำนวน 35 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสม แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ประกอบด้วย การตีความ ทำความเข้าใจปัญหา สถานการณ์หรือเรื่องราว เพื่อระบุให้ได้ถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญห โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์อย่างมีเหตุผล 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ มีชื่อเรียกว่า

SPACE Model มีองค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนรู้ สารความรู้และทักษะ กระบวนการ สิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ ระบบสังคม สิ่งสนับสนุน และหลักการตอบสนอง 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ประสิทธิภาพด้านความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ; การจัดการเรียนรู้; ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์; สื่อสังคมออนไลน์

ABSTRACT

This research aims to 1) Study basic information for learning management development. Mathematics At grade 1, the group of informants consisted of 10 mathematics teachers by purposive sampling. 2) Set and develop a model of a learning management based on the concept of building knowledge based on constructivist theory in conjunction with social media to strengthen problem-solving abilities basic mathematics course for students in grade 1, the informant group consisted of 5 experts by purposive sampling. 3) Study the results of the experimental model. The sample consisted of 35 grade 1/1EP students by simple random sampling. 4) Evaluate efficiency The target group is 35 students in grade 1/1EP by purposive sampling. The tools used in the research were document analysis, a questionnaire to assess suitability, learning management plan, quiz, questionnaire to assess satisfaction. The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test for dependent.

The results were as follows: 1) Principles of learning management based on constructivist theory. It consists of interpreting, understanding problems, situations or stories. to identify the problem the cause of the problem solution by linking relationships rationally. 2) A model Learning management based on the concept of knowledge creation based on constructivist theory. in conjunction with social media, it is called the SPACE Model, which consists of principles, objectives, learning processes, knowledge and process skills. learning facilities, social systems, facilitators, and response principles. 3) The learning achievement of grade 1 students, after learning was higher than before learning at the statistical significance level of .05. and 4) Efficiency satisfaction overall, it was at the highest level.

Keywords : The model development; Learning management; Constructivist theory; Social media

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ได้กำหนดองค์ความรู้ทักษะสำคัญและคุณลักษณะในด้านการนำความรู้ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิตและศึกษาต่ออย่างมีประสิทธิภาพ มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

วิชาคณิตศาสตร์มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ซึ่งสอดคล้องกับโครงการ PISA ที่ได้ให้ความสำคัญกับวิชาคณิตศาสตร์ โดยโครงการนี้ได้เน้นการเรียนรู้เรื่องคณิตศาสตร์ว่าเป็นการเรียนรู้และเข้าใจบทบาทคณิตศาสตร์ที่มีในชีวิตจริง สามารถตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ บนพื้นฐานของคณิตศาสตร์ และรู้จักใช้คณิตศาสตร์แก้ปัญหาของตน คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระเบียบมีแบบแผน สามารถคิดวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีตลอดจนศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องคณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจสติปัญญา และอารมณ์สามารถคิดเป็น ทำเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2554)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลผู้เรียนและผู้สอนมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นเครื่องมือที่อยู่บนเครือข่ายของระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วยให้มนุษย์สามารถเข้าถึง แลกเปลี่ยน ส่งต่อเนื้อหา และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทั้งในเรื่องส่วนบุคคล ภาครัฐกิจ หรือภาคส่วนต่างๆ โดยมีลักษณะการทำงาน 2 ทาง คือ การสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ และความสามารถในการสร้างสรรค์ เพิ่มเติมเนื้อหาต่าง ๆ (Williamson, 2013) ช่วยให้ผู้ส่งสารแบ่งปันสารซึ่งอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์โดยสามารถโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารหรือผู้รับสารด้วยกันเอง ซึ่งสามารถแบ่งสื่อสังคมออนไลน์ ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กันบ่อย ๆ คือ บล็อก (Blogging) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) และการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing) (พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์, 2554)

การเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการสร้างความรู้ ได้มีการเปลี่ยนจากเดิมที่เน้นการศึกษาปัจจัยภายนอกมาเป็น สิ่งเร้าภายใน ซึ่งได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ หรือกระบวนการรู้คิด กระบวนการคิด (Cognitive Processes) ที่ช่วยส่งเสริมการ

เรียนรู้ จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในมีส่วนช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและความรู้เดิมมีส่วนเกี่ยวข้องและเสริมสร้างความเข้าใจของผู้เรียน แนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) หรือ เรียกชื่อแตกต่างกันไป ได้แก่ สร้างสรรความรู้นิยม หรือสรรสร้างความรู้นิยม หรือ การสร้างความรู้เป็นเทคนิคการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนโดยจัดกระบวนการให้ เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ ผู้เรียนสร้าง (Construct) และการตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น เป้าหมายการเรียนรู้จะต้องมาจากการปฏิบัติงานจริง ครูจะต้องเป็นตัวอย่างและฝึกฝนกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็น ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของหรือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นของจริงและมีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนโดยผู้เรียนสามารถจัดกระทำ ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ ทดลอง ลองผิดลองถูกกับสิ่งนั้น ๆ จึงเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจขึ้น (ทิตนา แคมมณี, 2552)

การจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2564-2565 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 68.54 และ 69.58 ตามลำดับ ซึ่งไม่บรรลุตามค่าเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนที่ตั้งค่าเป้าหมายไว้ที่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 75 และผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ความสามารถในการคิด ซึ่งเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมี วิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างหรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ที่มี ประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบ ที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่ โรงเรียนกำหนดไว้ อาจเนื่องมาจาก วิธีการจัดการเรียนรู้ขาดสิ่งเร้าหรือสิ่งจูงใจในการเรียน ไม่มีสื่อ ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย ส่วนมากมีแต่ให้เนื้อหาขาดทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายในการเรียน (โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก, 2565)

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์เพื่อ เสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียน การสอน รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาอย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.2 เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนว ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา

รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10

2.3 เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10

2.4 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10 ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) มีการศึกษาตัวแปรดังนี้ 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและแหล่งข้อมูล ได้แก่ (1) ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก จำนวน 5 คน และจากโรงเรียนเทศบาลบ้านศรีฐาน โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม โรงเรียนเทศบาลบ้านตุม โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองใหญ่ โรงเรียนละ 1 คน รวม 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน เลือกแบบเจาะจง และ (2) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบวิเคราะห์เอกสาร

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น กระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษา และศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)

4) การวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจากการวิเคราะห์เอกสาร โดยการตรวจสอบข้อมูล การจัดบันทึกและทำดัชนีข้อมูล

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (1) ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10 (2) แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล (1) นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยะเวลาที่ 1 มาสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10 (2) นำร่างรูปแบบที่ได้ เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนเพื่อตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมเชิงโครงสร้างของรูปแบบ ผลการประเมินพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลค่าโดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 EP ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 140 คน จาก 4 ห้องเรียน

1.2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1EP ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 35 คน จาก 1 ห้องเรียน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เนื่องจากนักเรียนแต่ละห้องมีความสามารถใกล้เคียงกัน การจัดห้องเรียนในแต่ละห้องเป็นแบบคละความสามารถ

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 แผน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ 0.77 2.3) แบบทดสอบวัดทักษะการแก้โจทย์ปัญหา วิชาคณิตศาสตร์ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ 0.75

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล (1) ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอน และวิธีปฏิบัติในการเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง (2) ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) (3) ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (4) ทดสอบหลังเรียน (Posttest) (5) นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อสรุปผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

4) การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10

1) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1EP เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (ที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบฯ)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจให้กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามหลังการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นตามระยะเวลาที่กำหนด

4) การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจ โดยโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลค่าโดยใช้ค่าเฉลี่ยกลาง

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า หลักการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ประกอบด้วย การตีความ ทำความเข้าใจปัญหา สถานการณ์หรือเรื่องราว เพื่อระบุให้ได้ถึงปัญหาสาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์อย่างมีเหตุผล

5.2 ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ มีชื่อเรียกว่า SPACE Model มีองค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนรู้ สาระความรู้และทักษะกระบวนการ สิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ระบบสังคม สิ่งสนับสนุน และหลักการตอบสนอง ซึ่งขั้นตอนการเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ (Stimulate: S) เป็นขั้นที่กระตุ้นความสนใจ 2) ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอเนื้อหาหรือสถานการณ์ (Presentation: P) เป็นขั้นการนำเสนอเนื้อหาที่ 3) ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกวิเคราะห์ (Analyze: A)

เป็นขั้นให้นักเรียนวิเคราะห์ 4) ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างความรู้ (Created: C) เป็นขั้นที่นักเรียนแต่ละคนเสนอแนวคิด
 ที่ได้เรียนรู้ 5) ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (Evaluation: E) เป็นขั้นสรุปความรู้ความเข้าใจ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎี
 คอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1) ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ (Stimulate: S) เป็นขั้นที่ กระตุ้นความสนใจ	4.44	0.55	มาก
2) ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอเนื้อหาหรือสถานการณ์ (Presentation: P) เป็นขั้นการนำเสนอเนื้อหาที่	4.60	0.55	มากที่สุด
3) ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกวิเคราะห์ (Analyze: A) เป็นขั้นให้นักเรียน วิเคราะห์	4.20	0.45	มาก
4) ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างความรู้ (Created: C) เป็นขั้นที่นักเรียนแต่ละคนเสนอแนวคิดที่ได้เรียนรู้	4.40	0.89	มาก
5) ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (Evaluation: E) เป็นขั้นสรุปความรู้ความเข้าใจ	4.00	1.00	มาก
โดยรวม	4.33	0.69	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.69)

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 ประสิทธิภาพด้านความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน

(ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่ตัวตั้งไม่เกิน 10 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.56, S.D.=0.50)

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

6.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รายวิชา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า 1) หลักการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ประกอบด้วย การตีความ ทำความเข้าใจปัญหา สถานการณ์หรือเรื่องราว เพื่อระบุให้ได้ถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์อย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ทั้งจากเอกสาร ตำรา และข้อมูลพื้นฐานจากบุคคล สามารถกำหนดเป็นนิยาม องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแนวทางการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ดังที่ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2554) ได้เสนอว่า คณิตศาสตร์มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจสติปัญญา และอารมณ์สามารถคิดเป็น ทำเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของอรทัย ชินาภาช (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ของนักเรียนส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับการฟังบรรยาย ไม่กล้าซักถามนักเรียนขาดการตระหนักรู้ในคุณค่าของกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด ปัญหาหนึ่งที่สำคัญคือการเขียนนักเรียนไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดอย่างมีลำดับขั้นตอน มีปัญหาในการเชื่อมโยงความรู้และการสื่อสาร ดังนั้น การเรียนรู้วิธีการเรียนและวิธีการคิดจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ครูผู้สอนต้องตระหนักและจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้กระบวนการคิดและรู้จักกระบวนการคิด วิธีคิดของตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา นิลนวล (2565) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพัฒนาการพุทธิปัญญาเพื่อส่งเสริมความสามารถการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง และต้องการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์อยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ มีชื่อเรียกว่า SPACE Model มีองค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนรู้ สาระความรู้และทักษะกระบวนการ สิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ระบบสังคม สิ่งสนับสนุน และหลักการตอบสนอง ซึ่งขั้นตอนการเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ (Stimulate: S) เป็นขั้นที่กระตุ้นความสนใจ 2) ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอเนื้อหาหรือสถานการณ์ (Presentation: P) เป็นขั้นการนำเสนอเนื้อหาที่ 3) ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกวิเคราะห์ (Analyze: A)

เป็นชั้นให้นักเรียนวิเคราะห์ 4) ชั้นที่ 4 ชั้นสร้างความรู้ (Created: C) เป็นชั้นที่นักเรียนแต่ละคนเสนอแนวคิดที่ได้เรียนรู้ 5) ชั้นที่ 5 ชั้นประเมินผล (Evaluation: E) เป็นชั้นสรุปความรู้ความเข้าใจ ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อนำมาจัดทำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ นำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ผลจากการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่มีความเหมาะสมตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสามารถนำไปจัดกิจกรรมได้ ดังที่ ทิศนา แฉมมณี (2552) เสนอว่า การเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการสร้างความรู้ ได้มีการเปลี่ยนจากเดิมที่เน้นการศึกษาปัจจัยภายนอกมาเป็น สิ่งเร้าภายใน ซึ่งได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ หรือกระบวนการรู้คิด กระบวนการคิด (Cognitive Processes) ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายใจ ปินะกาพิง (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มี 6 องค์ประกอบ คือ แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ขั้นตอนการเรียนการสอน ระบบสังคม หลักการตอบสนอง และระบบสนับสนุน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของ Treffingerสู่ขั้นตอนการเรียนการสอนมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ การค้นหา (S : Seeking) การปฏิบัติ (A : Acting) และการประยุกต์ใช้ (I : Implicating) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณีชา ศรีรัตน์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการให้เหตุผลและความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการให้เหตุผลและความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ามี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง และ 6) ระบบสนับสนุน ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด

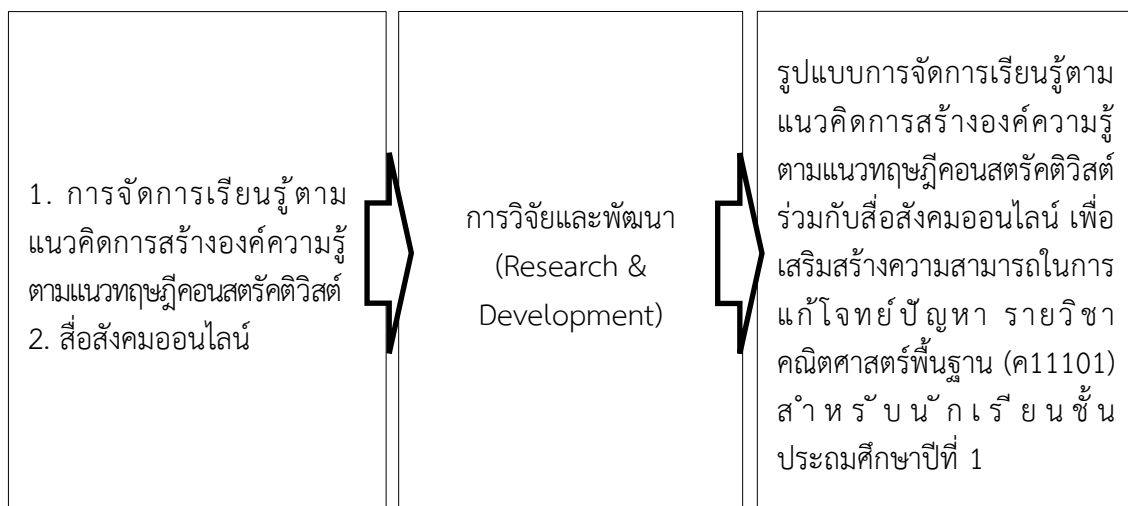
6.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนแสดงถึงการมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา ดังที่ Rosenshine และ Meister (1992) ที่กล่าวว่า การช่วยให้เกิดการเรียนรู้ (Assisted Learning) หรือการช่วยให้เด็กเกิดการค้นพบในห้องเรียน รวมทั้งการให้รายละเอียดข้อมูล การกระตุ้นเตือน การส่งเสริมในเวลาที่ถูกต้องและในปริมาณเหมาะสม จะช่วยให้เด็กสามารถทำได้มากขึ้น กว่าความสามารถของตนเองที่มีอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณีชา ศรีรัตน์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการให้เหตุผลและความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี

คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการให้เหตุผลและความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์สูงกว่าที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา นิลนวล (2565) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพัฒนาการพุทธิปัญญาเพื่อส่งเสริมความสามารถการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพัฒนาการพุทธิปัญญาเพื่อส่งเสริมความสามารถการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.4 ประสิทธิภาพด้านความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวสามารถความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาได้จริงและผู้เรียนมีความพึงพอใจจากการใช้รูปแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังที่ทีศนา แคมมณี (2552) เสนอว่า กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน โดยนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้เกิดความชื่นชมในผลงานของตนเองและกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายใจ ปินะกาพิง (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรทัย ชินาภาช (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ (IPDSPIL Model) ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

7. องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน (ค11101) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีโครงสร้างการพัฒนาความสามารถนักเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เป็นการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2 กิจกรรมเข้าด้วยกัน ด้วยรูปแบบการวิจัยและพัฒนา ส่งผลให้ผู้เรียนคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา รายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในเนื้อหาอื่น ๆ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ครูผู้สอนควรศึกษาขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอน พร้อมทั้งเตรียมสื่ออุปกรณ์ออนไลน์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบย่อย ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

8.2.2 ในทุกขั้นตอนครูผู้สอนควรใช้คำถามกระตุ้นการคิดของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดเชื่อมโยงความรู้และสามารถคิดวิเคราะห์เนื้อหาหรือเรื่องราวได้อย่างถูกต้อง

8.2.3 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน ได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ

8.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา ที่พัฒนาขึ้นกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ

9. บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กาญจนา นิลนวล. (2565). **รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพัฒนาการพุทธิปัญญาเพื่อส่งเสริมความสามารถการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิตนา แหมมณี. (2552). **ศาสตร์การสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.

- พิชิต วิจิตรบุญรักษ์. (2554). สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต. *วารสารนักบริหาร*. 31(4). 99-103.
- ภาณิชา ศรีรัตน์. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการให้เหตุผลและความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก. (2565). รายงานการประเมินตนเองโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ปีการศึกษา 2565. ขอนแก่น : โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2554). ผลการประเมิน PISA 2009 การอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- สายใจ ปิณะกาฬัง. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรทัย ชินาภาษ. (2560). การพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. อุบลราชธานี : โรงเรียนเมืองเดช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.
- Rosenshine, B. and Meister, C. (1992). The use of scaffolds for teaching higher-level cognitive strategies. *Educational Leadership*. 49(7). 26-33.
- Williamson, A. (2013). *Social Media Guidelines for Parliaments*. Retrieved 20 July 2022. From <http://www.ipu.org/PDF/publications/SMG2013EN.pdf>

การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก* RESULTS BASED MANAGEMENT WITH ACTIVE LEARNING MANAGEMENT

ปรมัตต์ บุญโพธิ์¹, จิราภรณ์ ผันสว่าง², พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์³
Paramat Boonpho¹, Jiraporn Phansawang², Phrakruvichitpanyaporn³
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2,3}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2,3}
Email : thon587449@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากการศึกษาพบว่าการขับเคลื่อนการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้วยการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา พัฒนาทักษะในการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจเกิดทักษะการคิด ทักษะการเรียนรู้ การแก้ปัญหา สามารถสืบเสาะหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ ได้ด้วยตนเองด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะเกิดประสิทธิผลสูงสุด ต้องได้รับความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลอย่างครบถ้วน เป็นระบบ นำองค์ความรู้ที่ได้มาเป็นเครื่องมือที่นำไปใช้เป็นกระบวนการดำเนินงาน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถนำองค์ความรู้มาเชื่อมโยงกันในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริง นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นไปตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถเผยแพร่ผลงานทั้งในและนอกสถานศึกษา ร่วมกับภาคีเครือข่ายได้

คำสำคัญ : การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์; การจัดการเรียนรู้; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ABSTRACT

This article aims to study performance-oriented management with active learning management. The study found that results-based management and active learning management can develop learners to achieve 21st century skills, physical, emotional, social and intellectual competencies. Learning process that can solve problems systematically able to make decision-making skills Learning skills, problem solving, ability to search for knowledge and build a body of knowledge on their own with a learning management process through hands-on in this regard, active learning management will be most effective. There must be cooperation between educational institute administrators, teachers and students to collect, analyze, complete, systematic data, to apply the acquired knowledge as a tool that can be used as an operational process. By using an active learning management model, knowledge can be linked together in each subject group. Promote student development activities lead to practical application. Leading to lifelong learning according to the goals or objectives can publish your work both in and outside educational institutions with network partners.

Keywords : Results Based Management; Active learning; Active learning management

1. บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 เป็นแผนแม่บทของการจัดการศึกษาฉบับปัจจุบันได้วางกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษา ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อน การพัฒนาการศึกษา ให้สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางสภาพการณ์และบริบทสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลแบบรวดเร็วส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และโลก ตลอดจนทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 โดยได้กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ระบุให้ผู้เรียนทุกคนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ดังนั้น การศึกษาจึงต้องศึกษาที่มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลก คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2555)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้ระบุถึงสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสารความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดได้ตระหนักในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนในสังกัด มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับภาคีเครือข่าย โดยพัฒนานวัตกรรมจากการเรียนรู้ได้ตาม

ความต้องการและบริบทของโรงเรียน เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของพื้นที่ด้วยรูปแบบและระบบที่เข้าถึงสะดวกและมีคุณภาพ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการส่งเสริมให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ความรู้ที่ได้จากหลายสาขาวิชาประกอบกัน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน วิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน และบูรณาการแหล่งเรียนรู้จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียนจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่มีสาระการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก และการลงมือทำ (Active Learning) และประยุกต์ใช้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดสำหรับแต่ละชั้นปีตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และมอบหมายให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Active Learning ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ สามารถนำองค์ความรู้มาเชื่อมโยงกันในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้วยกระบวนการ Active Learning เป็นกระบวนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเรียนรู้จากสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันเพื่อให้ได้ฝึกทักษะการคิด โดยมีการวางแผนงาน และกติกาในการร่วมกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานกลุ่ม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตลอดจนทักษะ การสื่อสารที่ถือว่ามีความจำเป็น และสำคัญต่อการดำรงชีวิตอย่างมาก โดยนักเรียนจะเสนอสิ่งที่ตนเอง อยากเรียนรู้ขึ้นมา และครูมีบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ครูผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูจึงจำเป็นต้องตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการนำไปดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ทักษะการคิด (Thinking Skill) แนวคิดและหลักการของการจัดการเรียนการสอนที่ท้าทายการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การสอนที่มีประสิทธิภาพครูผู้สอนต้องมีคุณสมบัติมากกว่าทำหน้าที่ในการสอน (Instructor) ครูผู้สอนต้องมีลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการชี้แนะการเรียนรู้ (Learning Coaching) ที่สามารถนำผู้เรียนไปสู่โลกแห่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องเกิดการเรียนรู้จากการมีส่วนร่วม และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Active Learning) (คณะศึกษาศาสตร์, 2560) ดังนั้น ในบทความวิชาการเรื่องการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จึงนำเสนอเกี่ยวกับการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เครื่องมือที่นำไปใช้เป็นกระบวนการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานการเรียนรู้เชิงรุกควบคู่กับแนวคิดทางทฤษฎี และกระบวนการออกแบบการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ระบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มักจะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไป เช่น การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objective : MBO) หรือการบริหารผลการดำเนินงานดำเนินงาน (Performance Management) ซึ่งมีแนวความคิดหลักเหมือนกัน แม้ว่าจะแตกต่างกันไปบ้างในรายละเอียด Canadian International Development Agency (2001) กล่าวว่า การบริหาร

แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นวิธีการในการปรับปรุงการบริหารให้เกิดประสิทธิผล (Effectiveness) และโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) โดยที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมาย ประเมินความเสี่ยง กำกับติดตามกระบวนการดำเนินงานเพื่อการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางบริหารและการรายงานผลการปฏิบัติงาน การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเน้นที่ผลลัพธ์ (Outcomes) ของงานโดยจะให้ความสำคัญที่การกำหนด พันธกิจและวัตถุประสงค์ของโครงการ/งาน เป้าหมายที่ชัดเจน การกำหนดผลผลิตและผลลัพธ์ที่ต้องการของทุกโครงการในองค์การให้สอดคล้องเป็นไปในทางเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์ของ องค์การ มีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก (Key Performance Indicators - KPI) ไว้อย่าง ชัดเจน เป็นที่เข้าใจของทุกคนในองค์การ การวัดความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานโดยใช้ตัวบ่งชี้วัด ดังกล่าว การยืดหยุ่นทางการบริหารและสนับสนุนทรัพยากรแก่ผู้บริหารระดับล่างอย่าง เหมาะสม การประเมินผลการปฏิบัติงานและการให้ค่าตอบแทนตามผลงานผลงานตลอดจนการ ปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น เพื่อให้สามารถสนองตอบต่อปัญหาและ ความต้องการของประชาชนในฐานะผู้รับบริการจากองค์กรของรัฐได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยหลักพื้นฐานที่ทำให้การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ประสบความสำเร็จ คือ การมีระบบ ข้อมูลที่เที่ยงตรงเชื่อถือได้ ไม่ว่าจะเป็นระบบข้อมูลตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบความ คืบหน้าของการปฏิบัติงานหรือระบบการเงินและบัญชีที่สามารถให้ข้อมูลแยกรายโครงการเพื่อให้ ทราบต้นทุนค่าใช้จ่ายในแต่ละงาน การได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้บริหารทุกระดับตัดสินใจได้ อย่างถูกต้อง สรุปได้ว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management : RBM) จึง เป็นการบริหารเพื่อการจัดหาให้ได้ทรัพยากรการบริหารมาอย่างประหยัด (Economy) เน้นใช้ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และการได้ผลงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์การ (Effectiveness) กระบวนการของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะ ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์ขององค์การ ซึ่งองค์การจะต้องทำการกำหนดทิศทางโดยรวมว่า ต้องการที่จะทำอะไรอย่างไร ซึ่งเป็นเรื่องของการวางยุทธศาสตร์หรือวางแผนกลยุทธ์ เพื่อทำการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การ (SWOT Analysis) และให้ได้มาซึ่ง เป้าประสงค์สุดท้ายที่ต้องการขององค์การหรือวิสัยทัศน์ (Vision) อันจะนำไปสู่การกำหนด (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมาย (Target) และกลยุทธ์การดำเนินงาน (Strategy) รวมทั้ง พิจารณาถึงปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จขององค์การ (Critical Success Factors) และสร้างตัวบ่งชี้ วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ในด้านต่าง ๆ

2. การกำหนดรายละเอียดของตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงาน เมื่อผู้บริหารขององค์การได้ ทำการตกลงร่วมเกี่ยวกับตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงานแล้ว จะเริ่มดำเนินการสำรวจเพื่อหาข้อมูล หลักฐานเกี่ยวกับสภาพในปัจจุบัน (Baseline Data) เพื่อนำมาช่วยในการกำหนดความชัดเจนของตัว บ่งชี้ดังกล่าว ทั้งในเชิงปริมาณ (Quantity) คุณภาพ (Quality) เวลา (Time) และสถานที่หรือความ ครอบคลุม (Place) อันเป็นเป้าหมายที่ต้องการของแต่ละตัวบ่งชี้

3. การวัดและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบ และรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละตัวบ่งชี้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ เช่น รายเดือน รายไตรมาส

รายปี เป็นต้น เพื่อแสดงความก้าวหน้าและสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ อย่างไร นอกจากนี้ในบางกรณีอาจจะจัดให้มีคณะบุคคลเพื่อทำการตรวจสอบผลการดำเนินงานเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

4. การให้รางวัลตอบแทน หลังจากที่ได้พิจารณาผลการดำเนินงานแล้ว ผู้บริหารจะต้องมีการให้รางวัลตอบแทนตามระดับของผลงานที่ได้ตกลงกันไว้ นอกจากนี้อาจจะมีการให้ข้อเสนอแนะหรือกำหนดมาตรการบางประการเพื่อให้มีการปรับปรุงผลงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

โรงเรียนต้องได้การขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอน Active Learning โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำและการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) 2) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ รวบรวม วิเคราะห์ ข้อมูลอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ นำองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์เป็นนวัตกรรม 3) เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เผยแพร่ผลงานทั้งในและนอกสถานศึกษาร่วมกับภาคีเครือข่าย

โดยนำรูปแบบการบริหารจัดการประกอบด้วย หลักการบริหาร 4 M ได้แก่ คน (Man), เงิน (Money), วัสดุ (Material) และกระบวนการบริหาร (Management) วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษาไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา “คน” ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโรงเรียนต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานราชการ เอกชน มีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีสมรรถนะทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถนำองค์ความรู้มาเชื่อมโยงกัน ในแต่ละสาระการเรียนรู้ไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริง โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ (Efficiency) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) และความคุ้มค่า (Economy) ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

4. เครื่องมือที่นำไปใช้เป็นกระบวนการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เครื่องมือที่นำไปใช้เป็นกระบวนการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีกระบวนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน ประกอบด้วย การศึกษาปัญหา สภาพแวดล้อม บริบท วิเคราะห์สภาพปัญหาที่พบ ประเมินความต้องการจำเป็น ความต้องการของสถานศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาตั้งสมมติฐาน เพื่อคาดการณ์ความเป็นไปได้ ก่อนการดำเนินการพัฒนา แล้วกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขต ของการพัฒนา บนพื้นฐานขององค์ความรู้ ที่ได้จากการสังเคราะห์ จัดระบบข้อมูล ออกแบบนวัตกรรมหรือวิธีการพัฒนา

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ ประกอบด้วย การลงมือปฏิบัติ ตามวิธีการที่ได้กำหนดหรือวางแผนไว้ และตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติการ

ขั้นที่ 3 ผลสะท้อนกลับจากการปฏิบัติ ประกอบด้วย กระบวนการส่งความรู้กลับ ผลสะท้อนกลับจากการปฏิบัติลงมือทำ ส่งต่อองค์ความรู้จนเกิดเป็นทักษะและความเชี่ยวชาญ มีการนำไปใช้ในระดับบุคคลจนกลายเป็นแนวปฏิบัติขององค์กร ด้วยกระบวนการติดตาม กำกับประเมินผล อย่างเป็นขั้นตอน การบูรณาการ องค์ความรู้ให้เข้ากับบริบท สภาพแวดล้อมและทรัพยากรขององค์กร

ขั้นที่ 4 ขยายผลและเผยแพร่ ประกอบด้วย การขยายผลองค์ความรู้ นำองค์ความรู้ที่ได้ เผยแพร่ผลงานทั้งใน และนอกสถานศึกษาร่วมกับภาคีเครือข่าย

5. การขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ควบคู่กับ แนวคิดทางทฤษฎี

การขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ควบคู่กับ แนวคิดทางทฤษฎีด้านการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โรงเรียนใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหาร โรงเรียน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคีเครือข่ายอื่นๆทั้งในและนอกองค์กร ให้มีปฏิสัมพันธ์กัน และเกิดความร่วมมือ ในการขับเคลื่อนของสถานศึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมบทบาทของ ชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา เช่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น มีการเชิญ วิทยากรภายนอกที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มาให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน การจัดสรรทรัพยากรให้ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542) ว่าด้วยพระราชกฤษฎีกา หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลที่เป็น กฎหมาย เพื่อใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติดังต่อไปนี้

1.1 หลักนิติธรรม ผู้บริหารจะต้องยึดหลักความถูกต้อง คือ มีการพิจารณาปัญหาการ ตัดสินใจด้วยความถูกต้องตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับ ระเบียบ วินัยข้าราชการ และจรรยาบรรณครู ให้ถูกต้องตามหลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของสังคม ตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในระบบงานของสถานศึกษาทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหาร งบประมาณงานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป

1.2 หลักคุณธรรม ผู้บริหารจะต้องยึดหลักความเหมาะสม คือ ปฏิบัติงานได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 และหลักความยุติธรรม คือ มีการวินิจฉัย สั่งการ และปฏิบัติต่อ ผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วยความชอบธรรม บนพื้นฐานแห่งหลักธรรม

1.3 หลักความโปร่งใส ผู้บริหารจะต้องยึดหลักความบริสุทธิ์ คือ มีการวินิจฉัยสั่งการ ทำกิจการงาน ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ใช้ระบบสารสนเทศสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา โดยใช้ หลักการ PDCA ในระบบงานของสถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่ายบริหารงาน

1.4 หลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารจะต้องให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษา ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครองตลอดทั้งชุมชนมีส่วนร่วม ดำเนินการจัดการศึกษาในโครงการและกิจกรรม ของสถานศึกษาที่จัดขึ้นตลอดปี

1.5 หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารจะต้องให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในผลของการจัดการศึกษาที่มีผลผลิตคือตัวผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แตกต่างกัน

1.6 หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารจะต้องใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินการกับทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้หลักการ PDCA เข้ามาตรวจสอบคุณภาพของระบบงานทั้ง 4 งานอย่างครบถ้วน (สำนักนายกรัฐมนตรื, 2542)

2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงชี้แนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่ปวงชนชาวไทยมาเป็นระยะเวลาช้านาน ในช่วงตั้งต่อก่อนการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ เพื่อมุ่งให้พสกนิกรได้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน มั่นคงปลอดภัย ภายใต้อาณัติของพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียง พ.ร.บ.เศรษฐกิจพอเพียง พ.ศ. 2554 ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ผลจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยีเป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเอง ในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความพอประมาณและความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียรและความอดทน สติและปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกันและความสามัคคี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรคุณธรรม โดยมุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมควบคู่กับความรู้ และมีทักษะการดำรงชีวิต เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจ แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากร

ทางการศึกษา นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการดำเนินการประชุมวางแผนงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน โดยสร้างการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง โดยผ่านการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. กระบวนการออกแบบการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

กระบวนการออกแบบการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยระบบคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือที่นำไปใช้เป็นการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นผู้มีสมรรถนะทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ และกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สามารถนำองค์ความรู้มาเชื่อมโยงกันในแต่ละสาระการเรียนรู้ไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริงนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต และเผยแพร่ผลงานทั้งในและนอกสถานศึกษาร่วมกับภาคีเครือข่ายได้โดยผ่านการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบ (Active Learning) เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ สามารถนำองค์ความรู้มาเชื่อมโยงกันในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริง การดำเนินงานประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 SWOT Analysis บริบทของโรงเรียนใช้เครื่องมือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ในการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน สภาพภายในของโรงเรียนโอกาส และอุปสรรคของสภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้ทราบว่าแนวทางการพัฒนาระบบขององค์กร และการปรับปรุงการใช้การดำเนินการระบบเดิม สำหรับการบริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

ขั้นที่ 2 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน Active Learning มีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

การจัดการเรียนการสอน Active Learning ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของผู้บริหาร ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบาย และการประชุมวางแผนงานที่ชัดเจนในการบริหารจัดการสถานศึกษา ศึกษาสภาพปัจจุบัน ศึกษาปัญหาและแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน เพื่อรับผิดชอบในการบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพ และส่งเสริมในด้านการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านการเตรียมการสอน มีการจัดประชุมผู้บริหารและบุคลากรเพื่อร่วมกันคิดวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกชั้น และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับเกณฑ์มาตรฐาน จัดทำหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเตรียมความพร้อมของครูดำเนินการพัฒนาศักยภาพครู เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เกิดศักยภาพตามเป้าหมาย โดยสามารถสร้างและบูรณาการความรู้ได้ มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ เข้าใจเทคโนโลยีและทักษะใหม่ๆ สร้างผู้เรียนให้เป็นนักคิดและนักพัฒนาได้ โดยแผนการดำเนินงาน ได้แก่ การจัดอบรมพัฒนาหลักสูตร พัฒนาบุคลากร เข้าร่วมอบรมสัมมนาที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และพัฒนาสื่อนวัตกรรมสำหรับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

การเตรียมความพร้อมของนักเรียน ดำเนินการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยเน้นความแตกต่างของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย โดยผู้เรียนต้องมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์และท้าทาย มองเห็นปัญหาเป็นโจทย์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ 3R8C

การเตรียมความพร้อมของชุมชน โรงเรียนได้มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานราชการ เอกชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและขับเคลื่อนโรงเรียน เช่น การให้คำปรึกษา

การสนับสนุนงบประมาณการเป็นวิทยากร และการเป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา การเตรียมความพร้อมของสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โรงเรียนมีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย และมีแหล่งเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน

ขั้นที่ 3 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยโรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการส่งเสริมให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ความรู้ที่ได้จากหลายสาขาวิชาประกอบกัน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน วิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning : PBL) และบูรณาการแหล่งเรียนรู้ (Learning Resources) จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียน ตามกระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) หน่วยการเรียนรู้แบบ Active Learning โรงเรียนจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่มีสาระการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและการลงมือทำ (Active Learning) และบูรณาการตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดสำหรับแต่ละชั้นปีในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ซึ่งได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โรงเรียนมอบหมายให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Active Learning ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ สามารถนำองค์ความรู้มาเชื่อมโยงกันในแต่ละสาระการเรียนรู้ไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริง

ขั้นที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมีการดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทโรงเรียน ความถนัด ความสนใจของครูความต้องการของนักเรียนและชุมชน ซึ่งแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการออกแบบกิจกรรม Active Learning ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย จนเกิดเป็นวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 การวัดผลและประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จากการทำเนิงานการจัดการเรียนการสอน Active Learning ด้วยระบบคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือที่นำไปใช้เป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ โรงเรียนต้องจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่มี

สาระการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและการลงมือทำ (Active Learning) และประยุกต์ใช้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดสำหรับแต่ละชั้นปี ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ซึ่งได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จนเกิดเป็นผลงานการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) การ จัดการเรียนรู้ Active Learning

ขั้นที่ 6 การสร้างเครือข่ายและขยายผล ขยายผลสู่โรงเรียนเครือข่าย โรงเรียนมีการขยาย ผลงานการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) การจัดการเรียนรู้ Active Learning สู่ภายนอกสถานศึกษา โดยเป็นแหล่งศึกษาดูงานของหน่วยงานต่าง ๆ และเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาแก่โรงเรียนเครือข่ายขยาย ผลสู่ชุมชน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, 2551)

7. สรุป

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุ ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ประเด็นที่ควรพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือด้าน กระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้าน ครูผู้สอน กล่าวคือ ครูผู้สอนต้องปรับแนวทางการจัดการเรียน การสอนจากเดิมที่ใช้วิธีการสอนแบบ บรรยาย มุ่งเน้นทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ เปลี่ยนมาใช้วิธี การจัดการเรียนการสอนเชิงรุกที่เน้นให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองผ่านรูปแบบและเทคนิค การสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพ ความเป็นจริง โดยครูผู้สอนต้องลดบทบาทในการสอนและ การให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง แต่ไป เพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิด ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น และใช้ กระบวนการนิเทศภายในกระตุ้นให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ตามแนวทางของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นบรรลุตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ การจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการ Active learning ควรมีการนิเทศติดตามที่สอดคล้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา การหาสาเหตุของปัญหา การวางแผนในการแก้ปัญหา นำไปสู่การดำเนินการ ตามแผนและสามารถตรวจสอบได้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังจากการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ Active learning เกิดเป็นนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการ สามารถต่อยอดนวัตกรรมนำองค์ความรู้มา เชื่อมโยงกันในแต่ละสาระการเรียนรู้ สามารถประยุกต์ใช้ได้จริงและเผยแพร่ไปยังภาคีเครือข่าย เพื่อ พัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาต่อไป

การจัดการเรียนการสอน Active learning ส่งผลให้ ผู้เรียนมีสมรรถนะทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ได้พัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 จากการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ ด้วย กระบวนการเรียนรู้ที่สามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลอย่าง ครบถ้วน เกิดทักษะการคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา ค้นคว้าและ คัดเลือกข้อมูลหรือองค์ความรู้เป็นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถค้นคว้าและสร้างองค์ ความรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจ และ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองโดยใช้ข้อมูลหลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ และผู้เรียน สามารถจัดทำผลงานซึ่งเป็นนวัตกรรมสำคัญ ซึ่งเป็นผลสรุปของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสามารถนำนวัตกรรมมาศึกษาหาความรู้ และนำสู่การเผยแพร่ ให้กว้างขวางมากขึ้น สิ่งสำคัญคือ

โรงเรียนต้องมีกระบวนการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน Active Learning ด้วยระบบคุณภาพ PDCA เป็นเครื่องมือที่นำไปใช้เป็นกระบวนการดำเนินงาน ส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรในการเข้ารับการอบรมศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุน ในการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นความแตกต่างของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานราชการ เอกชน มีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีสมรรถนะทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถนำองค์ความรู้มาเชื่อมโยงกัน ในแต่ละสาระการเรียนรู้นำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริง นักเรียนได้นำการจัดการจัดการกิจกรรมทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาอธิบาย เชื่อมโยง และบูรณาการองค์ความรู้ทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ผู้บริหารและคณะครูให้ความเห็นชอบและให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม มีวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ควรมีการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมร่วมกันผ่านการเผยแพร่ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทั้งนี้ ทำให้องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าได้เผยแพร่ไปในวงกว้างและช่วยให้ผู้เรียนตระหนัก สามารถปรับมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

8. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- คณะศึกษาศาสตร์. (2560). **โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการเรียนรู้แบบ Phenomenon-based Teaching and learning”**. กรุงเทพฯ : ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2551). **พฤติกรรมครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Canadian International Development Agency. (2001). **Results Based Management in CIDA: An Introductory Guide to Concept and Principles**. Canada : Government of Canada Publications.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน
หลักเกณฑ์และวิธีการส่งต้นฉบับเพื่อพิมพ์เผยแพร่
วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1. ลักษณะของวารสาร

วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นวารสารเผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทความรายงานการวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัยและบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกโดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้ต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารรายงาน หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน

เนื้อหาบทความหรือข้อคิดเห็นที่พิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น

กองบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยต้นฉบับจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการตีพิมพ์

2. การเตรียมต้นฉบับ

ต้นฉบับจะเขียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และต้องมีบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ต้นฉบับต้องพิมพ์บนกระดาษขาวขนาด A4 พิมพ์หน้าเดียวใส่เลขกำกับหน้าทุกหน้าพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft Word ใช้แบบอักษร (Font) TH Sarabun ขนาด 16

ถ้ามีภาพประกอบควรเป็นภาพถ่ายขาว – ดำ ที่ชัดเจน

ถ้าเป็นภาพวาดลายเส้นให้วาดบนกระดาษขาวโดยใช้หมึกดำให้สะอาดและลายเส้นคมชัด ความยาวของเนื้อเรื่องภาพประกอบ ตาราง และบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษรวมเอกสารอ้างอิงไม่ควรเกิน 12-15 หน้า

ส่งต้นฉบับมายังกองบรรณาธิการวารสารวารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด มาที่ Email : JournalMBU101@gmail.com หรือส่งเข้าระบบออนไลน์ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/RJGE>

3. รายละเอียดขนาดตัวอักษรและรูปแบบการพิมพ์

ส่วนประกอบของบทความ	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อบทความ	กลาง หน้ากระดาษ	18	ตัวหนา
ชื่อผู้แต่ง	ชิดขวา	16	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ -ภาษาไทย -ภาษาอังกฤษ	กลาง หน้ากระดาษ	18	หัวข้อตัวหนา เนื้อหาตัวปกติ
หัวข้อแบ่งตอน	ชิดซ้าย	18	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	ใช้หมายเลข	16	ตัวปกติ

เนื้อหาบทความ	-	16	ตัวปกติ
การเน้นความในบทความ	-	16	ตัวปกติ
ข้อความในตาราง	-	16	ตัวปกติ
บรรณานุกรม	ขีดซ้าย	16	ตัวหนา
ภาพประกอบ / คำอธิบายใต้ภาพ	กลาง หน้ากระดาษ	16	ปกติ

ตัวอักษร TH Sarabun ขนาด 16 เว้นขอบด้านบน / ขอบด้านซ้าย 1.5 นิ้ว เว้นขอบด้านล่าง / ขอบด้านขวา 1 นิ้ว

4. ชื่อผู้เขียน

ระบุชื่อ – นามสกุลจริง (ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) โดยวางไว้ทางขวามือใต้ชื่อของบทความ ระบุ สาขาวิชา/ภาควิชา คณะ สถาบัน และ e-mail ตามลำดับ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

5. บทคัดย่อ

บทความภาษาไทยต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยใช้บทคัดย่อภาษาอังกฤษก่อนบทคัดย่อภาษาไทย และจำนวนคำ 300-500 คำ

บทความภาษาอังกฤษต้องมีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้บทคัดย่อภาษาไทยก่อนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และจำนวนคำไม่เกิน 300-500 คำ

ท้ายบทคัดย่อให้ผู้เขียนกำหนดคำสำคัญ (Keywords) สำหรับคำดัชนีเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

6. เกณฑ์การพิจารณาบทความ

1. กองบรรณาธิการวารสารพิจารณาคัดเลือกคุณภาพบทความ และ/หรือปรับแก้ตามความเหมาะสมก่อนส่งผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คนเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาสาระ ตรวจสอบความถูกต้อง และคุณภาพทางวิชาการของบทความและเห็นชอบให้ตีพิมพ์ทั้ง 2 คน กรณีผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบ 1 ใน 2 คน ทางกองบรรณาธิการวารสารฯ จะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมอีก จำนวน 1 คน (และในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งเพิ่มขึ้นผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1,000 บาท) และบทความที่จะได้รับการตีพิมพ์จะต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 คน กรณีเมื่อเสนอบทความต่อผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไม่ว่าผลจะเป็นอย่างไร ผู้เขียนบทความประสงค์จะไม่ตีพิมพ์ในวารสาร ผู้เขียนบทความจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนของผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านละ 1,000 บาท

3. กองบรรณาธิการวารสารจะไม่คืนต้นฉบับให้กับเจ้าของบทความในทุกรณี

7. ประเภทของบทความที่รับพิจารณา

บทความวิชาการ บทความวิชาการวิจัย บทความปริทัศน์ และหรือบทวิจารณ์หนังสือ

8. หลักการอ้างอิง

ให้ใช้ “ระบบฝังโน” และตัวเลขให้ใช้ “ตัวเลขอารบิก” ที่เป็นสากล

9. เขียนตามแบบที่กำหนดไว้

9.1 บทความวิชาการ

แบบการเขียน “บทความวิชาการ” เพื่อลงพิมพ์ในวารสาร
วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด

*****

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย).....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) 1

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) 1

ต้นสังกัด/หน่วยงาน¹

ภาษาอังกฤษ (ต้นสังกัด/หน่วยงาน)¹

Email : .....

บทคัดย่อ

.....
.....(บอกวิธีวิจัย).....ผลการวิจัยพบว่า.....
.....

คำสำคัญ : .....; .....; ..... (3 – 5 คำ)

ABSTRACT

.....
.....
.....

Keywords : .....; .....; .....(3 – 5 คำ)

1. บทนำ

(พิมพ์รายละเอียด).....

.....
.....
.....

2. เนื้อหา : ในส่วนนี้ การอ้างอิงในเนื้อเรื่องให้ใช้แบบนาม-ปี (Name-Year) ระบุชื่อ-นามสกุล ผู้แต่งปีที่พิมพ์เอกสารและหน้าไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความนั้นก็ได้ เช่น กุลธิดา ท้วมสุข (2548 : 16) กุลธิดา ท้วมสุข (2548) หรือ (กุลธิดา ท้วมสุข, 2548) (กุลธิดา ท้วมสุข, 2548 : 16))

2.1. ....

2.2. ....

2.3. ....

ฯลฯ .....

3. สรุป

(พิมพ์รายละเอียด).....

.....

4. บรรณานุกรม

.....
 .....(เฉพาะที่มีอ้างอิงในบทความวิชาการเท่านั้น)

9.2 บทความวิจัย

แบบการเขียน “บทความวิจัย” เพื่อลงพิมพ์ในวารสาร
 วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด

*****

เรื่อง (ภาษาไทย).....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) 1

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) 1

ต้นสังกัด/หน่วยงาน¹

ภาษาอังกฤษ (ต้นสังกัด/หน่วยงาน)¹

Email : .....

บทคัดย่อ

.....
 .....(บอกวิธีวิจัย).....ผลการวิจัยพบว่า.....
 .....

คำสำคัญ : .....; .....; ..... (3 – 5 คำ)

ABSTRACT

.....
 .....

Keywords : .....; .....; .....; ..... (3 – 5 คำ)

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

.....
 .....
 .....(ความยาวประมาณ 2/3หน้ากระดาษ A4)

2. โจทย์วิจัย(ถ้ามี)

2.1 .....
 2.2 .....

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อ .....
 3.2 เพื่อ.....

4. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

4.1 .....
 4.2 .....

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1 .....
 5.2 .....

6. วิธีดำเนินการวิจัย

.....
 .....(ความยาวประมาณ ½
 หน้ากระดาษ A4)

7. ผลการวิจัย

.....
 มีตาราง/รูปภาพ/แผนภูมิประกอบ ถ้าวิจัยเชิงคุณภาพให้ใส่รูปภาพ 1-2 รูป (ความยาวประมาณ 2-3
 หน้ากระดาษ A4)

8. อภิปรายผลการวิจัย

.....
 .....(ความยาวประมาณ 1/3 หน้ากระดาษ A4)

9. องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี)

.....
 .....

10. ข้อเสนอแนะ

.....
 .....

11. บรรณานุกรม

.....
 .....(เฉพาะที่มีอ้างอิงในบทความวิจัยเท่านั้น)

การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม

การระบุแหล่งที่มาของข้อมูล 1) ในเนื้อเรื่องให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนามปี (author-date in text citation) โดยระบุ ชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสารไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้างอิง เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น และระบุเลขหน้าเอกสารอ้างอิงในกรณียกข้อความมาทั้งหมด 2) การอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม โดยรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในการเขียนผลงานนั้นๆ จัดเรียงรายการตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ภายใต้วลี “บรรณานุกรม” สำหรับผลงานวิชาการภาษาไทย หรือ “Reference” สำหรับผลงานวิชาการภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association) ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเบื้องต้น

1. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. (ครั้งที่พิมพ์-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

2. วารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ระบุเลขของปีที่(ระบุเลขของฉบับที่). ระบุเลขหน้าแรก-หน้าสุดท้ายของบทความเรื่องนั้นๆ.

นัฐธยา พิพัฒน์นราธ, นิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ. (2561). การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**. 5(1). 223-240.

3. วิทยานิพนธ์/รายงานวิจัย

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. (ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์). ชื่อสถาบันการศึกษา. สถานที่พิมพ์
ตัวอย่างเช่น

รัศมี สีहनัน. (2551). การประเมินสมรรถนะความเป็นครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและ
ประเมินผล. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

4. เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

ชื่อผู้จัดประชุม. (ปีที่พิมพ์). ชื่อรายงานการประชุม. เมืองที่พิมพ์-ถ้ามี : สำนักพิมพ์-ถ้ามี.

5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). ชื่อเรื่องที่ปรากฏในเว็บ. สืบค้นเมื่อระบุวันที่เดือนปี. จากชื่อเจ้าของเว็บไซต์ :
<http://xxxxxx>

เสาวรัจ รัตนคำฟู.(2563). วิกฤตโควิด-19 รัฐต้องเร่งลดช่องว่างดิจิทัล เพื่อความเท่าเทียมในห้องเรียน
ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563. จาก <https://tdri.or.th/2020/04/digital-divide-online-education-inequalities/>

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความ
วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
(MBU Roi Et Journal of Global Education Review)
ISSN : 2730-4132 (Online)

วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้น จึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการในวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.1 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของบทความตามกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์

1.2 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการในพิจารณาบทความโดยอ้างอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และต้องไม่มีอคติต่อผู้นิพนธ์บทความและเนื้อหาบทความที่พิจารณาไม่ว่าจะด้วยกรณีใดๆ ทั้งสิ้น

1.3 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความ ไม่ว่านจะเป็นประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือในการนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง

1.4 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความและผู้นิพนธ์บทความ

1.5 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

2. บทบาทหน้าที่ของผู้นิพนธ์บทความในวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

2.1 บทความที่ผู้นิพนธ์ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน

2.2 ผู้นิพนธ์บทความต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาบทความของตนเอง และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น

2.3 หากผลงานทางวิชาการของผู้นิพนธ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัคร หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้นิพนธ์ควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง

2.4 ผู้นิพนธ์บทความต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด ก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่นๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด แล้ว

2.5 ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้นๆ จริง

3. บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความ

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความ การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก และพิจารณาบทหลักการ และเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว

3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง

3.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการประเมิน

3.4 หากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบทความที่รับประเมินเป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน

3.5 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด กำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้อื่นได้รับ